

Barcelona	Edició vespre 2'50 ptes. mes
Edició matí	2'50 "
Península	... 7'50 " trimestre
Amèrica i Filipines	... 8'50 " "
Unió postal	... 25 " "

La Veu de Catalunya

10 cèntims

REDACCIÓ I IMPREMTA
Carrer de Ferlandina 7, 9 i 11
(Prop de la Plaça dels Àngels)
Telèfon num. 4396-A

ADMINISTRACIÓ
Rambla de St. Josep, 16, principal
Telèfon 184 A
Anuncis esquemes comunicats
i reclams a preus de tarifa.

Any XXXVII.- N.º 9.775

Barcelona: Divendres, 30 de setembre de 1927

Edició del matí

SOVINT US MANCA EL MOT JUST

Apreneu a expressar-vos clarament, i amb vivesa i correcció -- Descobriu i corregiu les vostres faltes -- Pocs minuts cada dia, seguint un curs del **LICEU DALMAU**, us procuraran un veritable plaer i un resultat sorprenent

El català, l'esperanto, l'espanyol, el francès, l'alemany i l'italià, són idiomes que podeu aprendre de bell nou, o bé perfeccionar-vos-hi, o, encara, evitar d'oblidar-los, fàcilment, econòmicament, a casa mateix, pràcticament, millor que en el país respectiu, pels cursos i materials moderns, establerts amb èxit a Catalunya -- Centenars de testimonis en confirmen la veritat

EL TO

El so, l'expressió, l'accent de la frase viva, tal com la dona, a realista-ment, el lingüista, fa fàcil i plaent d'aprendre el significat de cada una, que és ratificat per la traducció literal i lliure, en llibre que us permet de veure l'ortografia i la traducció dels mots i frases que sentiu parlar.

LA REPETICIÓ

Si podeu sentir, sense cansar ningú, indefinidament cada frase i cada paraula, la repetició us és agraïda. I veritat! la repetició és l'única manera d'aprendre bé de parlar. Només el lingüista del Liceu Dalmau us dona aquesta possibilitat. Ni a la ràdio, ni al professor personal, ni a l'estranger, podeu demanar de repetir totes les vegades necessàries les frases que voleu aprendre.

VERITAT LAMENTABLE

En pensar el temps i les dificultats que costa d'aprendre pels sistemes antiquats, heu desistit d'adquirir aptituds i coneixements que necessiteu per a la posició social o professional que avui ocupeu o aspireu a ocupar.

NO ÉS PAS TARD SI JA HO PODEU HAVER

Però cal no esperar demà, si avui és possible. I avui ofereix el Liceu Dalmau facilitats tals, que a casa mateix o en classes personals de qualsevol de les seves sucursals podeu aprendre:

IDIOMES:

de parlar i escriure perfectament anglès, francès, alemany, italià, en 4 a 8 mesos.

ORTOGRAFIA

i correspondència general i comercial en els dits idiomes, i en català, espanyol, esperanto, en 2 a 4 mesos.

CAL·LIGRAFIA

manuscrita aristocràtica, comercial, ràpida, rodona, etc., en 1 a 2 mesos.

ARITMÈTICA

abreujada per a totes les operacions de Comerç, Banca i Borsa, en 3 a 6 mesos

TENEDURIA

de llibres de Comerç, Indústria, Banca, en 2 a 5 mesos.

ESTENOGRAFIA

i dactilografia, aplicables a tots els idiomes essencials, en 2 a 4 mesos.

DES DE L'EDAT DE 14 ANYS

és el millor moment per a començar d'adquirir la cultura pràctica d'idiomes i comerç que ofereix el **LICEU DALMAU** en classes personals i per correu.

L'ESCRITURA

Quan una paraula us és coneguda de so i de sentit, us interessa de saber-la escriure. Llavors féu de bona gana l'exercici d'escriure que porten les lliçons lingüístiques del Liceu Dalmau. La correspondència del Liceu Dalmau amb cada alumne és particular i cenyida exactament a les condicions personals de cada alumne. Aquest és un dels secrets d'èxit del Liceu Dalmau.

Fàcil a aprendre i difícil a oblidar -- Fàcil l'aprenentatge i difícil l'oblit -- Fàcil d'aprendre i difícil d'oblidar, batxillerat, comerç, idiomes i qualsevol aptitud o coneixement de cultura pràctica si l'estudieu pels mètodes del

LICEU DALMAU, VALENCIA, 245, BARCELONA

LICEU DALMAU
ICEU
ICEO
YCEE
YCEUM C. València, 245 - BARCELONA - Tel. 1845 G

SUCURSALS:

MANRESA SABADELL TERRASSA
Pl. Sant Domènec, 1 Plaça Major, núm. 9 Sant Antoni, núm. 5

DEMANEU-NE REFERÈNCIES I PROSPECTES

Col·legi del Redemptor

Amb diploma d'honor (R. O. 3 de febrer de 1916)

Dirigit per Reverends Sacerdots

Pàrvuls - Elemental - Superior - Segona
Ensenyança i Idiomes
Pensionats - Mig pensionats - Externs

Carrer Teodor Roviralta, 45 (Avinguda del Tibidabo)

AVIAT

Reobertura de l'establiment

VIDUA BAQUÉ

8 ARCS, 8

TELÈFON, 177, A

**ACADEMIA
BAIXAS
ENSENYANÇA
DIBUIX
PINTURA**

per a
AB-DOS SEXES

Carrer del Pi n.º 1-pis

LOCALS

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha estat passat per la censura del Govern Civil

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona. - Dia 29 de setembre de 1927.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les vuit.

Baròmetre a 0 al nivell de la mar: mil·límetres 763,5; 763,1; 763,8; mil·libars 1,219; 1,221; 1,213,3.

Termòmetre a l'ombra. Sec: 17,0; 21,0; 19,2. Humid: 11,3; 16,5; 13,2.

Humitat (coeficient de saturació): 45,6; 63.

Direcció del vent: NNO, S, O.

Velocitat del vent: 3,7; 5.

Estat del cel: Seré. Nuvolós. Quasi tapat.

Classes de núvols: Ci, St.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 22,4; mínima, 13,0; id. prop. de terra, 11,6.

Oscil·lació termomètrica. 92. Temperatura mitja, 17,6.

Previsió a quassa, des de les set del dia anterior a les set de la data: mín. d'espessor, o sigui lítre per metre cúbic, 2,2.

Recorregut del vent en igual període: 1,9 km.

Observacions particulars: No-cap.

A l'establiment que Ruff Alarcón té a la Ronda de Sant Pau, 59, entrant lladres i s'emportaren peces de roba i mil pessetes en metàl·lic.

- Paraigües Cardús Portaferrissa, 10.

Al dispensari de la Ronda de Sant Pere ha estat curat de ferides a la cuixa i cama esquerres Pere Martí Rovira de 27 anys, que li va ocasionar un canvi al Passeig de Sant Joan, per on el ferit anava en bicicleta.

- Joies veritable ocasió Joies venudes de totes classes - Vallera, 41

Al carrer Gailieu, Concepció Gasolha ha estat agafada per l'auto número 50.123, conduït per Ramon Gasolha.

La Concepció resultà ferida i el xofre fou detingut.

Acadèmia Pràctica

Comerç i Idiomes

Via Layetana, 57, pr. s. Fonclanella, 4

Classes de 9 a 11 i de 3 a 10

Ensenyança per a joves i s'nyorettes

Perfeccionament d'estudi per a majors d'edat

Locals i aules separats

L'Agrupació Excursionista "Jovent d'Art" té el gust d'assabentar els seus associats i amics que el proper dia 2 d'octubre, a les deu matí, tindrà lloc, en estatge, la Junta general ordinària.

- INSTITUT MUSICAL

ACADEMIA ARDEVOL

Fernando, 34, 1.º

Inscripció i matrícula de cinc a vuit

Ha sortit el número 45 de la revista "Art novell", corresponent al mes de setembre, amb el següent interessant sumari:

Vida universitària (Editorial). El

suïcida, per Felip Dadeu. A vol, per

Aligot. Comentaris. D'excursionisme,

per Josep Pujol i Ferré. El teu bes,

per Maria del Carme Nicolau. Au-

per Maria del Carme Nicolau. Au-

per Maria del Carme Nicolau. Au-

per Maria del Carme Nicolau. Au-

per Maria del Carme Nicolau. Au-

per Maria del Carme Nicolau. Au-

per Maria del Carme Nicolau. Au-

tumnal, per Josep M. Font i Raventós. La música, per Maria Carratalà. Cròniques artístiques. Caires contemporanis, per Antoni Dot Arxé. Vida catalana. Correspondència.

-AVIS Amb una sola aplicació de la **TINTURA WIN-TER** marca **BELLESA**, desapareixen les canes. En negre castany.

Ahí va arribar al nostre port el bonic vaixell de turisme "Stella d'Italia", a bord del qual viatgen, en creuer d'esbarjo pel Mediterrani, uns dos cents turistes alemanys i italians en la majoria, als quals la Societat d'Atracció de Forasters va repartir fascicles il·lustrats, descriptius de la ciutat, impresos en llur idioma.

Els distingits forasters, repartits en nombrosos automòbils, van recórrer la ciutat i visitaren els principals monuments. Molts d'ells realitzaren l'ascensió al Tibidabo.

El "Stella d'Italia" marxarà avui el migdia cap a Nàpols, seguint el seu viatge de turisme.

La Societat d'Atracció de Forasters ha estat informada que a principis d'octubre visitarà la nostra capital el doctor Alfons Quirions Molina, ex-president de la República d'El Salvador, qui anirà acompanyat de la seva bella filla Mercè. El doctor Quirions estarà alguns dies a Barcelona.

-PIANOS CUSSO SFHA

Verticals, cua i combinats, Canuda, 31

Uns quants alumnes del Gimnàs Barcelona (Aragó, 316, baixos) ha organitzat, per al proper diumenge, dia 2, a les cinc de la tarda, un lliure ball dedicat a les seves amigues.

Com en els anteriors, promet ésser molt brillant i concorregut. La renomada "The Friends Orchestra", amenitzarà els ballaballs.

Per als balls de societat que des del primer d'octubre es celebraran tots els dissabtes, a la nit, a la Sala Iris Park, han estat contractades les renomades orquestres "Patria" i "banda "El Delfí Musical".

LLEGIU LA CARTELLERA DEL CO-LISEUM I VEUREU ON HI HA EL MILLOR ESPECTACLE!

Hom interessa a la Companyia de Tramvies l'establiment d'una nova línia per tot el llarg del Passeig de Sant Joan, seguint pel carrer de Coello fins l'Hospital de Sant Pau i el Guinard, extensa zona que es troba completament desproveïda de facilitats mitjans de comunicació.

Una bicicleta que va desaparèixer atropellat al carrer de Torroja el nen Jaume Hernández i Paura, de 5 anys, li causà una ferida contusa al sobarbar.

El nen Salvador García i Muñoz, de 9 anys, fou atropellat al carrer de Comerç per un auto el número del qual s'ignora, perquè s'escapollí, el qual li fracturà la cama dreta.

El pacient, després d'aixutxat a la casa de socors, ingressà a l'Hospital Clínic.

A la carretera de la Vinyeta, Joan García i Jordán amb una navalla es causà diferents ferides d'importància al coll.

L'Agrupació Cultural de la Dansa (Carmel Bergada, Les Coris), diumenge vinent, a dos quarts de deu de la nit celebrarà una vetllada so-

lecta a càrrec del tenor Francesc Santacana amb la col·laboració de Bruc Garzile (violí), Bernat Garzile (pianista), Pere Bonda (pianista), Francisc Gomis i Narcís Bagués (actors).

Programa:

I. «Adagio, Sinfonia concertante, W. Róbert, «Lehergrün», Wagner; «Matinets», Cortiella-Aragall.

II. «El rapte», Diàleg ingenu, original de M. Duran. Personatges: «Ella» i «Ell».

III. «Pel teu amor», Aragall-Ribes; «Voreta la mar», Rabassa-Borràs; «L'emigrant», Verdaguer-Vives.

IV. «L'agulla de brillants», Diàleg sentimental, original de M. Duran. Personatges: «Ella» i «Ell».

V. «Dintre el desert» (estrena). Vi-

dal-Piñ; «Don Joan de Serralonga», cançó del Fadrí de Sau, Pujol-Morera; «Per què t'estimo», (estrena). Cortiella-Bofarull.

Regenerador vegetal

Polvo Dr. BEL

més de 35 anys d'èxit creixent!

Diposit: Vidua Alsina. Pge. Crèdit, 4

Religioses

Avui: Sants Jeroni, doctor; Gregori, bisbe, i Santa Sofia, vídua. - Demà: El Sant Àngel Custodi d'Espanya.

Sant Sever, prevere.

Quaranta hores. - Avui: A l'església de Santa Teresa. Hores d'exposició: De les vuit del matí a les sis de la tarda.

Cort de Maria. - Avui: Nostra Dona de la Saleta, a Sant Jaume, o Nostra Dona de Queralt, als Agonitzants. - Demà: Nostra Dona de la Mercè, a la seva església, privilegiada, o a la del Pi, privilegiada.

Aloració nocturna. - Avui: Torn de Sant Ramon Nonat (a l'església parroquial de Nostra Dona del Poble Nou).

Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori. - Avui: Torn de la Passió i Mort de Nostre Senyor Jesucrist, a la seva capella, a les 155 (rúria). Demà: Torn de la Santíssima Trinitat, a la mateixa capella.

L'Arxiconfraria de Filles de Maria, establerta a l'església de Santa Clara, començarà demà dissabte, d'honorar a la Santíssima Verge, com ja és costum durant els esmentats dies a l'hivern, amb missa de Comunió a les vuit del matí i felicitació sabatina. Es recomana la puntual assistència.

-Parroquia de Betlem. - Demà dissabte, dia 1 d'octubre, començaran en aquesta parroquia les solemnes funcions del mes dedicat a la Mare de Déu del Roser. Tots els dies, durant les misses de les set i de les dotze, es resaran la primera i segona part del Sant Rosari respectivament.

A la tarda, a les set, amb exposició del Santíssim Sagrament, es dirà la tercera part del Sant Rosari, i es cantarà l'última deia i Letanias l'Escolania, i alternarà amb el poble. S'acabarà amb la Reserva i cant dels Goies del Roser.

-Promet ésser un esdeveniment la processó del Roser que sortirà diumenge vinent de l'església dels PP. Dominics i a la qual han estat convidats les autoritats. Portarà el penó principal el senyor don Agustí Navarro, síndic dels Agents de Canvi i Borsa, i seran cordistes els senyors don Ferran Pries i don Josep Maria Sorriol.

Diverses Escolanies cantaran el Psal·m de M. Romau, i hi assistiran

també els VV. OO. TT. dels PP. Franciscans, Caputxins, Carmelites, l'Associació Social, l'Adoració Nocturna, Joventut Antoniana, Associacions de Sant Josep de la Muntanya i altres.

La Junta Organitzadora prega a les Associacions que no hagin rebut la invitació, que es donin per invitats, i vinguin a donar l'obsequi d'oblit.

-Concepte cristià de l'Educació Integral és el tema de la conferència que demà passat diumenge, ajudant Déu, donarà al Centre Catòlic de Sant Pau el seu director eclesial. Es reglamentarà per als socis actius i aspirants.

-Església de Santa Teresa (Canuda), Carmelites Descalces. - Festes a honor de Santa Teresa de l'Infant Jesús.

Demà, primer d'octubre, aquesta Comunitat obsequiarà a la florista de Lluïsa, Santa Teresa de l'Infant Jesús, amb els cultes següents:

A les deu, ofici amb orquestra, sota la direcció del mestre mossèn Masvidal. Ocuparà la Sagrada Càtedra el reverend P. Eduard Fabregat, del S. C. de M.

A la tarda, a dos quarts de set, es començarà amb el res del san rosari, meditació, cànons i sermó, per mossèn Joan Monràs. Acabarà amb l'adoració de les relíquies de la santa i cant de l'himne.

Bisbat

-La Junta Diocesana nomenada en el seu dia pel senyor Bisbe per a celebrar en aquest Bisbat les iniciatives de la Junta central segoviana, constituïda per a celebrar el Centinari de la Canonització de Sant Joan de la Creu, prega a tots els fidels diocesans devots de l'esmentat sant, que designin contribuir a la terminació del nou i sumptuós sepulcre on es col·locaran les despulles mortals de l'Il·lustre doctor, que trametin, com més aviat millor, llurs almoines a la Cancelleria d'aquest Bisbat encarregada a la vegada de lliurar-les a l'expressada Junta central.

-A la Secretaria del Bisbat s'ha rebut un Edicte convocant a oposició per a un Benefici vacant a la Santa Metropolitana i Patriarcal Església de Sevilla, amb el termini de 40 dies que acabaran el dia 3 del pròxim novembre.

-Ahir cap al tard, tornà de la seva Santa Pastoral Visita, el nostre venerable prelat. Aquest matí presidirà els actes d'inauguració del curs acadèmic al Seminari Conciliar i demà assistirà a l'obertura de curs a la Universitat Literària.

-Ahir es va constituir al Seminari Conciliar, un tribunal presidit pel prefecte d'Estudis doctor Faura i examinador de suficiències de doctrina els alumnes que han de rebre pròximament la primera claustral tonsura.

-Han estat nomenats Coadjutors de Sant Felix de Sabadell, el reverend Lic. don Lluís Garcia Porta, i de Vallfoguera d'Elvori, el reverend don Antoni Coll Neto.

-El Bisbe de Vich la setmana vinent anirà a Manresa a presidir la celebració de la setmana antibisfema.

-Diumenge vinent, tindrà lloc la solemne conclusió dels Exercicis espirituals que donen aquesta setmana els PP. Pius i Vallet, S. J., a l'Hotel Montagnut de Ribes, on és aplegada una selecció de literats, periodistes, artistes i altres elements valuosos de la nostra vida intel·lectual.

-En el Santuari de la Mare de Déu del Montgrony (Bisbat de Vich) s'efec-

Petita Guia del Midi

Hotel de France

PERPINYA
Confort modern. Garatge dins l'hotel.
Telèfon 6,89

Hotel Régina

PERPINYA
Confort modern. Garatge dins l'hotel.
Telèfon 8,80

GARATGE PER A 200 COTXES

recomanat

Taurinya Germans

Tel. 3,78 - PERPINYA - Tel. 4,14

Estanc de la Loge

El més ben assortit de la regió
PERPINYA

Antiguitats

L. DIMON, 5 rue Alsace Lorraine
PERPINYA

Hotel Martinet

(Antic Hotel de la Vierge)
Confort modern. Preus econòmics. Garatge. Terrassa dominant el Montany. Preus convencionals per a famílies.

A. Castillo

Camiseria, 10, Rue des Marchands.
Perpinyà

Amel·lor-Bains

Grand Hotel Pujade

Confort modern. - A. C. F. - F. C. F. Garatge. Ascensor per traslladar-se a l'establiment termal.

tuens importants millores. Una família piadosa prepara aquests dies una artística ofrena destinada a l'altar d'aquella antiquíssima capella.

-A la parroquia arxiprestal de Sant Felix de Sabadell, en la festa de Crist-Regi que se celebrarà a últims d'octubre, serà instituïda la «Lliga Espiritual contra el malparlar» amb uns cultes solenns.

-Les antigüíssimes Confraries del Roser dels nostres pobles de Catalunya celebraran diumenge v

Economia i finances

BORSA DE BARCELONA

29 DE SETEMBRE DE 1927

VALORS A TERME

Sessió del matí. El Casino Mercantil. En concepte de l'operació de "doble" s'ha pagat: De Deute Interior a 0'375 i a 0'35, Deute Exterior a 0'40, Noris a 0'42, Alacant a 0'41, Orneses a 0'41, Gran Teatre d'òpera a 0'35, Transversal a 0'25, Autòmbus a 0'30 i a 0'35, Tabac de Filipines a 1'70, Banc Colonial a 0'10, Rio de la Plata a 0'20, Credit i Docs a 0'125, Aligdes de Barcelona a 0'15 i a 0'35, Sucres ordinaries a 0'5, obligacions Cáceres a 0'175, Felgueres a 1'325, accions C.H.A.D.E. a 0'10 i a 0'100, «Chade» serie D noves a 0'100, accions orinaries Gas a 0'100, obligacions d'interès variable dels Ferrocarrils Andalusos a 0'25, Dèries a 0'15, i Parts de Fundador del Noris a 0'20.

El curs dels canvis de les operacions iniciales a fi d'octubre vinent ha estat el següent: Noris de 109'30 a 109'20 i a 109'30, Alacant de 105'35 a 105'10 i a 105'30, Andalusos a 89'90 i a 89'75, Orneses a 1'71 i a 1'51, Gran Teatre d'òpera a 0'200, Transversal a 0'150 i a 0'200, Autòmbus a 0'300, Colonial a 0'150, Aligdes de Barcelona a 0'150, accions ordinaries Gas a 1'20 i a 1'100, i Deute Interior a 72'30.

Sessió de Borsa, a fi d'octubre: de 109'25 a 109'10 i a 109'25, Alacant de 105'45 a 105'25, Andalusos a 89'80, Orneses a 1'55, obligacions Cáceres a 0'250 i a 0'275, Transversal a 0'200 i a 0'250, Autòmbus de 90'00 a 92'00 i a 91'00, Tabac de Filipines de 0'100 a 0'300 i a 0'275, Colonial a 0'100, Aligdes de Barcelona a 0'1700, accions C.H.A.D.E. de 805'00 a 78'00, «Chade» serie D noves de 145'50 a 149'50 i a 145'00, accions ordinaries Gas de 135'00 a 134'00, Sucres ordinaries de 48'50 a 49'00 i a 48'50, i Deute Interior a 72'50 i a 72'475.

Operació de Borsa, a fi d'octubre: de 109'25 a 109'10 i a 109'25, Alacant de 105'45 a 105'25, Andalusos a 89'80, Orneses a 1'55, obligacions Cáceres a 0'250 i a 0'275, Transversal a 0'200 i a 0'250, Autòmbus de 90'00 a 92'00 i a 91'00, Tabac de Filipines de 0'100 a 0'300 i a 0'275, Colonial a 0'100, Aligdes de Barcelona de 1'700 a 1'73'25, accions ordinaries Gas a 1'35'00, i accions C.H.A.D.E. de 791'00 a 790'00.

COTITZACIO DE MONEDAS ESTRANGERES

Francia, 22'50 suïssos, 110'20; belgues, 79'35; lliures, 27'75; líres, 31'20; dolars, 5'705; pesos argentins, 2'44; marcs, 0'136.

VALORS AL COMPTAT. Cotització dels no inscrits encara en el Buitol Oficial

Diputació de Barcelona 6 %, a 100'75.
Municipi 6 %, a 99'50.
Ajuntament de P. C. Sarrià, a 99'35.
Ajuntament de Sevilla 1920, a 99'65.
Ajuntament de Sevilla 1923, a 100'00.
Ajuntament de Sevilla 1923, a 100'15.
Ajuntament de Girona 6 %, a 99'75.
Ajuntament de Sabadell 6 %, a 98'50 i 99'00.
Banc Hipotecari d'Urguél, a 112'25.
General Tramvies Barcelona 6 %, a 99'00.
Tramvies de Barcelona S. A. 6 %, a 99'50.
Societat Gallega d'Electricitat 6 %, a 102'00.
Bons Spai, Gallega d'Electricitat, a 99'50.

(Reproducció del Buitol Oficial)

DEUTES DE L'ESTAT	AJUNTAMENTS I DIPUTACIONS	DEUTES ESTRANGERS	FERROCARRILS, AUTO-MOBILS I TRAMVIES	OBLIGACIONS AMB GARANTIA DE L'ESTAT
Interior 4 %	72'95	Ordesa Argentina 6 %	255	Deute de Barcelona 6 %
Exterior 4 %	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Cadix 6 %
Amortitzable 4 %	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Girona 6 %
5 % 1921	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Lleida 6 %
5 % 1922	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Múrcia 6 %
5 % 1923	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Orense 6 %
5 % 1924	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Salamanca 6 %
5 % 1925	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Segòria 6 %
5 % 1926	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Tarragona 6 %
5 % 1927	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de València 6 %
5 % 1928	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1929	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1930	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1931	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1932	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1933	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1934	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1935	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1936	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1937	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1938	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1939	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1940	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1941	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1942	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1943	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1944	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1945	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1946	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1947	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1948	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1949	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1950	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1951	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1952	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1953	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1954	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1955	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1956	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1957	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1958	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1959	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1960	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1961	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1962	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1963	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1964	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1965	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1966	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1967	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1968	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1969	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1970	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1971	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1972	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1973	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1974	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1975	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1976	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1977	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1978	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1979	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1980	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1981	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1982	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1983	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1984	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1985	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1986	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1987	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1988	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1989	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1990	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1991	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1992	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1993	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1994	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1995	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1996	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1997	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1998	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 1999	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %
5 % 2000	72'15	Empreses Argentines 6 %	100'00	Deute de Zamora 6 %

El valor assignat amb asterisc no ha tingut cotització, deixem constata l'últim canvi a guisa del Regidor.

MOVIMENT DEL PORT

Dia 29 de setembre de 1927

ENTRADES

D'Anvers i Lisboa, el vapor noruec «Agga», amb càrrega general.

De Palamós, el vapor «Hernán Cortés», amb efectes diversos.

De Marsella, el vapor «Cabo Peñas», amb 12 passatgers i càrrega diversa.

D'Amsterdam, Rotterdam i Múrcia, el vapor holandès «Eos», amb càrrega diversa.

De Torrevella, el palibot «Esperanza», amb conserves.

De Savona, Toló, Marsella i Palamós, el vapor anglès «Kewickhall», amb càrrega de transit.

De Trieste i escalles, el vapor italià «Stella d'Italia», amb 81 toristes.

De València, el vapor «J. J. Sietar», amb 382 passatgers i càrrega general.

De Màlaga i escalles, el vapor «Enriqueta R.», amb 117 passatgers i càrrega diversa.

D'Elvissa, el vapor correu «Mahón», amb 25 passatgers, càrrega i correspondència.

De Gijón, el vapor «Generalife», amb carbó mineral.

SORTIDES

Cap a Sant Felip, el palibot «Comercio», amb efectes diversos.

Cap a Castelló, la balandra «Carmenclia», amb efectes diversos.

Cap a Malta, el vapor «San Mamés», amb bidons buits.

Cap a Bilbao i escalles, el vapor «Santander», amb càrrega general.

Cap a València, el vapor «J. J. Sietar», amb càrrega general.

ter, amb passatge i càrrega general.

Cap a València, el palibot «Amparo Roca», amb ciment.

Cap a Palma, el vapor correu «Mallorca», amb passatge, càrrega i correspondència.

Cap a Girona, el vapor holandès «Eos», de transit.

Cap a Palma, el palibot «Mallorquina», amb efectes diversos.

Cap a València, el vapor noruec «Agga», de transit.

TRAFFIC DE PASSATGE I CARREGA

Arribà de Marsella, el vapor «Cabo Peñas», amb 12 passatgers i algunes partides de cotó, mongetes, xocolata i caixes d'ous, que descarrega al moll de Barcelona, N.

Al moll de Barcelona ancorà el vapor holandès «Eos», al qual arribà d'Amsterdam, Rotterdam i Múrcia, amb 382 passatgers i càrrega general.

Marxà cap a Nova York i escalles, el vapor correu «Antonio López», de la Companyia Transatlàntica, amb nombrosos passatges i càrrega general.

Amb l'objecte de carregar un xic de càrrega diversa, arribà al nostre port, procedent de Savona, Toló, Marsella i Palamós, el vapor anglès «Kewickhall». Després continuarà el seu viatge cap a Nova York i escalles.

A l'hora de costum, entrà al nostre port, en viatge ràpid, de València, el vapor «J. J. Sietar», amb 382 passatgers i algunes partides d'oli, arròs, farina, vi, cacauet, mongetes, conserves, mobles, taulons, sago, cor-

deria, patates, cebes, fruita, drogues i envasos. El diu vaixell marxà abir a la nit al port de procedència.

Arribà de Màlaga i escalles al vapor «Enriqueta R.», amb 117 passatgers i 480 tones de càrrega, consistent en cereals, oli, mobles, envasos, 1.945 caixes de bestiar llanar i 42 gables d'aviram. Ancorà al moll d'Espanya, W, per a descarregar.

Arribà d'Elvissa el vapor correu «Mahón», amb 25 passatgers, la correspondència i 44 tones de càrrega, consistent en nobles, anelles, alfilerocs secs, gèneres de punt, grateres, escuma de pl, peix fresc, anís, llores, caixes d'ous, gables d'aviram i set porcs. El diu vaixell marxà aquesta tarda, directa cap a Mahó.

EL TEMPS

A Barcelona. — Cel ser i horitzons nebulosos; vent fresc del S, 1 mar amb trancol.

TELEGRAMS SEMAFORICS

Diu el qualitat del Semafor de Cap Bagur que en aquelles costes ha regnat vent N. bo; mar amb trancol; cel ser i horitzons clars.

El de Bajol comunica que el vent ha estat N.O. flux; mar plana; cel plujós i amb aspecte tempestuós.

El de Tarifa ha telegrafiat que en aquells voltants ha bufat vent est fresc; mar amb trancol; cel nebulós, i horitzons borrosos.

L'Observatori de Madrid anuncia que es generalitza el bon temps a tot Espanya.

IMPORTACIO DE MORENO

L'Associació Regional de Ramaders de Catalunya, adverteix als seus associats que sollicitin moreno, que les 4.000 tones disponibles del vapor «Luz» hauran d'esser retirades ver tot el dia 8 del pròxim octubre, ja que passat l'esmentat termini, correaran les despeses de manteniment de moll a càrrec dels respectius sollicitants.

DECLARACIONS JURADES

El Col·legi Oficial d'Agents Comercials de Barcelona fa avinent als senyors col·legiats matriculats per la tarifa segona, classe tercera, apartat 31, que per a donar compliment a les disposicions d'aquesta administració de Rendes públiques, abans del dia 15 del proper mes d'octubre, hauran de lliurar compromissos a les oficines del Col·legi les declaracions jurades dels ingressos obtinguts en l'exercici que comprèn del primer d'octubre de 1926 al 30 de setembre d'aquest any, segons els models i instruccions que els seran facilitats per l'esmentat Col·legi.

deria, patates, cebes, fruita, drogues i envasos. El diu vaixell marxà abir a la nit al port de procedència.

Arribà de Màlaga i escalles al vapor «Enriqueta R.», amb 117 passatgers i 480 tones de càrrega, consistent en cereals, oli, mobles, envasos, 1.945 caixes de bestiar llanar i 42 gables d'aviram. Ancorà al moll d'Espanya, W, per a descarregar.

Arribà d'Elvissa el vapor correu «Mahón», amb 25 passatgers, la correspondència i 44 tones de càrrega, consistent en nobles, anelles, alfilerocs secs, gèneres de punt, grateres, escuma de pl, peix fresc, anís, llores, caixes d'ous, gables d'aviram i set porcs. El diu vaixell marxà aquesta tarda, directa cap a Mahó.

EL TEMPS

A Barcelona. — Cel ser i horitzons nebulosos; vent fresc del S, 1 mar amb trancol.

TELEGRAMS SEMAFORICS

Diu el qualitat del Semafor de Cap Bagur que en aquelles costes ha regnat vent N. bo; mar amb trancol; cel ser i horitzons clars.

El de Bajol comunica que el vent ha estat N.O. flux; mar plana; cel plujós i amb aspecte tempestuós.

El de Tarifa ha telegrafiat que en aquells voltants ha bufat vent est fresc; mar amb trancol; cel nebulós, i horitzons borrosos.

L'Observatori de Madrid anuncia que es generalitza el bon temps a tot Espanya.

IMPORTACIO DE MORENO

L'Associació Regional de Ramaders de Catalunya, adverteix als seus associats que sollicitin moreno, que les 4.000 tones disponibles del vapor «Luz» hauran d'esser retirades ver tot el dia 8 del pròxim octubre, ja que passat l'esmentat termini, correaran les despeses de manteniment de moll a càrrec dels respectius sollicitants.

DECLARACIONS JURADES

El Col·legi Oficial d'Agents Comercials de Barcelona fa avinent als senyors col·legiats matriculats per la tarifa segona, classe tercera, apartat 31, que per a donar compliment a les disposicions d'aquesta administració de Rendes públiques, abans del dia 15 del proper mes d'octubre, hauran de lliurar compromissos a les oficines del Col·legi les declaracions jurades dels ingressos obtinguts en l'exercici que comprèn del primer d'octubre de 1926 al 30 de setembre d'aquest any, segons els models i instruccions que els seran facilitats per l'esmentat Col·legi.

Novell Gerrens

CANVI VALORS CUPONS

Rambis del Centre, 18

SOLER I TORRA G. ANS

BANQUERS

Ramb'a d'Estudis, 11 i 13
i Bonsuccés, 1 i 3

Telèfons: A. 611 - A. 316 i A. 25
Apartat de Correus, 535

Sucursals

MADRID: Carrer Alcalá, 32 — SANT SEBASTIA: Av. de la Libertat, 20

Direcció telegràfica i telefònica: «SOLER I TORRA»

Preu líquid a què paguen els clients dels vots

Els Esports

FUTBOL

IDEA EXCEL·LENT

S'atribueix a la Federació Catalana el desig d'establir a les seves oficines un servei especial d'informació per a les excois de la premsa. L'intent sembla infantat pel seu autor, Sunyol i el manteniment de la secció es farà amb l'import d'assignacions inútils que figuraven al capítol de lespeses generals de l'entitat i que, ara, han estat suprimides. L'objectiu primordial del nou servei serà donar a conèixer a la premsa totes aquelles notícies d'interès que mereixin ésser divulgades i que la Federació està en situació de poder facilitar.

Es va alegrar amb el propòsit ordenat realitat per dues coses: perquè la premsa, tota la premsa, gaudirà d'un tracte que fins ara semblava privilegi d'uns quants, i perquè la nostra Federació donarà proves d'ésser un organisme que en tots els aspectes persegueix la serietat i la perfecció.

A BENEFICI DE MARINE, DEL MARTINENC

El vinent diumenge tindrà lloc al camp del Martinenc un partit a tenet del notable jugador d'aquell Club, Marín, qui l'any passat l'úgué la dissort de trencar-se una cama en un encontre amb el Barcelona.

Seràn contendents el primer equip del Martinenc, reforçat amb elements d'altres clubs, i el d'igual categoria de la Unió Esportiva de Sant. Es de creure que la finalitat del partit cridarà al camp del Martinenc nombrosos contingents d'aficionats que permeti brindar al beneficiat la recompensa que mereix.

CAP A LA DORT

Avui, divendres, en l'express del matí sortirà cap a Madrid l'equip de selecció catalana que diumenge ha de contendir amb el del Centre. Els jugadors expedicionaris són els que dimecres esmentem, i van acompanyats de l'entrenador senyor Fornis i del federatiu senyor Guixà. No cal dir com els desitgem un èxit complet.

CORRECUITA

TRANQUIL A LA FEDERACIO VALLENIANA

Traduïm de «La Correspondencia de València»: «Comentant la divisió esportiva que amb els acords presos diumenge per part dels de la «liga» i campions i de les repercussions que en el futbol valencià tindrà l'esmentada ruptura, diu avui «Diario de València»:

«En notícies nascudes del rumor, es diu que el campionat regional del Llevant quedarà en suspens momentàniament, i que el Gimnàstic no podrà dir a Metallà, ja que se separarà d'aquesta Federació. Diu el mateix diari, que, en cas de no haver-hi decisió, els blau-grans presentaran un onze de tercera o quarta categoria per a complir solament el disposat en el reglament sobre presentació al camp, i que, demés, doni resistència nula.

El equip Llevant, Castelló i un

altre sembla que segueixen l'actitud del Gimnàstic en l'assumpte de les lligues.

Aquests són els rumors que no es poden afirmar, però tampoc desmentir, i la veritat és que la situació esportiva en l'actualitat és pràcticament pessimista.

I tan pessimista, creiem nosaltres, Sobretot si, com tenen anunciat els clubs campions, corresponen avantatjament a l'adhesió que els clubs modestos els manifestin en llurs decisions.

Així si ahans no opten per desprendre's del llast que més o menys interessadament els segueix...

Ens d'han proposat de proposar la setena d'arbitres amb vistes al resultat del diumenge, i aquest detall és ben significatiu; i més en aquests temps...

ATLETISMES

EL MATCH TERRASSA-TERRASSA

Entre els elements que s'interessaven per l'esport de l'atletisme s'espera amb un marcat interès la celebració d'aquest match que tindrà lloc el proper diumenge, a les tres de la tarda, al camp d'esports del Terrassa F. C.

Encara és viu el record de la magnífica competició del passat diumenge, sostinguda d'una manera ben entusiasta pel públic terrassenc. Enmig de l'ambient favorable que s'ha creat, no hi ha dubte que aquest match haurà de produir-se dintre les millors perspectives.

El fet de celebrar-se al mateix camp, on dies enrera la màxima competició regional assolí un dels èxits més importants, és un altre afecit que ve a rodellar aquest festival i el resultat del qual bé pot esperar-se que proporcionarà una altra jornada brillantíssima per a l'atletisme català, fets ben afalagadors, certament, ja que no ha d'oblidar-se que estem a quatre passes dels Jocs Olímpics, i aquests concursos, amb l'aura que assolen, són molt necessaris.

El programa estarà format per les següents proves: 100, 400, 3.000 i 4 per 100 metres; salts d'alçada, perxa i llargada i llançament del pes, disc i javelot.

CICLISME

DOPEES CICLES BONET I HOTELS

ESPANYA I ORIENT

La Joventut Ciclista Paralel, que organitza aquesta carrera, ens comunica que demà, divendres, al seu local social, Marqués del Duero, 32, tindrà lloc, a les deu de la nit, el repartiment de premis d'aquesta carrera, acte que segurament serà veritable epítol del que fou aquella important cursa.

Ens comuniquen els organitzadors que al dit acte hi concorreran tots els corredors classificats, ja que hi ha premis per a tots ells.

GRAN PREMI WONDER

L'Esport Ciclista Català organitza per al proper diumenge la carrera denominada Gran Premi Wonder reservada per a corredors principiants i el primer premi del qual és una magnífica bicicleta «Wonder», i demés hi ha nou premis consistents en objectes de bicicleta per als classificats a continuació:

Recordem que la inscripció és anua i avui divendres, a les deu de la nit, al seu local social Valencià, 384.

AVIACIO

LA COPA BREGUET

Le Bourget, 29. — A les 12 hores i 40 minuts ha sortit d'aquest aeròdrom l'avió de Sabuc, per a efectuar el seu primer recorregut de la Copa Breguet. Les proves per a l'esmentada copa acabaran el dia 31. — França.

Dijon (França), 29. — A les 15 h. arribà l'avió de Sabuc via Metz, tornant a Le Bourget pel mateix rajepte. — França.

BOXA

DE LA VELLADA DEL CAMPIONAT D'ESPANYA I D'EUROPA

Seguix essent objecte de vives discussions la distància en què s'ha d'efectuar la revenga Cola-Rayó, iix mentre el campió d'Espanya s'oposava a sostenir que ha d'ésser a l'entorn de 100 metres, per ésser la distància del combat que és objecte de la revenga. Luis Rayó vol que sigui a vint rounds.

L'organitzador, davant la intranquiesca d'ambdós pugils, es troba davant d'un ple difícil de solucionar, car si bé és cert que ha aconseguit la signatura d'ambdós pugils, cada un ha signat el contracte a la distància esmentada.

La composició de la resta del programa, com ocorre a Amèrica en els grans combats, segurament estarà integrada pels entrenadors dels pugils que es disputen el combat clau, així és que no seria d'estranyar que veiéssim a Pere Aní i a Pérez, entrenadors de Cola i Rayó, respectivament, front a front en aquesta gran vellada, una de les més interessants que d'un temps ençà s'han donat a Barcelona.

EL CLUB «LA FLORA» ES DENOMINARÀ «POBLET BOXING CLUB»

Ens comuniquen d'aquesta entusiasmada entitat que en la seva reunió general celebrada a començaments de l'actual mes, es prengué l'acord de canviar el nom del Club i ostentar el de la popular barriada.

Al mateix temps també es decidí el canvi de domicili social, per entendre's que era de cabuda poc satisfactoria, davant del creixent nombre d'alumnes que concorren a les classes de cultura física.

Per unanimitat s'elegerà el C. D. que ha de regir l'exercici 1927-28. President: doctor Enric Roig; vice-president primer, don Joaquim González; vice-president segon, don Josep Maria Folrà; secretari, don Narcís Bruguera; sots-secretari, don Jaume Ribes; tresorer, don Joaquim Baguñà; comptador, don Jaume Garcia; vocals, senyors J. Aleu, I. P. Mateu, A. Noves, P. Dalmau, J. Argeles i B. Aguadé, delegat federatiu, don Josep Aleu; metge, doctor Roig; professor de gimnàstica, don J. Mestre; manager, don Antoni Noves; secretari general, don Isidre P. Mateu.

En el nou domicili (Sicília, 284), entre València i Mallorca, ha instal·lat el Poblet Boxing Club, un modernísim material tècnic i aprofitat per a la boxa la qual fa que es col·loqui dintre dels nostres primers Clubs de Catalunya.

L'Ajuntament actual

El problema de la circulació

L'Alcalde, tenint en compte les necessitats de la circulació i els desigs dels veïns dels carrers Ampie i Josep Anselm Clavé, ha disposat que des d'avui, aquests carrers, tinguin una sola direcció, a saber: de l'Estació a Plaça Duc Medinaceli i d'aquesta a la plaça de la Porta de la Pau.

Hom ha de presentar-se al Negociat Central de l'Ajuntament, de donya Angela Belled Bousquet i de don Jaume Bach Brunet, el domicili dels quals s'indica.

La revista anyal

L'Alcalde fa avinent que, havent de presentar-se a passar la revista anyal reglamentària, des d'octubre a desembre, tots els individus ingressats a la Caixa que no es trobin presents en files i estiguin en el període de respecte de situació militar, ha ordenat de fixar l'edicta corresponent, amb les instruccions, als establiments de les oficines municipals de districte (Seccions de reclutes d'aquesta ciutat).

El senyor Puyuelo

Es faç que el regidor senyor Puyuelo fixi la seva residència a Madrid.

El senyor Puyuelo és suplent de regidor jurat i representa el Districte Lliure, de la qual organització és secretari.

Succés estrany a Sarrià

Dimecres al vespre, els veïns del carrer de Catalunya (Sarrià), ofren cris de socors que sortien de l'interior del segon pis de la casa núm. 3 del carrer.

Tot seguit s'avisà la guàrdia civil i la guàrdia urbana, les quals procediren a espanyar la porta d'entrada, on van trobar el veí de la dita casa Josep M. Muntó, qui habitava als baixos, on e-tat llastimós.

Conduït l'esmentat Muntó al dispensari se li apreclaren div. lesions contusions i ferides en diferents parts del cos.

Interrogat per la guàrdia civil manifestà que el pis on fou trobat es-tà segellat judicialment, no s'entrà per quin Julit, i que ahir, des de casa seva sentí una sorollosa estalup per l'escala i pujà immediatament al terrat on va veure un descençut que es despenjava per una corda que hi havia a una pellja que donà al pati interior.

El Muntó també baixà per la dita corda i entrà al pis segon, on hi havia dos subjectes més, que en veure's sorpresos l'empregoneren a cops de puny contra el declarant i el deixaren sense sentit.

La guàrdia civil procedí a fer un registre a la casa i trobà escampats per terra 750 pessetes en bil·lis, dues llibretes de la Caixa d'Estalvis a nom de Teresa Larrocha, unes targetes amb altres noms i dos ganivets

de tanta amb la punta trencada. Alguns dels motlles estaven deteriorats i violents.

Un dels ganivets estava tacat de sang.

Signora si es portà a cap el robatori, per estar absent l'amo del pis, i no saber-se de moment quin Julit tenia embargada la dita habitació.

El Muntó no va poder anar al Julit a declarar per trobar-se al Julit a conseqüència de la palissa que va rebre.

El carrer de Llansà

Segons llegim a un diari del vespre, els veïns del carrer de Llansà, en el tros comprès entre el Paral·lel i el carrer de les Cortes Catalanes, diuen que el tros de carrer esmentat fa alguns anys no existia, ja que en aquells arrens sols hi havia barraques que constituïen un perill per a la salut pública.

Actualment hi ha diverses cases de sis i set pisos, que estan gran nombre de famílies, cases edificades creient sens dubte els propietaris que gaudirien de tots els drets dels altres propietaris; és a dir, de què almenys en l'esmentat carrer es podria transferir de dia i de nit.

Desgraciadament no ha estat així. Així que esmentem construïdes les cases i arranjat el carrer, l'Ajuntament imposà de seguida a propietaris i veïns imostos i càrregues contribucions. Però a canvi d'aquestes coses, l'Ajuntament no s'ha dignat ni tan sols dotar el nou carrer de llum, ni l'ha asfaltat, ni l'ha adornat.

El resultat d'això és que aquells veïns no poden materialment transferir el carrer on viuen, ni de dia ni de nit.

La setmana antíblasfema de Manresa

La ciutat de Manresa, fogar de tantes energies espirituals de la nostra terra, es prepara amb entusiasme i activitat per a celebrar la setmana antíblasfema amb tota la magnificència i sentit transcendent que reclama l'ideal de regeneració dels nostres pobles amb el to marcat de desvergonya i protesta contra el malparlar. Aquests dies ha estat reparat profusament la fulla de «La Bona Parla» per tota la ciutat, on està constataada la valoració d'aquests actes en mig de la nostra gent.

Els «carrers» són complets de rètols antíblasfems, amb dites de Maragall, Carner, Iyon l'Escop, Torres i Bages, Sardà i Salvany, Ruyra, Rucabado i altres. Els entitats i corporacions s'han adherit plenament a la celebració esplendorosa de tots els actes, ajudant la propaganda de la Junta organitzadora.

S'han publicat els programes on estan consignats els detalls, dies i hores de la celebració dels actes de la setmana antíblasfema. Aquests començaran diumenge, dia 3 d'octubre, amb les conferències de l'Il·lustre orador P. Pere Blanco.

— La Junta organitzadora ha rebut l'artística senyera de «La Lliga Espiritual contra el malparlar», de Manresa, que beneirà solemnement a la Seu el bisbe de Vich, en la gran diada antíblasfema que es celebrará diumenge, dia 3.

— En les detalls que hom treballa perquè esdevinguin esplendorosos es el cant unànime de tot el poble en els actes religiosos. Perquè tothom ha prengut part activa, aquests dies es fan els corresponents assaigs. Servirà de norma directiva el cant popular el llibre de cànctics antíblasfems que acaba d'editar el Foment de Pietat Catalana.

— Donada la importància del tema i la nombrosa assistència que hom preveu, la conferència del doctor Valentí Martí, tindrà lloc a la Seu, amb l'honorable presència del bisbe de Vich, P. Perelló.

L'Orfeó Borgenc

En la darrera assemblea general de socis d'aquest Orfeó, es nomenà una comissió per activar definitivament els treballs per adquirir un local per a la secció coral d'aquesta cultural associació de Borgenc Blanques.

Recentment aquesta comissió ha donat compte de llurs treballs, i ha manifestat l'agradosa nova d'estar-se ja confeccionant la senyera que ha de guiar els bruts orfeonistes borgencs pel camí de l'art.

Tot fa preveure una gran solennitat per al dia del lliurament a la secció coral, ja que estan activant-se els treballs d'organització i empenes personalitats musicals han promès llur assistència.

A tal objecte s'ha obert una subscripció popular que, deuat als «ins culturals» que és destinada, hom creu que els borgencs culliran a dur hi llur gra de sorra. De moment, podem avançar que, molts conclutants residents a la metròpoli i amants de les nostres coses, s'han avançat a trametre a aquest orfeó.

D'espectacles

Continua el programa de circ-questre a Olympia portant una quantitat de públic nombrosíssim que tots els dies oclona d'una manera delirant la majoria dels números.

Els 40 cavalls de Carré, que tots els dies efectuen nous i difícillíssims treballs, que són per acreditar qualsevol domador que els presenti. En quatre números variadíssims treballen ells sols, i tots són una exactitud i precisió que no n va ostenten el sobrenom de «saviss».

Els gossos «paletes» de Gautier potser sigui el número que més agrada, no solament per la simplicitat que ja de si inspiren, els gossos, sinó també de tan còmics i perfectes que resolen els múltiples treballs que realitzen.

Els trapezistes volants és el número d'emoció més extraordinari que es pugui donar.

Els «clowns» no cal dir que constitueixen la nota més còmica del programa, i tot sense distinció completen una companyia i obtenen sense reserves els sufragis del públic.

Necrològica

Abrir a la nit passà a millor vida el respectable senyor Miquel Vendrell i Bertran, persona molt apreciada en els nostres medis comercials.

Durant gairebé tota la seva joventut es dedicà al comerç en l'Extrem Orient, primerament a Filipines, després al Japó, on fundà la casa Vendrell, Mustarós i C.ª, de Kobe.

L'enterrament, efectuat aquest matí, ha palesat les moltes simpaties de què gaudia el difunt.

A la seva distingida família en decrem el més sentit condol, especialment a les seves filles i al seu net, el nostre volgut amic l'advocat Francesc Vendrell.

A. C. S.

II Exposició de Treballs Manuals de gent de mar

S'ha inaugurat al Centre Excursionista de la Barceloneta «Casar A. Torres», la II Exposició de Treballs Manuals de Gent de Mar.

Aquesta exposició, ha superat en qualitat i anterior, si bé, per tal d'assolir-ho, ha calgut realitzar una tasca de selecció rigorosa i reduir considerablement el nombre d'obres a exposar.

La majoria de miniatures són de factura impecable; els materials emprats en la construcció, nobles; i els assumptes predominants, contemporanis.

Les reproduccions dels segles XIV i XV, i de l'època del Consolat de Mar, no abundan, certament, però les que queden s'exhibeixen són realment, notabilíssimes.

El secretari del Centre, en la salutació que dirigí als qui assistien a l'acte, manifestà la seva admiració per a l'obra humil d'aquesta gent de mar qui s'aplica pacientment, durant els llargs, a aquestes tasques minucioses i delicades, que tracten llur ingenu amor envers el mar i l'ofici, i eviten ensenys que s'esmercen en espials barrocs.

El senyor Soldevila, pregat per la Junta, expressà també el seu entusiasme, i ponderà aquestes activitats que palesen la simplicitat natural del nostre poble, meravellament dotat, i la seva susceptibilitat per les bel·leses de la mar i l'excel·lent disposició per les pràctiques náutiques; patrimoni remot, provinent ja d'edats prehistòriques; servat fidelment i pujant en tots temps; esplendorós durant l'Edat Mitjana, i a l'home bona part de la moderna, malgrat totes les formidables vicissituds anul·ladores.

El senyor Soldevila acabà promouent la idea de la creació d'un Museu Nàutic, on s'haurien d'aplegar tots els documents, actualment dispersos, els quals palesarien la importància transcendental de la nostra marina a través de la Història.

En acabar la peroració el senyor Soldevila fou molt plaudat.

LLEGIU LA CARTELERIA DEL COLEGIUM I VEUURE ON HI HA EL MILLOR ESPECTACLE!

GUIA BARCELONINA DE LA VEU DE CATALUNYA

ACADEMIES

BASSA, Batxillerat, R. Catalunya, 113
COTA, Comerç, Idiomes, Arts, 18

Practica Layetana, 57, Fontanella, 4

ACADEMIES DE DIBUIX I PINTURA

BAIXAS, Pl. 1, primer

ACID PER ACUMULADORS

Acid pura i amoníac Padres
Mogoria, 11, i Provença, 1, T. 408 H.

ADROGUERIES

CONSERVOL, antiferment i conservador per a vins i cerveses. Portal Nou, 16, i drogues

ADVOCATS

Roger (Antoni), advocat, Consulta 5 pessetes. Diagonal, 371, 3ª, de 2 a 5.

AGENCIES D'ANUNCIS

Agència Roldos. Rambla Estudis, 4
CATALUNYA IMPERIAL. Aragó, 870

AGENCIES DE NEGOCIS

CEDULES, PASSAPORTS I PASSATGES PORTAFERRISSA 19 Pral

AIGUES MINERALS

Suo, O. Serra, C. Cent, 259, T. 253 A

ANTIQUITARIS

Francisco Quer, — Palla, 27.

ANALISI

ANALISI, TOTS PRODUCTES PELAYO 5

ARMONIS

C. Estadell a. — Martínez de la Rosa, 58

ARQUITECTES

Xavier Turull Ventosa, Diputació, 276
F. Fradera Botey, R. Argentina, 150
F. Maristany Casajuana Corsera, 453
August Miret Balde, Salmeron, 33
J. Iglesias Abadal, uch, 55
F. d'A. Albanell, Santa Tecla, 6
Ferran Romeu, Pintor Fortuny, 1
Antoni Milas, Santa Perpetua d'Al, 1
Antoni Vila, P. Nira Sra del Coll, 38
Juli Balcells Arús Lloria, 2
Josep Bori i Gensana, Corta, 330
Juli M. Riera i Capdevila, 15
Ramon M. Riera i Capdevila, 15
Miquel Madorell Rius, Casp, 34
Andreu Andet Puig P. Sant Joan, 45
Jeroni F. Granell, E. Granados, 46
Bonaventura Conill, P. de Gràcia, 46

BASCULES

PIBERNAT, Bascules de totes menes
Parlament, 9, T. 38 6 A.

BILLARS

BILLARS SOLER VILADO, MAT 122

BOTONS

BOTONS A PRESSIO, SON ELS MILLORS PROVEU-LOS

BRODATS I PLISATS

Brufau, Moxó, — Pl. 14, principal

CADENES PER A CAMIO

Casanelles i Cortadellas, Casanova, 50, Tel. 3118 A.

CAIXES I ARQUES

Les més econòmiques. Mallorca, 125

CALÇATS

Goma Crejós, preus econòmics, secció d'ajobs, Mallorca, número 325.

CALÇ, CEMENTS I GUIX

J. Miquel, — Bages St. Pora, 4, T. 2033 S. P.

CARTONATGES

BAENA, Villadomat, número 173

CENTRES D'INFORMACIONS

FIDES, INFORMES COMERCIALS, ENTENSA A PARTAT 971

ROMAL

Inf. nes, invetstacions, Rese va absoluta, Pelayo, 62

CENTRES D'ESPECIFICS

CASA SEGALA, R. Pora, 14, T. 2033 A

CERAMICA

RAIDOL, CERAMICA, CATALUNYA, 127

COMPRESSORS D'AIRE

Fins 30 altres 300 ptes Ofereix per oportunitat, apropar al lloc, 1034 Lluís Rogerdosa, E. Granados 34, T. 1294 G.

CONSTRUCTORS D'OBRES

CASAS — TORRES — VALETS, Fanguion-Huguet — Pelayo, 1, 1

CONSTRUCCIO DE CARRUATGES

Ballester, Carrets renart P. Triomf, 37

CONSTRUCCIONS METALLIQUES

CARBONELL, Portes ondulades, Seralleria d'obres Carre, 77, T. 1764 A.

COTILLERIES

Au Corset Elegant, Pl. Sta Anna, 4

DESINFECTANTS

Lisot, Vallès germana, Massini, 79

ELECTRICIT

De les terres catalanes

GIRONA LLEIDA

Distinció
S'ha concedit la Creu de Beneficència de tercera classe, amb distinció, a Emili Xifra i Carbonell, per haver salvat un soldat del regiment d'Àsia, el dia 2 del passat mes de juliol, el qual, solista, en una revinguda del ran Ter, va trobar-se en greu perill de morir negat.

Foc
A les rodalies de Santa Coloma de Farnés es cala foc a un magatzem de palla, propietat de Salvador Crusell, i on s'estava el poc caminer Jaume Ferrer i Nierga.
Va cremar-se el sostre del local, 15 balos de palla, 15 d'herba, 4 sacs de civada, i alguns articles de treball, valorats tot plegats en uns quatre mil pessetes.

Altres noves
La guàrdia civil d'Anglès va detenir a Jaume Jorral i Costa, a Pere Codina i Creu, i a Gaietà Brunet i Sala, com a suposats autors d'un furt de 800 quilos de desperdici de suro a diversos propietaris del terme de Brunyola.

—L'Ajuntament d'Olot anuncia un concurs per proveir en propietat la plaça d'arquitecte municipal d'aquella ciutat, retribuïda amb un sou anual de tres mil pessetes.
—Han marxat cap a Valladolid, per assistir a l'Assemblea cerealista que s'està celebrant en aquella capital, els senyors Lluís de Llobet, Alfons Teixidor i Joaquim Boix, president, tesorera i secretari, respectivament, d'aquesta Associació de ramaders.

TARRAGONA

De la consagració del doctor Gomà
Avui s'espera l'arribada de les comissions del capítol Catedral, de l'Ajuntament i de les entitats de Tarragona que vénen per assistir a l'acte de la consagració del bisbe doctor Gomà.

Ahí, una comissió de la Ribera, el poble natal del bisbe nou, té donat d'una magnífica creu costejada per aquells veïns.

Moviment del port
Entrades: els vapors: «Poeta Arolas», procedent de Barcelona, amb càrrega general; «Freixas II», de Ceta, amb bous; bous.

Sorrides: els vapors: «Bérénice», cap a València; «Lacouroux», cap a Gatz; «Poeta Arolas», cap a Les Palmes. Tots amb carregament general.

Altres noves
A la Universitat Pontifícia s'han efectuat els exàmens extraordinaris i les oposicions de beques. Dissabte que ve, amb l'assistència del cardenal arquebisbe, s'obrirà el nou curs.
—Per tal d'acompanyar el cap del Govern a son pas per les terres tarragonines, anà a Reus, ahir al matí, el governador civil general Maximilià Soler.

—Ahir va sortir cap a Barcelona el mestre i company periodista, senyor Jesús Fernández, qui ha estat destinat a l'escola graduada de la Casa de Caritat.

—Avui es reunirà la Junta de govern de l'Assemblea de la Creu Roja, sota la presidència de donya Josepa Güell, vídua de Boxó.

A la dita reunió es donarà compte de la dimissió del president senyor Josep M. Ricomà, i de la designació del president nou, fet per l'Assemblea central.

—Des de la seva finca d'Espuny de Francolí ha estat trasllat a Catalunya l'ex diputat a Cortes senyor Nogués, qui es troba malalt de gravetat d'ença d'uns quants dies.

VICH

Concurs de bestiar
El dia 9 d'octubre tindrà lloc a la Plaça de Balmes un concurs de bestiar, en el qual s'adjudicarà en conjunt premi per valor de 5.200 p.s. setes a les espècies anual i cavaller.

Diverses noves
A la Catedral han començat les obres per a col·locar el reane de l'altar major en condicions que no sigui impedida la vista de la tela del plafo central de l'absis.

—Ha signat per a pendre part en les oposicions a la canonja vacant a la Seu, el Rnd. Dr. Pere Pous i Solà.

Servei Meteorològic de Catalunya

Situació general atmosfèrica d'Europa a les set hores del dia 29 de setembre de 1927

Novament torna a establir-se el règim de pressions baixes a Escòcia, i constitueix un cicle els vents del qual adquireixen violència a les costes atlàntiques de les Illes Britàniques, on el mar està molt esvalutat. Les pluges són molt importants a Anglaterra, i s'estenen des de Bretanya fins a les costes de Noruega. Les altes pressions constitueixen una faixa anticyclònica des de Castella fins a Alemanya.

A la nostra Península el temps és bo, però per les províncies del Nord augmenten els nivells corresponents a la depressió d'Anglaterra, la trajectòria dels quals sembla dirigir-se cap a França.

Estat del temps a Catalunya a les set hores
El temps és bo a tota la regió, amb algunes boires matinals a la Plana de Vich, i cel completament clar a la resta.

Les vents dominants són del Nord i les temperatures baixes.
Les pluges de caràcter tempestuós d'ahir, semblant foren registrades en alguns llocs de la província de Girona i Barcelona. No s'ass de lleugeres pluges a la major part del país.

Degut al notable descens de la temperatura s'han registrat nevades al Pirineu.

LEUCCI LA CARTELLERA DEL CO-
LISEUM I VEUREM ON HI HA
EL MILLOR ESPECTACLE

La situació actual

En Primo de Rivera a Barcelona

Ahí al matí va arribar de Madrid el cap del Govern general Primo de Rivera. Venia en el «break» d'Obrers Públics i acompanyat del seu ajudant senyor Montu.

A Sant Vicens anà a rebre'l el cap de policia i al Passatge de Gràcia el capítol general, el governador civil, el president de la Diputació i l'alcaldia.

A l'estació de França l'esperaven les patronats autoritats, nutils de la Unió Patriòtica, oficials i caps de l'exercit i representants d'entitats.

Des de l'estació, el general Primo de Rivera es dirigí a la Capitania general, on romangué fins a un quart de dotze, rebent diverses visites.

Abans de sortir novament de Capitania conversà un moment amb els periodistes, als quals digué que havia vingut per a passar el dia del seu Sant en companyia dels seus bons amics i que no tenia cap nota per donar-los.

Seguidament, acompanyat del capítol general i de l'alcaldia, anà a donar una volta per la ciutat, per tal de presenciar les reformes que es fan. Es dirigiren a Montjuich, la Diagonal, Passatge de Sant Joan, el Parc i a un quart de dues tornà a Capitania general.

Allí reu les autoritats, a les quals convidà amb un dinar al Restaurant Llobet.

Ahí a la tarda el cap del govern, general Primo de Rivera, dinà al Restaurant Llobet, acompanyat del senyor Rumeu i altres.

Després es traslladà a Capitania general, on reposà.

Prop de les cinc eren nombrosos els elements de la U. P. que s'havien congregat en aquell centre oficial.

A les cinc tocades el general Primo de Rivera va rebre el senyor Gasó i Vidal.

A una quart de vuit fou comunicat als periodistes que el president no havia de comunicar-los res de nou, i que avui, a les deu del matí, els seria facilitada una nota.

A la nit, el cap del govern sopà en companyia d'algunes personalitats que li són afectes.

També estigué al teatre Nou a veure la revista que allí es representa.

Els destins públics

Madrid, 29. — En el gabinet de censura han facilitat la següent nota: A la Presidència del Consell de ministres es reu la Junta Classificadora d'aspirants a destins públics, que presideix el general Villaverde, per a examinar els expedients dels individus procedents de l'Exercit i de l'Armada que han sol·licitat destins vacants anunciats a la Gaceta del dia 7 de juliol propassat, i la llur adjudicació de conformitat amb els mèrits i serveis dels sol·licitants.

S'han presentat 7.042 peticions per 1.080 destins vacants.

A continuació s'examinaren expedients referents als destins actualment vacants, la provisió dels quals ha de fer-se entre els susdits individus.

Les relacions que afecten a un i altre concepte es publicaran a un i altra Gaceta de Madrid el dia 30 del corrent i el dia 1 d'octubre.

D. Alfons vindrà a Barcelona
Madrid, 29. — A la segona quinzena d'octubre aniran a Barcelona don Alfons i el cap del Govern.

Una lletra de l'Ossorio i Gallardo sobre les dretes i l'Assemblea
Madrid, 29. — El Debate, publica la següent carta del senyor Ossorio i Gallardo:

Sr. director d'El Debate: En un dels editorials d'El Debate d'avui, tan interessant com tots els seus.

dignament a aquesta crida per importants motius d'ordre moral i per justa correspondència, perquè els innumerable beneficis morals i materials que han rebut els nostres pares i nosaltres, bé és just que els hi gaguem amb una almonia, per ajudar-los a aconseguir aquesta noble ambició de construir una casa per a Déu.

—La Joventut Seráfica, inaugurada dintre poe una important biblioteca per a homes dones.

—La temporada cinematogràfica es presenta immillorable. A la Sala Mercè i a l'Ateneu Aranyenc s'han posat les cintes «Monsieur Beaucaire» i «Sota les neus d'Alaska», respectivament.

—La companyia Fantasio s'ha acompanyat d'aquies públic amb un benefici als primers actors senyora Olvido de Leguía i Emili Valentí.

Com totes les companyies de temporada, han tingut molt que destinar.

—El temps ha refrescat un xic.

La Selva

TOSSA. — Temps insegur i l'ara; tan aviat fa calor sufocant, com una freuata que obliga d'abrigar-se, amb un vent tan fort que sembla que vulgui arrossegar-hi tot. Aquestes hores vistes d'ahir ha plogut bastant. Entrem de ple a la tardor, cauen les fulles i marxen els forasters. Torna a quedar Tossa isolada.

—Hom està, la liquidant i acabant de demolir la fàbrica que fins fa poc havia estat del senyor Garcia, que tant treball ha donat als habitants de la vila i que bona falta farà aquest hivern sou s'apropa, tant com flaquegen les felles.

—En una nota anterior hom no classificà les assignatures que cada curs ensenyava a l'Escola de Belles Arts. Cal fer constar al mateix temps que el mestre senyor Blau, que dament està completament allunyat del que no sigui tasca a l'escola oficial, ensenyant solament el dibuix; el senyor B. Bultar, Bultar, el senyor C. i el senyor N. Dardet, tot el que fa referència a música.

—Durant els dos dies de festa, una curiosa d'autes plens de turistes han vingut a gaudir les bellesses de la nostra vila, i per cert que han tingut uns dies ben agradables, tant la major part, visitant la Vilavella, i ves a veure les bellesses que s'allotgen a ella.

La reglamentació de les hores de treball

Madrid, 29. — El senyor Añudo ha rebut una comissió de representants d'associacions industrials i comercials de Barcelona, que l'interessaven que es mantingué l'actual reglamentació d'hores de treball.

També rebé una comissió d'arreglaments d'hores de treball.

Una conferència amb el senyor Pla
Madrid, 29. — El secretari general del Ministeri d'Estat, senyor Almagro, ha celebrat una extensa conferència amb el consell general d'Espanya a Tànger i amb el membre del comit de control d'aquella zona senyor Pla.

Visites al Sr. Calvo Sotelo
Madrid, 29. — El senyor Calvo Sotelo ha rebut el secretari de l'ambaixada de Cuba i una comissió de les empreses d'autòmibus de Barcelona.

També rebé una comissió d'arreglaments d'hores de treball.

Els autòmibus de Catalunya
Madrid, 29. — Han visitat el ministre de finances els senyors Balaquer, Guifart i Culi, en representació de la Cambra dels Autòmibus de Catalunya, per a parlar-li de l'aplicació de la patent de circulació a les Societats Anònimes.

El ministre, accedint a la petició de l'Assemblea, acordà oferir al publicat un dispositiu reduint l'import de la patent dels autòmibus, que usin pneumàtics o semipneumàtics.

Resposta d'El Debate al Sr. Ossorio Gallardo
Madrid, 29. — El Debate, en el seu article de fons contesta a la carta que li va dirigir l'ex-ministre Ossorio i Gallardo «acusant d'incomprensió els caps de la dreta que s'han mantingut allunyats de la dictadura».

Afortunadament, la massa que segueix per un instint segur ha sabut col·locar-se al costat d'aquesta Ara mateix — atorga — s'agrupen novament al costat de Primo de Rivera per a redactar ante-proyectos de totes les branques de govern.

Això no vol dir que de l'Assemblea sortís estructures un estat major polí de les hostes dretistes. Fora de l'Assemblea queden personalitats d'alt relleu com Ossorio i Gallardo, el cult del qual no pot fallar.

La jornada de les mines de carbó
Madrid, 29. — La Gaceta publica una circular relativa a la durada de la jornada en les mines de carbó. Diu en la seva part dispositiva:

Primer. — Des del dia primer d'octubre propiament, la durada de la jornada en les mines de carbó, tant per al treball subterrani com en l'exterior, serà de vuit hores. Es tindran per nuls els pactes establerts o que s'estableixin en contra.

Segon. En les tasques subterrànies la jornada començarà a l'entrada dels primers obrers al pou, socavó i galeria, sense descomptar-se la durada del trajecte fins al tall on han de treballar i terminant en arribar a boca mina els primers obrers que surtin.

Tercer. Les empreses mineres regularitzaran el treball que haurà de tenir lloc tots els dies feiners, llevat dels casos de força major. El treball d'aquest precepte haurà de justificar-se davant del comitè de combustibles sòlids.

Quart. Aquest comitè proposarà al govern, previ l'estudi conseqüent, la reducció que procedeixi en el preb de venda dels carbons, com a conseqüència de la durada de la jornada.

El viatge de D. Alfons i D. Victòria
Vigo, 29. — A les deu del matí embarcà en el torpediner Número 12 don Alfons, i recorregué la ria.

Després, dels del cuirassat Jaime, presidieren els reis, les regates de balandiers.

En terminar desembarcaren les persones reials i seguí, i prengueren el tren que els conduïa a Orense.

A l'estació es trobaren les autoritats, comissions i gentada que els aclamà.

Don Alfons conversà amb l'alcaldia i agrai la rebuda que els havia atorgat.

Una companyia del regiment de Múrcia reté honors, les banderes feren disparar 21 canonades.

A les dotze del migdia sortí el tren i arribà a Orense a primeres hores de la tarda. Els reis foren rebuts amb gran entusiasme.

El projecte de reforma universitària
Madrid, 29. — El projecte de reforma universitària, que ha estat ja estudiat amb tota cura pel marqués d'Estella, en successives conferències amb el ministre d'Instrucció pública, serà examinat en un dels pròxims Consells.

La reforma és un caràcter voluntari i s'espera que la seva adaptació no suscití dificultats.

Estudis vinícoles a l'Aemanya
Madrid, 29. — El ministre de Foment ha rebut una comissió de representants del Ministeri d'Agricultura d'Alemanya, que es tra a Espanya realitzant estudis vinícoles i que recentment romangueren a Catalunya dedicats a aquesta tasca.

La dita comissió informà al ministre del resultat de llurs estudis i anunciaren que marxen amb l'objecte de prosseguir llurs treballs a la regió Manxega.

El comitè de Guadalupe també ha rebut el director del Banc de Biscaia.

La distribució de carbó
Madrid, 29. — Una comissió de magatzems de carbó ha visitat el president del Consell nacional del Combustible per a presentar-li una instància racionada amb la distribució de carbó.

El Príncep d'Astúries a Madrid
Madrid, 29. — Adarrera hora de la tarda, l'acompanyat del comitè de Grove, ha arribat a Madrid en autòmobil el príncep d'Astúries, qui fou rebut i complimentat al regí Alec.

Per l'intendent general de la Real Casa i Patrimoni, comitè d'Ayuntamiento, coronel Calhous i l'alt personal de la casa.

Notícies de la Península

La situació al Marroc

EL DECRET DE REORGANITZACIÓ DE COMANDAMENTS I JERARQUIES
Madrid, 29. — En el canvi d'impressions que sostingueren el president del Consell, el director general del Marroc i l'alt comissari quedaran ultims els projectes de decret reorganitzant els comandaments i jerarquies de la zona de protectorat, per a ésser sotmesos a la sanció reial en els primers dies d'octubre.

LES NEGOCIACIONS SOBRE TÀNGER. RETORN A PARÍS DELS DELEGATS
Madrid, 29. — Dintre el mes d'octubre, més aviat cap al final, retornaran a París els delegats espanyols en la negociació de Tànger, sense perjudici de l'ulterior naturalesa que adquireixin aquestes converses diplomàtiques.

VISTA D'UNA CAUSA PER DESOBEDIÈNCIA
Madrid, 29. — A la sala de Justícia del Suprem de Guerra i Marina s'ha vist avui la causa contra el sotsoficial de cavalleria Alexandre Nieto Gómez, pel delicte de desobediència.

Desenvingueren els fets a Ceuta, el dia 11 d'octubre de 1925 amb motiu d'haver donat compte el processat al seu capítol de reclamacions formulades per un cornet i un caporal sobre litrament de sous, i donà lloc el sotsoficial a que el seu capítol el manés retirar i contestà aquell en forma desacomposta, replicà irrespectuosament en disposar que quedés arrestat.

Reunit el Consell de guerra ordinari el dia 11 d'abril de l'any actual condemnà el sotsoficial Alexandre Nieto a la pena de 6 mesos i 1 dia de presó militar correccional.

La causa vingué a l'alt tribunal per dissentiment del comandant general de Ceuta, d'acord ab el dictamen del seu auditor.

En l'acte de la vista celebrada avui, el fiscal militar, coronel de cavalleria Gregori Montiel, analitzant minuciosament els fets, vingué a ser la conclusió de qu no hi ha suficient prova per apreciar el delicte de desobediència, i estima solament la falta greu de fer reclamacions en forma irrespectuosa a un superior, i demana per al processat la pena de sis mesos d'arrest militar.

El defensor, comandant d'intènter i advocat, Aureli Matilla, entengué que no existia apreciable culpa i demanà l'absolució del seu patrocinat.

COMUNICAT OFICIAL
Madrid, 29. — Nota oficial del Marroc.

El general en cap, que ha arribat avui a Tetuan, s'ha fet càrrec del comandament de l'Exercit i de l'Alta Comissaria.

Ha acabat la reparació de personal i material del nou grup. Sense més novetats.

L'Apostolat Social a la muntanya de Sant Pere Martí
Bella fou l'excursió-romatge que aquest Apostolat va fer per a visitar les obres que els PP. Dominics porten a cap per la construcció del temple que es dedicarà al Puríssim Cor de Maria i Sant Pere Martí.

Cap al calent de la tarda s'organitzà una simpàtica festa; es cantà el Sant Rosari, i després els senyors Campuñi i Ill, recitaren belles poesies. En Jaume Vila va fer de lector de la paraula, amb gran felicitat, va fer veure el que podia la caritat, i enallò l'obra i treball dels Rnd. Pares Dominicans en voler embellir aquella muntanya i reconstruir el que abans va ésser, però ara posant-hi ultra Sant Pere Martí, a Mare de tota la humanitat, el Cor de Maria.

Va dir més que l'Apostolat Social, i és necessari, demanar de que en nom caritat, somiant el temple sigui el dia de donar el gran monument amb que somia aquest Apostolat, que tant anys treballa per aquest fi. Fou llargament aplaudit.

Seguidament parlà el vice-president de l'Apostolat, senyor J. Bernabé, qui digué que li sabia greu tenir ja l'edat que tenia perquè ho veia ja com un somni realitzat, i que eegui ra treballant tots els dies fins al darer de la seva vida perquè el Cor de Maria i Sant Pere Martí em protegeixin com també a aquesta forma joventut que puja i segueix aquest Apostolat; la compara amb una pinya que s'esberla aviat, i serà el que amb més fi entusiasme treballarà junt amb els PP. Dominics perquè sigui un rei el pensament d'aquell home que tot el puja aquesta muntanya, somiant el temple Palau que ha d'ésser l'admiració del món, per el Sagrat Cor de Maria i Sant Pere Martí. Fou molt felicitat i aplaudit. Per fi tancà la festa el Rnd. P. Coll, Dominic, consiliari de l'Apostolat, qui digué que si bé és veritat que aquest Apostolat Social és l'ànima de pujar cada any aquesta muntanya, perquè es redifinís una altra vegada el temple, també és veritat que Sant Pere Martí, llum del nostre orde, ha demanat a la Verge Santíssima que en companyia d'Ella fua altra vegada regnés en aquesta històrica muntanya, i que ells treballarien per aquest objecte amb l'ajut d'aquesta societat i de tots els bons caritatius que es recordessin d'aquest bell indret, on abans, tots els barcelonins pujaven a demanar al Sant que els beneís. També va dir que si a Déu puguem començar les obres d'una altra vegada, perquè en arribar la primavera, i en fer-se el romatge solenne que fa l'Apostolat cada any, poguéssim veure cobert el que ha d'ésser lloc sagrat.

Donà les gràcies a tothom, i esperà que concorregué a la processó, del Rosari, que sortirà de la residència dels PP. Dominics, del carrer d'Audís March, a dos quarts de cinc de la tarda del pròxim diumenge, i es donà per acabada tan simpàtica festa. El P. Coll fou molt aplaudit.

L'Apostolat Social convindrà tots els socis perquè assistin a la dita processó amb la medalla insignia. Lloc de reunió, carrer de Calvela, i tardarà per a sortir a les quatre en punt i reunir-se a l'altar del Sagrat Cor de l'església dels PP. Dominics, per a concórrer a la processó esmentada.

El contingut de la Gaceta
Madrid, 29. — La Gaceta publica: Els punxons d'armes de foc. Rectificant errors relatius a l'acord entre els Govern d'Espanya i Gran Bretanya, publicats a «La Gaceta» del 23 de l'actual, sobre reconeixement recíproc de punxons d'armes de foc.

Excedència forçosa d'un magistrat del Suprem
Decret disposant que el magistrat del Tribunal Suprem don Josep Díaz de Lasala torni a la situació d'excedent forçosa, mentre exerceixi les presidències que s'indiquen.

Transfèrències de credit
Decret rectificat concedint transferències de credit en la forma i peis conceptes que s'indiquen.

La jornada a les mines de carbó
Reial ordre circular relativa a la duració de la jornada a les mines de carbó.

El restabliment de l'hora normal
Reial ordre circular disposant que es dictin, en tots els departaments ministerials, les oportunes instruccions per al restabliment de l'hora normal.

Ascens de mestres
Reial ordre disposant que ascendeixi al recorregut d'escales als sous i antiguitats que s'indiquen, els mestres que s'esmenten.

Catedràtics i professors auxiliars d'Instituts
Reials ordres nomenant catedràtics i professors auxiliars interins dels Instituts nacionals de segona ensenyansa, del Ferrol, Osuna, Gèga i Manresa, als senyors que s'indiquen.

L'Institut de Manresa
«La Gaceta» publica una real ordre que diu:

De conformitat amb el disposat en el real decret de 30 de maig últim, creant l'Institut Nacional de segona ensenyansa de Manresa, el rei ha tingut a bé disposar:

Primer.—Que es nomeni catedràtics interins del dit centre amb el sou anual de 4.000 pessetes, als següents senyors, per a les disciplines que s'indiquen:

Geografia i Història: Donya Maria Teresa Casero Guirreze. Matemàtiques: Don Jacint Gisbert. Fidei Uri Marti.

Ciències físiques: quíquims: Don Eugeni Galté Suñer.

Història i literatura espanyola, i literatura espanyola, comparada amb l'estrangera: Don Rafael Blanco Caro. Història Natural, Física i higiènia, i Geologia i Biologia: Don Josep Lorenzo Fernández.

Llenguatge i Literatura Llatina: Don Josep Sapio Camarà.

Psicologia, Lògica i Ètica: Deueta Elies i Rudiments de Dret: Donya Fernanda Benito Garcia.

Segon.—Que es nomeni professors interins de les assignatures que s'esmenten els següents senyors, amb la retribuïció que se'ls assigna:

Religió, amb 3.000 pessetes: Don Ignasi Domènech Sanja.

Francès, amb 4.000 pessetes: don Josep Ribelles Barrachina.

Educació física, amb 2.500 pessetes: Don Josep Puig Coll.

Dibuix, amb 3.000 pessetes, don Josep Blasi Escudé.

Taguigrada i Mecanografia: Don Jesús Coronas.

Anglès: Don Agustí Rojo Marco. Alemany: Don Pau Roldan Ollari. Italià: Don Lluís Tintorer.

Totes aquestes dimes, amb la remuneració anual de 2.000 pessetes. Tercer.—Que es nomeni auxiliars interins amb la retribuïció de 1.500 pessetes els següents senyors:

Auxiliars repetidors de lletres: Donya Manuela Molina Arabalada. Idem de Matemàtiques: Don Rafael Candel.

Idem idem d'Idiomes: Don Joan Gandia Castelló.

Idem idem de Dibuix: Don Josep Garriga Galan.

Quart.—Que tots els catedràtics, professors, auxiliars anteriorment relacionats, cobraran llurs havers amb càrrec al pressupost d'aquest departament, des del primer d'octubre pròxim.

La Veu de Catalunya

AQUEST NUMERO DE «LA VEU DE CATALUNYA» HA ESTAT PASSAT PER LA CENSURA DEL GOVERN CIVIL.

Comentaris del dia

LA VOLUNTAT DE PAU

Lliga de Nacions havia palesat més encara que un desig, una voluntat de pau. I aquest fet tan satisfactori és el que dona una importància decisiva a l'Assemblea que acaba d'ésser clausurada a Ginebra.

Empesa per aquesta voluntat, la Lliga de Nacions ha superat els períodes anteriors d'observació i esperança i ha començat la seva actuació. Pel mes de novembre es reunirà la Conferència Preparatoria del desarmament i iniciarà les seves tasques el comitè especial encarregat d'estudiar el problema de la seguretat. Així, les idees que inspiraren les proposicions poloneses i holandeses i aconseguiren l'adhesió unànime de l'Assemblea, començaran de tenir immediatament concrecions d'eficàcia. Constitueix ja un encert inicial el procediment de simultanejar els acords previs a una obra efectiva de desarmament amb l'estudi dels mitjans conduents a enfortir les garanties que tots els països demanen abans de privar-se d'una part de llurs elements defensius.

Els francesos recelen que el famós discurs de Tannenbergh i les recents declaracions de Stresemann puguin entrebancar una mica el progrés de l'obra pacificadora. No hi ha, però, cap motiu seriós per a dubtar de la sinceritat i la lleialtat de la col·laboració alemanya. El poble alemany està convençut que el seu interès nacional s'identifica avui amb la causa de la pau i aquesta convicció és la millor garantia de la seva sinceritat.

Cal reconèixer que en els discursos de Hindenburg i Stresemann no hi ha cap apel·lació a la violència ni cap amenaça. Tot el contrari. Hi ha, reiteradament, l'afirmació de la voluntat de pau i el desig de sotmetre les reivindicacions alemanyes al contrast de les normes jurídiques.

Europa vol la pau i la necessita com el pa que menja i l'aire que respira. I aquesta voluntat de pau és la que ha tingut una exteriorització magnífica en la vuitena Assemblea de la Lliga de Nacions.

Ha d'ésser, doncs, molt difícil que aquesta pau sigui pertorbada i és gairebé segur que no ho farà impudement. L'organisme internacional de Ginebra, amb tots els seus defectes i totes les seves imperfeccions, és encara l'única esperança i l'única garantia de pau, que pot treure inofensius els cesarismes i les demagògies de l'enemà de la guerra.

AL DIA

De l'ermita estant

VII

La mar és tota un blancoll; l'horitzó pel de calitja del vent; Pala-mos ni amb l'ajuda dels binocles s'obria. De tant en tant una ratxa més forta pentina l'escuma d'una onada, i alguna que altra, més forta, més atrevida, s'enfila per l'escullera, la tramuntana i cau dins de les algues més tranquil·les del port com una cascata d'argent. Quina garbinalada hi ha arreu que s'hi eleven circumdants; ell, un vell simpàtic, de barbeta blanca, que vestia americana fosca i pantaló clar. Ascendíen pausadament, mal sense esforç. — Qui són? — preguntó al meu company de passejada, tot passant-li els binocles.

— No els coneixeu? Ell és el doctor Mates, ella la germana.

— El doctor Mates? El cèlebre cirurgià d'Amèrica?

— El mateix; nasqué a la Louisiana, però el seu pare era guineu i la seva mare, com vós, de Girona. Ve de tant en tant a fer-nos una visita per abraçar sa germana. És un gran admirador de Catalunya que considera pàtria seva: parla el català com nosaltres, encara que amb una mica d'accent estranger.

Respectuosament vaig llevar-me la gorra, saludant de lluny a un dels homes més eminents de la ciència de l'època, l'inventor de l'operació de l'anestèsia.

— Quan va a Sant Feliu — vaig fer al meu company — deu veture's sol·licitat per molta malaltia!

— Sí, però no vol visitar. No recordo més que un cas: es tractava d'un pobre noi tífid; la seva mare va pregar-li plorant que el veiés; éren vells. El doctor Mates va visitar-lo, va assabentar-se de les reses del metge de capçalera i va fer un pronòstic favorable. — No tingueu por — va dir — el pobre noi guarirà.

— I se la mirava fixament. — En sortir de la casa del malalt, digué a sa germana i a unes veïnes: — El xicot, que sembla molt greu, guarirà; però la seva mare, que sembla que no té res, morirà aviat. Tothom se'l mirà amb estranyesa i algú va somriure. Al cap de vint dies, el malalt es llevava i la mare moria sobtadament. I el cas va repetir-se un altre dia. — Criden d'aquest home, digué, a part, a una família qui anà a veure'l: portà la mort d'un.

El doctor Mates, el primer cirurgià dels Estats Units, anava ascendint a Pletet Passagiu amunt. De tant en tant saturava i els seus ulls — que em semblaven molt petits i molt vius — es giraven de llevant a garbí i de garbí a llevant com desviant i repassant amb la mirada tot el peu de la punta del moli de les Fosques al de Sant Telm... semblava aspirar amb plens pulmons, amb tota l'ànima, l'aire salabros, puríssim de la Costa Brava.

No es veia ni un vell en tota l'ampolla del mar. Unes onenets, buiant cansades, amb la ventada, s'anaven acoblant, preparant-se per

UN HOSTE IL·LUSTRE

Conversa amb Alfons Danvila

LA PERSONALITAT D'ALFONS DANVILA

En parlar avui d'Alfons Danvila, per uns quants dies hoste de Barcelona, no tractem de fer cap descobriment. Danvila és tan conegut, pels nostres lectors com per nosaltres mateixos.

Alfons Danvila, un dels escriptors més perfectes de llengua castellana i eminent figura de la diplomàcia espanyola, és per nosaltres, catalans, un doble interès.

Primer, perquè hem d'admirar en ell un intel·ligentíssim escriptor, un historiador profund i veridic; després, perquè Alfons Danvila sent pels catalans un particular afecte, manifestat a través de la seva importantíssima obra, en curs de publicació, que porta el títol general de «Las luchas fratricidas de España».

Precisament aquest aspecte de la seva personalitat ha estat el que ens ha induït a visitar-lo. Hem volgut tenir l'honor de saludar i parlar una estona, per breu que fos, amb l'historiador i novel·lista alhora, que no vacilla d'encarar-se amb les realitats.

L'OBRA D'ALFONS DANVILA

Fins ara, d'aquesta important obra que tindrà el seu punt culminant en dolorosos esdeveniments succeïts a la nostra terra a principi del segle XVIII, n'han aparegut sis volums, cada un amb un títol diferent: «El testamento de Carlos III», «La Saboyana», «Austrias y Borbones», «El primer Carlos III», «Almansa» i «La Princesa de los Ursinos».

Sense entrar en el terreny de la crítica literària, podem dir, no obstant, que aquests sis volums publicats, junt amb els quatre restants en preparació, no tan sols han d'ésser considerats una obra d'alta dignitat literària, sinó també una enginyosa trama novel·lesca, sinó que els dos volums contrindir tot un període de la història de Catalunya, i no el menys interessant per cert.

Respecte aquest punt de l'obra de l'escriptor que aquests dies tenim entre nosaltres, ens plaurem referir-nos al que s'obre la mateixa obra, no fa gaires dies, en aquestes mateixes pàgines, el nostre il·lustre amic Lluís Duran i Ventosa.

Deia:

«No és sols incidentalment que Danvila parla de la nostra terra, dels nostres homes, de la nostra història, de les nostres antigues institucions. No, una gran part d'algunes de les novelles de referència és desenvolupada a Catalunya, i en totes apareixen fills de la nostra terra. És ben bé d'agrair el to general de simpatia amb què sempre parla un escriptor com ell, d'indubtable patriotisme, de molta gran valia, exterioritzat en imparcialis apreciacions i en judicis no certats, sobre els esdeveniments històrics que pren per base i que han estat de tanta transcendència per a la vida dels pobles espanyols».

I afegeix:

«No voldria, però, que aquesta manifestació del que jo entenc degut agraïment dels catalans al senyor Danvila pogués ningú atribuir-la a

una expressió de provincialisme com-mogut per un record que el trou del crist isolament d'un recó on hom vegeta. No hi ha res d'això. Faig recordar el sentit de les novelles d'En Danvila, respecte de les nostres coses, perquè destrueix, en part, un concepte, potser excessivament generalitzat, sobre la quasi insuperable incomprensió de la nostra història, dels nostres homes i de les nostres institucions».

Paraules exactes que esperem i tenim la seguretat de creure confirmades una vegada més en els volums de «Las luchas fratricidas de España», pròxims a aparèixer.

DAVANT DE L'HISTORIADOR I NOVEL·LISTA

Alfons Danvila, amb la seva família, s'estaja a l'Hotel Ritz, Varen anar-lo a saludar i al mateix temps a demanar-li una petita conversa per als lectors de LA VEU DE CATALUNYA.

La rebuda que Alfons Danvila ens feu va ésser cordialíssima. I no ens va rebre pas amb la freda cordialitat d'un diplomàtic, sinó amb una afectuositat ben amical.

El nostre interlocutor reflexiona un instant i ens respon:

— No.

— Ens voleu explicar la vostra resposta?

— Alfons Danvila ens ofereix una claretia i ens parla d'una aventura graciosa.

EL PER QUÈ DE «LAS LUCHAS FRATRICIDAS DE ESPAÑA»

— Ens voleu explicar els motius que us induïren a escriure «Las luchas fratricidas de España»? — Li preguntem després.

— Veuieu: els meus estudis sobre història daten de lluny. Ha estat la meua passió de sempre. Als vint anys ja vaig publicar un llibre sobre la figura de Felip II. Doncs bé: un dels aspectes de la història d'Espanya que més m'han cridat l'atenció en tot moment, han estat aquestes lluites que culminaren, al segle XVIII, amb la derrota de l'Arxiduc d'Austria. Ara que he procurat, i no sé jo què he de dir si ho he aconseguit, lligar els fets històrics amb una trama novel·lesca no m'ha semblat complicat però que no fos mancada d'interès.

EL QUE ERA BARCELONA A PRINCIPIS DEL SEGLE XVIII

Alfons Danvila ens enumera els títols dels volums de la seva obra ja apareguda, els quals els nostres lectors ja coneixen, i afegeix:

— Ara m'indiquen quatre volums més: «El Archiduc en Madrid», «El Congreso de Utrecht», «El triunfo de las lises» i «Aún hay Pirineos». A través de tota l'obra es pot observar que el punt de terme, per entendre's de Barcelona, i a Barcelona acaba l'obra.

— Ho exigeixen així els esdeveniments de la novel·la o bé és un propòsit extra-literari?

— De cap manera. No sols artísticament és imprescindible que tota l'acció del darrer volum de la meua obra es desenvolupi a Barcelona, sinó que també ho exigeix la veritat històrica. I encara us diré més: per força Barcelona havia d'ésser l'eix de la meua obra, puix que Barcelona era l'eix de la política espanyola del segle XVIII. Tinc la pretensió de creure que en la meua obra Barcelona, la Barcelona d'aquell temps, quedaria plasmada, puix no em limito a examinar-la des d'un punt de vista. El lector la pot veure a través de la impressió que produeix a diversos personatges de temperament ben distint.

— Apareixerà aviat el volum setè?

— Em penso que el dia 5 del mes vinent. Així que jo arribi a Madrid. Prou que em dona pressa la casa Calvo.

Moltes altres coses podríem transcriure de la nostra conversa amb l'illustre escriptor i diplomàtic espanyol; però el rebent de la impremta — que vol marxar — que diu que ja ho contarem un altre dia.

Obtem el consell, i en el nostre carnet deixem una bona porció de les anotacions preses durant la conversa sostinguda amb Alfons Danvila, l'excellent amic dels catalans.

J. NAVARRO COSTABELLA

L'etiqueta i el teatre

Més d'una vegada ens ha semblat necessari comentar el fet que el nostre públic elegant vagi tan mudat per assistir a les representacions del Liceu, o de certes companyies estrangeres, i en canvi, quan assisteix a les de teatre nostre, ja no etri tant de la pròpia exterior presentació. Ja no pot servir d'excusa per a tal negligència aquella familiaritat envers les coses pròpies, que motivava en molts la creença que no calia fer les massa compliments; en primer lloc, ja estem aconseguint que, admeto, calgui a la nostra llar i dintre de certa mesura, els compliments mai no són inoportuns; i que en un teatre on companyies nostres representen obres nostres, ens trobem a casa, si però com si estiguéssim en un saló on reñem una concurrència que voldríem ben selecta.

Per altra banda, cada dia ens envolta més nombrosament gent de diversos països on aquelles coses són molt mirades, on és considerada com una manca grollera d'educació, qualsevol descurança en l'etiqueta.

La nostra gent, any enrera, es vantava sovint de fer arreu allò que li plaia, com si estigués sola sempre o tant se li'n donés de no estar-hi. Els prejudicis d'aquesta manera de ser proo han estat assenyalats d'un temps ençà, amb insistència i amb una certa eficàcia. Ara, com una vegada feiem remarcar, ja hi ha molta gent nostra qui sap que el que és una peça de carter i de cada dia, el turment d'un amic nostre qui, després de passar uns anys a l'estranger, com el plaig de vestir jaqués a diari, era a cada pas víctima de la pregunta «on aneu tan mudat?», ja no es pot reproduir entre nosaltres, almenys amb tanta d'intensitat com aleshores.

Per altra banda, tampoc no pot servir d'excusa a la negligència presentada, davant de les nostres esenes, el cert menyspreu, a moments justificat, per les coses que s'hi donaven i la manera com s'hi donaven. Aquelles coses també han anat canviant, aquests anys darrers; i és també evident que la presència freqüent d'un públic selecte, ha d'exercir una coacció benefactora sobre els nostres costums escènics.

I sobretot, cal, per moltes de raons, envoltar del màxim de dignitat les nostres manifestacions d'art i de cultura, orar a llur entorn una atmosfera de respecte i, el més sovint possible, de solemnitat.

Es per totes aquestes raons i d'altres que no cal dir, que dissabte, a la inauguració de temporada al teatre de Novetats, voldríem veure, a les filotes, magnífics grups de dones ben abillades, i d'altres, qui amb elles competissin a la platea, amb les colors dels vestits i les resplandors de les fotes pel contrast, amb les negres dels vestits d'etiqueta dels homes elegants. No es tracta d'una pura exigència de moda, sinó, ja, d'un deure, d'un veritable deure social que hauríem de considerar com a ineludible. — F.

EN DEFENSA DE LES SOGRES

Gina Lombroso examina en aquest article, d'un estil literari molt escatit, les causes que allunyen la sogra de la nora. Segons ella, la jove és sempre la que dona ocasió a les disputes i a la incompatibilitat per la gelosia amb què exigeix exclusivament per a ella l'amor del seu espòs.

D'aquest article, com de l'anterior interviu que publicarem amb el mariscal Foch, LA VEU DE CATALUNYA ha adquirit l'exclusiva de publicació per a les terres d'Espanya.

Tindrem els nostres lectors al corrent de les millores que anirem introduint en tots els serveis del diari, seguint la tradició constant d'aquesta casa en els seus vint-i-vuit anys de vida com a gran rotatiu català del vespre i del matí.

En les edicions de dissabte vespre i diumenge matí LA VEU DE CATALUNYA reprendrà la publicació de la seva

PAGINA FEMENINA

sora la direcció de la popular escriptura

CARME KARR

En les edicions de diumenge matí i dilluns vespre LA VEU DE CATALUNYA publicarà un originalíssim article de la cèlebre escriptura italiana

GINA LOMBRÓSO

esposa del famós historiador Guglielmo Ferrero,

EN DEFENSA DE LES SOGRES

Gina Lombroso examina en aquest article, d'un estil literari molt escatit, les causes que allunyen la sogra de la nora. Segons ella, la jove és sempre la que dona ocasió a les disputes i a la incompatibilitat per la gelosia amb què exigeix exclusivament per a ella l'amor del seu espòs.

D'aquest article, com de l'anterior interviu que publicarem amb el mariscal Foch, LA VEU DE CATALUNYA ha adquirit l'exclusiva de publicació per a les terres d'Espanya.

Tindrem els nostres lectors al corrent de les millores que anirem introduint en tots els serveis del diari, seguint la tradició constant d'aquesta casa en els seus vint-i-vuit anys de vida com a gran rotatiu català del vespre i del matí.

LA VEU DE LA RAMBLA

Proposició

Una vegada més em plan i fins la satisfacció de referir-me a les obres que es porten a terme d'un cap a l'altre de Barcelona amb la lentitud que és del cas, i una vegada més també faig constar que no és per protestar-ne. No al contrari. Si no fos que ara tinc una miqueta de pressa, creguen que provaria de cantar en uns alexandrins, si fa no fa acceptables, aquest esmentament total de Barcelona, que si no m'equivocho, ha d'ésser el màxim record que ha de quedar d'uns bells dies estimats en el que valen per tot home de judici clar i net. No, protestar, no. Cal fer-les, les obres! Doncs que les facin i que el ciment vagi a dojo.

Però ja que el meu esperit no és de protesta, em penso que ningú no tindrà inconvenient a deixar-me presentar una proposició no gens sospitosa de voler trencar cap lligam ni cosa que s'hi assembli.

Fa dies que a un o altre dels mol·tíssims carrers reventats sovintegés accidents. Avui és un dia que posa altre de més envys que les hi pesa totes dues, demà passarà una senyora que desapareix sota terra. L'altre dia una mare que perd el fill pel intricat viarany de la Rambla, el dia següent uns quants que queden molt colguts per l'eslallament d'una de les moltes muntanyes ciutadanes, al cap de pocs dies uns altres que es trenquen uns quants espèssos de les ferramentes de la companyia «Telefonos, o d'Aigües, o d'Electricitat, o de Gas».

Tot plegat és inevitable. Només l'intent d'evitar-ho suposaria una despesa enorme en plafons ben col·locats sobre bigues fortes resistents, fentals a tot arreu, cordes impedidores d'una desaparició sobtada, etc. I cal evitar — això sí — tota mena de sacrifici a les Companyies.

Tan inevitable és, que no fa gaires dies el propi senyor Josep Cabestany, director general dels serveis tècnics municipals, en visitar les obres de la Plaça de Catalunya ingressa en l'avui ja important grat de les víctimes de les obres ciutadanes.

Lamentable, molt lamentable! L'Ajuntament, que és del mateix parer, en una de les darreres sessions ha fet constar en acta el sentiment de la Corporació.

No res a dir. Però proposo — finalment ha sortit la proposició, gràcies — proposo, doncs, que el sentiment hi cossi no sols per l'accident obert regut al senyor Cabestany, sinó pels ocorreguts a tota mena i condició de ciutadans.

I per no haver-hi de pensar més, que hi consti també pels accidents que encara han d'ocórrer.

ROGER

Butlletí internacional

29 de setembre de 1927

ELS POBLES DEL CAUCAS

L'Oficina de la Premsa georgiana a Ginebra ha comunicat als diaris una nota molt interessant sobre la situació en què es troben els pobles del Caucas sota la dominació del règim soviètic.

En aquesta nota, el Comitè de la Independència del Caucas declara que l'objecte de la seva constitució és l'alliberament dels pobles del Caucas del Nord, l'Azerbaidjan i la Geòrgia, i el restabliment de l'ur independència política i econòmica sota la forma d'una confederació d'Estats Caucasics.

Afirma el document la solidaritat d'aquestes aspiracions amb les que sostenen el comitè de la independència del Turquestan i el moviment nacional d'Ucraina.

Afegeixen els signants del document que els agents provocadors tracten de suscitar sublevacions als països caucàsics per a poder oferir en sang el moviment alliberador que s'inicia, abans que prengui massa consistència. La Rússia soviètica ja segueix aquest procediment a Geòrgia l'any 1924.

Fins ara, però, les organitzacions patriòtiques secretes han aconseguit evitar algements prematurs. Mentrestant, augmenta l'abandonament dels països caucàsics ocupats per la Rússia soviètica. Tot fa preveure, en un termini no massa llunyà, un moviment d'opinió definitiu i incontestable per a l'alliberament d'aquells pobles.

Es clar que cal acollir aquesta mena d'informacions amb tota classe de reserves. Poden ésser parcials i interessades i respondre a les il·lusions subjectives molt més que no pas a les realitats objectives. Però, és evident que la situació dels pobles del Caucas resta molt lluny de la normalitat, i que la Rússia soviètica hi exerceix una pressió irritant, amb l'ajut, però, dels elements comunistes d'aquells mateixos països.

Els pobles caucàsics es troben una mica en la situació dels pobles bàltics, on un govern comunista significaria la submissió a Moscou. Com que als pobles caucàsics hi ha governs comunistes, hi impera la Unió de les Repúbliques Socialistes Soviètiques Russes. En aquests pobles la causa de la independència s'identifica, com a Finlàndia, amb la causa anticomunista.

Les Idees i les Imatges

PETITA MARGINALIA

Hi ha, certament, una pedanteria de la digitat i de la noblesa.

Hi ha, però, també, certament, una pedanteria de la batxusa i de la indignitat.

Cornelle i Dostoievski, a través dels personatges de les obres llurs, ens ofereixen, respectivament, alguns dels exemples més colpidors i representatius.

«Qui veu l'ange fait la bête» ha dit Pascal — profund però equivocat — en un dels seus pensaments.

André Gide — subtil però lamentable — pensa o diu, actua o in-dueix a actuar, com si la bestia ens pogués dur a l'àngel.

Hom pot tenir raó d'una manera ignominiosa, com és ara, possem per cas, la raó que té Freud, actualment, — (ho i suposant que tingui raó) — CONTRA els infants.

JOSEP MARIA JUNOY.

— OMIU —

Vida Literària

ELS DARRERS LLIBRES DE RUS-SINYOL I MASERAS

Tant «Comèdia», de París, que tanta atenció presta a la nostra producció literària, com «Le Journal», en la seva secció de Lletres, que redacta M. Georges L. Cardonnel, han assenyalat a llurs lectors l'aparició de «Màxim i mas penances», de Sant Joan Russinyol, i «Una vida obscura», d'Alfons Maseras, i dediquen a totes dues obres frases d'elogi.

«EL MONESTIR DE POBLERS»

Acaba de sortir aquest llibre, de Cèsar Marinell, format els volums 9 i 10 de la Col·lecció Sant Jordi.

La seva primera part és una ressenya històrica del Monestir: conté els següents capítols: Fundació; Creixement i esplendor; Estacionament; Decadència i ruïna.

La segona part constitueix una veritable guia descriptiva de totes les parts del gran edifici, distribuïda en la forma següent:

Disposició general del Monestir; Construccions exteriors i primer recintes; Segon recinte; Dependències claustrals (Palau del Rei Martí, Claustre, Aula Capitular, Biblioteca, Dormitori, Arxiu, Refectori, Claustre de Novícies, etc.); Església major i annexos (Fàbrica del temple, cimbori, Sepulcres reials, Retaula Major, Capelles i enterraments de l'Església, Gallia, Sagristies, etc.); Part posterior de la Mongia.

En la tercera part hom s'ocupa de l'evolució artística (estils romànic, ogival, renaixement i novoclassic) en l'arquitectura i en l'escultura de Poblet.

Quaranta fotografies fora de text i quatre croquis a gran format il·lustren el llibre.

Els preus d'arrest són: Edició corrent (en cartó), 750 pessetes (5 per als subscriptors a la Col·lecció Sant Jordi); en tela i paper superior, 1050 pessetes; en paper de fil, 20 pessetes.

Noticiari d'Art

La Pinacoteca inaugurarà la seva temporada d'exposicions amb una de molt escollida dels principals iniciadors de la pintura catalana moderna.

Hi figuraran obres de Rigalt, Pellicer, Torrecasillas, Martí i Alsina, Serra, B. Galdre, Píndola, Arrau, Cuyàs, Codina Langlin, Heli, Ferrau, T. Padró, Roig i Soler.

L'exposició estarà oberta del dia primer al 14 d'octubre.

ROGER

«LA NAU»

El senyor Antoni Rovira i Virgili, director de «La Nau», ens assabenta que demà, dissabte, apareixerà aquest nou diari del vespre i se'ns ofereix per a tot allò que ens pugui ésser útil, com amic i com a company.

En agrair cordialment al nostre il·lustre amic i company el seu amable oferiment, li desitgem tota mena de prosperitat en la seva nova empresa.

Un homenatge al metge de Gelida

Gelida està d'enhorabona. Per tot bull l'entusiasme per tal que els actes de diumenge revestixin el màxim d'esplendor i solemnitat.

I tanta joia s'experimenta en veure que per fi pot cancel·lar el deute de gratitud que temps ha tenia contractat envers el seu fill preclar, l'illustre metge senyor Rafael Calés. I dona bo de veure com, davant de l'homenatge que se li prepara, s'han agrupat tots els estaments i classes, s'han esborrat ressentiments i tothom es dona les mans per treballar tots per una mateixa causa: l'homenatge al seu amabat metge, qui tantes proves d'amor i caritat cristiana ha sabut donar en tots els moments de la seva vida.

No fa gaire, que, podríem dir-ne, un feix de malalties li arrabassaven despiadadament la seva vida. La ciència hi feu més del que sabia, però el Cel feu més que la ciència, i quan ja tothom el creia mort, Déu el retornà al seu poble que ja el plorava.

Davant d'aquest prodigi, que no és altre que l'obra de la Divina Providència, Gelida tota s'aixeca radiant i joiosa i organitza per al proper diumenge, dia 2 d'octubre, unes festes religioses en acció de gràcies d'haver estat l'alt metge guarit de la greu malaltia que el junyà a la mort. I d'aquí ha sorgit l'homenatge popular per les seves rellevants virtuts d'amor i caritat i herolisme, zel i desvelament i senyillesa i humilitat inimitable en l'exercici de la seva llarga carrera. I com a ben meregut, el poble ha sabut aprofitar aquesta avinentesa de la celebració d'aquestes festes religioses per a retre-li el més sentit homenatge, organitzant diferents festes populars.

En primer lloc s'assegura que tots els balcons i finestres estaran endomassats.

Se celebrerà un ofici seguit d'un Teòdum, en el qual pendrà part la capella de música de la Catedral de Barcelona.

Al mig dia el poble tot es congrega a la plaça de l'Església, per tal d

Notícies de l'Estranger

Es legionaris americans a Roma

QUATRECENTS SON REBUTS DEL PAPA. — UN BREU DISCURS DE SA SANTEDAT

Roma, 29. — El Papa ha rebut quatre cents legionaris americans presidits pel comandant Savage. El Papa ha pronunciat un breu discurs en el qual ha declarat que la presència dels ex-combatents americans li recordava dos fets: la guerra europea i la contribució de la joventut americana en un moment tan greu i decisiu per als destins de la vella Europa.

Les lluites de Mèxic

UN COMBAT AMB LES TROPPES FEDERALS. — DOS AFUSELLAMENTS

Mèxic, 29. — Trenta quatre persones, oficialment assassinades com a «catòlics, fanàtics i rebels», han estat morts en combat amb les tropes federals. Aquests combats han tingut lloc a l'estat de Jalisco. El primer combat durà quatre hores i es desenvolupà a Los Mezquites, on el Pare Sedano capitanejava un grup de 38 rebels. Els rebels s'havien atrinxerat. Durant la lluita resultaren morts 14 rebels i foren fets dos presoners, entre ells el Pare Sedano. El segon combat durà tres hores. Els rebels abandonaren 18 morts i quatre ferits. El Pare Sedano i l'altre presoner, foren sotmesos, en acabar el combat, a un Consell de guerra sumaríssim i afusellats al camp. — Fabra.

A la Llaga de Nacions

UN INTERVIU AMB STRESEMANN. — POLITICA DE COL·LABORACIO I NO DE LLUITA

París, 29. — El corresponent del «Petit Parisien» a Ginebra, ha entrevistat el senyor Stresemann. El ministre alemany s'ha felicitat de les relacions de lleial amistat que existeixen entre França i Alemanya, tal com ha quedat demostrat a Ginebra, i feu veure perquè la col·laboració franco-alemanya sigui cada dia més estreta en tots els ordres. Afirma que Alemanya, en passar per Lorano, abans d'entrar a la Llaga de Nacions, donà ja una prova de que la seva política és de col·laboració i no de lluita.

El senyor Stresemann acabà dient: la Llaga de Nacions mereix ésser felicitada per tota la humanitat, — Fabra.

SORTIDA DE STRESEMANN I SCHUBERT

Ginebra, 29. — El senyor Stresemann i von Schubert, han marxat cap a Berlín. — Fabra.

SATISFACIO. — LA PAU I EL DESARMAMENT

Ginebra, 29. — Als efectes de la Llaga de Nacions existeix gran satisfacció pels resultats obtinguts per la vintena Assemblea, en la qual, si no s'ha arribat a solució la qüestió del desarmament, s'ha posat de manifest el desig de totes les potències, de consolidar la pau i treballar a favor del desarmament progressiu. — Fabra.

Els grans vols

Els vols del «Ville de París»

SON SUSPENSO PER AQUEST ANY. — MANIFESTACIONS DE FONCK

Nova York, 29. — Els comandants dels caps de l'avió de l'aeronave han arribat a un acord ajornant definitivament per aquest any els vols del «Ville de París», de qualsevol naturalesa que fossin. Han decidit demuntar l'aparell per a poder-lo conservar convenientment fins a la propera primavera i tractar aleshores de realitzar la travessia de l'Atlàntic.

El capità Fonck que controla cap a París el dia 1, ha manifestat que tot i que tenia anunciat un raid en direcció sud per a tractar de batre els records de duració de vol i llarg distància, el seu veritable objectiu era donar temps a la seva realització per a esperar si el temps es mostrava propici per a emprendre el seu raid Nova York-París, però que en convèncer-se de la inutilitat del seu esforç, preferia tornar a París per a reposar fins a l'abril i estudiar detingudament els detalls del seu vol sobre l'Atlàntic. — Franyola.

El vol del comandant Dagnaux

MANIFESTACIONS DE L'AVIADOR

Marsella, 29. — Es coneixen exactament les manifestacions del comandant Dagnaux. El viatge d'anada i retornat del seu mecànic i trielles, travessa el Sahara fins a Niamey, i efectua després algunes etapes a l'Àfrica equatorial francesa, a l'Àfrica occidental i dirigint-se al Congo belga el travessa de nord a sud i marxà després vers l'Àfrica austral anglesa, etapes totes que es realitzaren sota un sol de foc i entre núvols de sorra que avariaven el radiador de l'aeronave.

El vol a Madagascar des de Moçambic el realitzà amb tota felicitat, tot i un violent temporal de vent que l'acompanyà durant el vol sobre el Canal de Moçambic.

dant i el mecànic abandonaren l'aparell i armats d'un fusell cada un marxaren per les selves fins que aconseguiren arribar a Beira. L'aviador ha manifestat que l'avió ha estat desmuntat per a ésser traslladat a França. — Franyola.

Línia al Zambezi

HOM HA CONCERTAT EL SERVEI

Londres, 29. — El Govern de la Rodècia septentrional ha concertat amb una important companyia d'aviació un servei regular d'hidroavions al llarg del riu Zambezi, que serà remuntat pels hidroplans a quatre centes milles a partir de Livingstone. Un contracte estipula que en l'àrea servida per l'esmentada companyia seran compresos dos rius tributaris del Zambezi: els rius Lungwebungu i Kalompe. — Fabra.

De Londres a Austràlia

RED ROSE SORTIRA LA SETMANA ENTRANT

Londres, 29. — L'aviador Red Rose es proposa sortir la setmana entrant de l'aeròdrom de Croydon en raid cap a l'Austràlia. L'itinerari és com segueix: París, Lió, Marsella, Roma, Nàpols, Malta, Egipte, Iraq, Persia, Calcuta, Singapur, Indes Holandeses, Port Darwin i acabament a Austràlia. — Franyola.

La travessia de l'Atlàntic

CAIGUDA D'UN APARELL

Conpenhague, 29. — L'aparell amb que l'aviador Ernestus de l'observador One i Kern es disposaven per la travessia Atlàntica; caigué ahir a Oeresund, en el curs d'un vol de prova. Els avions sortiren il·lesos; però l'hèlix quedà destruïda. — Franyola.

El cas del capità Growley

ANGLATERRA NO ESTA CONTENTA DE LA SENTENCIA NORD-AMERICANA

Londres, 29. — Als centres oficials no és dissimula el descontentament a conseqüència del veredict de «no hi ha culpa» dictat pel tribunal de Nova York contra l'ex-oficial anglès Frederic Thomas, empletat a un vaixell americà manat pel capità Growley. Mr. Chamberlain ha estudiat personalment l'assumpte i s'assegura que el govern britànic es proposa fer una nova reclamació al govern de Washington, demanant que el capità Growley sigui acusat de «crimitat» en alta mar, delictes previst en el Codi dels Estats Units. — Fabra.

La Legió Americana a França

ELS TREBALLS DE LA POLICIA SOBRE ELS ATTEMPTS FERROVIARIS

Nica, 29. — La Direcció de Policia ha comunicat el resultat de les investigacions realitzades per la policia per a detenir els autors de l'últim atemptat ferroviari i del lliçament de la bomba de Jean les Pins, que ocasionà moltes víctimes.

En algunes setmanes que quatre agents secrets realitzaven registres als domicilis dels individus reconeguts com anarquistes militants, en el curs dels quals es trobà una gran quantitat de fullets anarquistes, però no pogueren esbrinar sobre els criminals atemptes.

Finalment i durant un dels interrogatoris a què van sotmetre tres anarquistes italians, pregat, un d'aquests que no se'ls molestés més perquè estaven conjurats per a guardar silenci, i han negat llur participació en l'atemptat, però per fi s'ha arribat a la convicció de que el propi extremista d'Antibes havia preparat tres atemptats i no sabia qui havia de realitzar el primer: l'un s'havia de cometre al Bran Hotel d'Antibes, l'altre a Casablanca i el tercer a un dipòsit americà de gasolina que magatzema una gran quantitat d'oil combustible. Per fi, i per facilitats topogràfiques decidiren efectuar el complot a l'atemptat de Neptun.

S'espera d'un moment a l'altre que els detinguts confesaran la seva participació en el fet. — Franyola.

El Congrés d'Investigacions Psíquiques

UNA COMUNICACIO INTERESSANT DEL DOCTOR SCHRENCK NOTZING

París, 29. — A l'amfiteatre Richelieu de la Sorbona, s'ha celebrat la tercera reunió del Congrés d'Investigacions Psíquiques.

Ha fet ús de la paraula el savi doctor de la Universitat de Munic, Schrenck Notzing, i cità casos sorprenents sobre elevacions, estigmes i ànims pensadors.

També ha estat comentat el discurs pronunciat ahir pel representant anglès senyor Olivier Lodge. — Franyola.

La situació a la Xina

ELS MOVIMENTS DELS ALIATS DEL NORD

puix llurs moviments van dirigits en el dit sentit.

Es reben notícies de Xang-Hai comunicant que les tropes de Tchang-Kiang-Tsang, avançant vora la línia del ferrocarril de Tien-Tsin-Fou-queu, Han avançat fins a 80 milles de Pouquet. — Franyola.

El domini Roig a Sua-teu.

OPENSIVA DEL GOVERN DE CANTON

Hong-Kong, 29. — S'anuncia el trametiment d'un cos d'exèrcit a Sua-teu per a expulsar els vermells que controlen una regió. El govern de Canton està disposat a transmetre els efectius que siguin necessaris per acabar amb el domini vermell a Sua-teu. — Franyola.

El tractat econòmic franco-belga

LES GESTIONS DEL BARO DE CAIFFIER

Brusselles, 29. — S'anuncia que l'ambaixador de Bèlgica a París, baró de Caiffier d'Hestroy, està encarregat pel Govern belga, de fer determinades gestions davant del Govern francès, sobre el Tractat Econòmic franco-belga. Les dites gestions les portarà a cap tan prompte com el senyor Poincaré li permeti. — Franyola.

Els armaments navals

DU QUE EL JAPÓ DEMANA UNA NOVA CONFERENCIA

Londres, 29. — Alguns periòdics anuncien que el Japó ha fet certes gestions prop del govern americà per tal de preparar una nova Conferència de desarmament naval. — Fabra.

Les relacions de França amb els Soviets

COMENTARI SOBRE LA QUESIO DEL DEUTE I LA DIMISSIO DE RAKOWSKI

París, 29. — Ha circulat el rumor que la delegació francesa a la Conferència franco-soviètica, s'havia reunit al Quai d'Orsay, i que s'havia efectuat un canvi d'impressions sobre l'assumpte dels deutes russos. Es deia que havien jutjat inacceptable les proposicions del senyor Litvinov i que s'abandonaria adhoc la idea de discutir-les en sessió plenària, però més tard s'ha assegurat que cap reunió d'experts no s'havia celebrat, puix el senyor De Monzie, president de la delegació francesa, que entén en el dit assumpte, es troba en el departament del Lot.

Sobre la dimissió de Rakowski o la seva crida a Moscou pel govern soviètic corre el fonamentat rumor que el govern francès ha comunicat al rus la impossibilitat d'arribar a un acord amb l'actual ambaixador. Per altra part es diu en els cicles oficials que els soviets no estan disposats a cridar Rakowski, i raonen la seva negativa en el sentit que un ambaixador rus no es pot obligar a sustenir el mateix criteri que el govern de la nació on residix. Tot i això en la mateixa nota en què el govern rus es negava a rellevar el seu càrrec l'ambaixador a París, s'afegia que en el pròxim mes d'octubre el senyor Rakowski es dirigirà a Moscou per assistir a la conferència plenària del comitè central executiu i a la conferència plenària del Consell del Comissariat d'Assumptes estrangers. — Franyola.

EL VIATGE DE RAKOWSKI A RUSSIA

Moscou, 29. — En els cicles oficials s'assegura que el proper viatge a aquesta ciutat de l'ambaixador soviètic a París servirà al govern rus per a salvar les aparències i permetre després allí sense ingerències estranyes, i satisfereix al Quai d'Orsay, deixant en bon lloc els soviets. — Franyola.

França

ARRIBA EL «CHENONCEAUX» A MARSELLA. — NO HI VA EMBARCAR XANG-KAI-XEC

Marsella, 29. — Procedent de Xang-Hai ha arribat el vapor francès «Chenonceaux».

Com es recordarà, circulà el rumor que el general Xang-Kai-Xec, havia embarcat en aquest vapor.

Durant el viatge el vapor ha estat registrat degudament i pot assegurar-se que el general Xang-Kai-Xec no embarcà en aquest vaixell. — Fabra.

UN RAID AUTOMOBILISTA A L'INDO-XINA. — SORTIDA DE LA PLACA DE LA CONCORDIA

París, 29. — L'explorador Duvernois sortí ahir de la plaça de la Concordia, començant un raid en automòbil fins a l'Indo-Xina. Duvernois porta un mecànic i un operador de cinema, i utilitza un cotxe de 12 cavalls amb conducció interior.

L'itinerari comprèn Espanya, Marroc, Algèria, Tunís, Tripolitania, Egipte, Arabia, Persia, Afganistan, India, Birmània, Cambodja, Siam, Anam i Indo-Xina.

Duvernois ha sortit cap a Burdeos i Madrid. — Fabra.

LA REOBERTURA DEL PARLAMENT. — UN PREC DE POINCARÉ

París, 29. — L'Echo de París, diu que pot assegurar que M. Poincaré ha pregat els seus companys de gabinet que no pronuncin cap discurs abans de la reobertura del Parlament, fixada per al dia 15 d'octubre. — Fabra.

EL VAIXELL ANGLÈS «DUKE OF WESTMINSTER», EL TROBÀ QUAN ESTAVA JA AMB ALGUNES BODEGUES INUNDADES I SENSE GOVERN, I QUAN JA ALGUNES FERES HAVIEN ACONSEGUIT TRENCAR LLURS GÀBILES I ENVENIEN ELS TRIPULANTS, ELS QUALS COL·LOCAREN EN EL PONT DE COMANDAMENT ELS DEFENSIVENS A TRES DE L'ASALT D'ALGUNES TIGRES I SIMIS.

El telegrama, redactat a l'ocasió, no diuen res sobre la sort del «Saint Etienne», ni precisen tampoc si la seva tripulació ha estat salvada o abandonada a la seva sort. — Franyola.

LA CIRCULACIO CIUTADANA. — MESURES CONTRA ANUNCIS, COMPARES I ESCENES FILMADES

París, 29. — L'Ajuntament de París ha dictat ordres severes prohibint l'atur de la circulació per causes fútils i molt especialment la desfilada de comparses desfilades d'ambaixadors o artistes de cinema que les provoquen.

La mesura ha estat adoptada per l'abús dels recentment per una empresa cinematogràfica, que desfilava alguns dels seus artistes de guàrdies d'ordre públic, els quals, situats en alguns llocs estratègics, actuaven com si fossin reals mentre es filmava una escena, i provocaven la riada del públic, amb menyspreu de la veritable autoritat. — Franyola.

SARRAUT CONTINUA DELICAT

París, 29. — Durant la nit d'ahir, el senyor Sarraut, ministre de l'Interior, fou víctima d'alguns símptomes. Li foren aplicades injeccions de suero antitífic; aquests símptomes han estat seguits a les ferides que ja donaren complot.

Els doctors que l'han visitat avui li han recomanat un descans absolut, que haurà de practicar durant alguns dies.

Després que hagi terminat el Consell de ministres, que s'ha de celebrar demà, el senyor Sarraut sortirà cap al migdia de França. — Franyola.

Bèlgica

TOPADA DE TRENS. — CINQUANTA FERITS

Brusselles, 29. — Entre Werde i Malines han topat dos trens expressos. Han resultat diversos ferits. — Fabra.

Brusselles, 29. — En la topada de trens ocorreguda a la línia de Malines han resultat uns cinquanta ferits, quatre de greus. — Fabra.

DESGRACIA FERROVIARIA

Brusselles, 29. — Aquest matí ha tingut lloc un greu accident de ferrocarril a la línia Brusselles-Ambers. L'express que surt de Brusselles a les 7.11, ha topat a l'entrada de l'estació de Malines amb l'express procedent d'Ambers.

La topada ha estat tremenda; fins ara hi ha 50 ferits.

No es coneixen més detalls. — Franyola.

Italia

ELS CATOLICS I EL FEIXISME

Roma, 29. — Els seus secretaris de Justícia, senyor Genilli, en un discurs pronunciat a Catania ha proclamat la indestructible adhesió dels catòlics al règim feixista. — Fabra.

EL PARE BERTHET, DIRECTOR DEL SEMINARI FRANCÉS DE ROMA

Roma, 29. — El Pare Berthet ha estat nomenat director del Seminari francès a aquesta ciutat. El Pare Berthet ha estat director d'aquest Seminari i actualment era director de la missió de la illa Maurice. — Fabra.

Suïssa

EL CARDENAL FRUHWIRTH CAP A ROMA

Berna, 29. — El cardenal Fruhwirth, acompanyat del seu metge, ha sortit cap a Roma. L'estat del cardenal és gairebé satisfactori. — Fabra.

UNA CRIDA A FAVOR DE LES VICTIMES

Coire (Suïssa), 29. — Les autoritats del Cantó de Grisons, han llançat una crida a favor de les víctimes de les inundacions. — Fabra.

Alemanya

EL GENERAL LUDENDORF I LES LOGIES MAÇONQUES

Berlín, 29. — El general Ludendorff es proposa publicar a la «Deutsche Vechenung», la resposta a manifestacions publicades per les logies franco-maçones alemanyes, perquè el poble alemany no es deixi il·lusionar pels treballs funestos de la dita secta i que sàpiga d'una vegada que és dirigida per tenebrosos elements jueus. — Franyola.

UN COMISSARI PER A LA PRUSSIA ORIENTAL

Berlín, 29. — El govern del Reich, després d'haver-se posat en contacte amb importants elements nacionals, ha acordat nomenar un comissari especial per a la província de la Prússia Oriental, o sia la situada a l'altre costat de Danzic. El comissari serà el baró Gayl, fervent nacionalista i prussià.

Darreres informacions

El match Martínez-Terris

Ha guanyat el primer per punts

LA VICTORIA DE MARTINEZ

A tres quarts de cinc hom rebé el despatx següent: «Nova York, 29 (Urgent). — Hilari Martínez per punts ha vençut a Terris. — Fabra.»

CURIOSITAT A BARCELONA

L'expectació pels partits de boxa que hom ve celebrant a Amèrica ha anat decreixent a Barcelona: el de l'Uzoudu fou el de l'ansietat màxima, el de Tunney, amb tot i la seva innegable importància tècnica superior a la del primer, no apassionà tant, i en el d'ahir, que lluitava l'Alfari Martínez, minvava també a proporció l'interès.

Fora dels que per obligació fan vida nocturna, resultaren pocs els entusiastes que vetllaren de matí per assistir al resultat del combat de Nova York. Solament a les impremtes dels diaris i a les agències d'informació estrangera hi hagué novetats, cap hagueren de perllongar llur jornada.

Sospes el match Martínez-Rosen i l'examinat Sid Terris per quatre metres, els quals declinaren que es trobava en condicions de contendir amb Martínez, no cal dir que els fets essencials havien determinat cert desig de conèixer el desenllaç de l'encontre.

Atropell d'automòbil

Aj carrer de Sans, cantonada al de Sant Medí, el camió automòbil número 8.434 B. atropellà a Salvador Santamaría i Casanovas, de 35 anys.

El ferit fou auxiliat al dispensari municipal d'Hortafranca.

Presentava fortes contusions i erosions a l'espèl·la.

Nena atropellada per un tramvia

A la carretera de la Rabassada, a prop de la Font del Bacallà, un dels tramvies de muntanya atropellà la nena Eulàlia Bador i Ballester, d'onze anys.

La pacient fou assistida a la casa de socors del carrer de Salmeron, on li apreparen una important ferida contusa al peu esquerre.

Després, fou traslladada a casa seva.

Dona intoxicada

Al passeig de Colon fou trobada, intoxicada de cocaïna, Flora Torres, de 22 anys.

Notes esportives

DECLARACIONS DEL BOXEADOR BARBENS

Madrid, 29. — A dos quarts de deu de la nit ha arribat a Madrid el boxeador Ramon Barbens. L'acompanya el seu manager. A rebre'l acudiren diverses personalitats esportives, entre les quals es trobaven alguns boxejadors madrilenys, l'empresari senyor Taxonera, el manager d'Antonio Ruiz i alguns periodistes.

Barbens ha fet les següents declaracions: «Ja coneix Madrid i m'agrada molt boxar ací. El públic és molt simpàtic i just, i crec que seré ben acollit. — Quan lluitaré?»

«Una vegada amb Solimirs, i una altra amb Hilari Martínez.

«Lavors, creieu que no es pot culpar el públic responsabilitat per una suposada derrota?»

«Ah! no cal dir-ho. Si ara veno alarmants atacs que ja posaren la seva vida en perill. — Franyola.

Argentina

LA COMPRA DE VAIXELLS A FRANÇA

Buenos Aires, 29. — Es desment formalment, el rumor que França hagi ofert a l'Argentina 50 milions de dòlars, per a la compra de vaixells de guerra a França. — Fabra.

Canada

UN SENADOR CENTENARI

Ottawa, 29. — El més vell dels parlamentaris del Canada, el senador George Basaules, de Quebec, complex avui cent anys. — Fabra.

Austràlia

TRAGIC ACCIDENT A LA CAMBRA DE REPRESENTANTS

Canberra, 29. — En la primera sessió de la nova Cambra de representants d'Austràlia ha ocorregut un tràgic accident mentre es pronunciaven discursos enaltint la memòria del difunt senador senyor Walter Gale, qui va morir sobtadament. El senyor Max Gregor, successor de Walter Gale en el càrrec de secretari, es va sentir afectat d'un atac fulminant, i al cap de poc morí a l'hospital, on havia estat immediatament traslladat. La Cambra suspengué la sessió en senyal de dol.

En la dita primera sessió el Govern solament havia tingut temps de declarar que es procediria a una reducció d'impostos, en una suma de dos milions de lliures esterlines. L'impost d'utilitats es rebalta en un deu per cent. — Franyola.

La CAPITAL NOVA

Londres, 29. — Comuniquen de Canberra, la nova capital d'Austràlia, que el Parlament federal australià ha celebrat les seves primeres reunions en l'esmentada capital d'aquest domini britànic.

El match Martínez-Terris

Ha guanyat el primer per punts

LA VICTORIA DE MARTINEZ

A tres quarts de cinc hom rebé el despatx següent: «Nova York, 29 (Urgent). — Hilari Martínez per punts ha vençut a Terris. — Fabra.»

CURIOSITAT A BARCELONA

L'expectació pels partits de boxa que hom ve celebrant a Amèrica ha anat decreixent a Barcelona: el de l'Uzoudu fou el de l'ansietat màxima, el de Tunney, amb tot i la seva innegable importància tècnica superior a la del primer, no apassionà tant, i en el d'ahir, que lluitava l'Alfari Martínez, minvava també a proporció l'interès.

Fora dels que per obligació fan vida nocturna, resultaren pocs els entusiastes que vetllaren de matí per assistir al resultat del combat de Nova York. Solament a les impremtes dels diaris i a les agències d'informació estrangera hi hagué novetats, cap hagueren de perllongar llur jornada.

Sospes el match Martínez-Rosen i l'examinat Sid Terris per quatre metres, els quals declinaren que es trobava en condicions de contendir amb Martínez, no cal dir que els fets essencials havien determinat cert desig de conèixer el desenllaç de l'encontre.

Atropell d'automòbil

Aj carrer de Sans, cantonada al de Sant Medí, el camió automòbil número 8.434 B. atropellà a Salvador Santamaría i Casanovas, de 35 anys.

El ferit fou auxiliat al dispensari municipal d'Hortafranca.

Presentava fortes contusions i erosions a l'espèl·la.

Espectacles

Teatre Català Novetats

Demà, inauguració. Presentació de JOSEFINA TAPIAS i RAMON MARTORI

Estrena de la comèdia en tres actes, de Josep Maria de Sagarra,

Un estudiant de Vich

Repartiment insuperable. Senyors Tapias, Morera, Fornés, Xatari, Gay, Jofre, Cosmo, Senyors Martori, Montero, Galeoran, Almeric, Gimbernat, Banyeres, Martí, Parreno, Xucà. Estrena del sainet del notable comediògraf Avià Artís.

«SED BREVE»

Diumenge, a dos quarts de quatre, a preu popular, LA LLAR AGADA, l'últim triomf de l'iglésies.

A dos quarts de sis i nit, UN ESTUDIANT DE VICH, i «SED BREVE».

Dijous, 6. Inauguració dels espectacles per a infants. Estrena de LA RONDALLA DEL MIRACLE, 13 quadros d'en Josep Maria Folch i Torres. Decorat i trucs de Batiste Amigó. Es despatxa a comptaduria. Demaneu llistes a l'Administració del teatre.

TEATRE CASANOVA

La meravella de les meravelles. El film d'èxit sensacional.

Protagonista: IVAN MOSJOURINE i les quatre esplendides belleses, Diana Karenne, Suzanne Bianchetti, Lina de Liguoro, Jenny Hugo. «CASANOVA» és la més portentosa creació de les aventures del cèlebre galanteador de Venècia. Tots els dies tarda i nit al

TIVOLI

Local magníficament reformat i dotat de tot confort.

Preferència (butaques de platea) amfiteatre, 150 pessetes. General (butaques pils primer), 0'50 pessetes.

ORQUESTRA D'OTRAVEILA. Diu menys. ULTIMES PROJECCIONS DE «CASANOVA». A les onze del matí, a dos quarts de quatre, i a les sis de la tarda; i a dos quarts de deu de la nit. Per a la de les sis de la tarda (especial numerada) es despatxa des d'avui sense augment.

Dilluns, estrena de les grans produccions, KI-KI, per Norma Talmadge i Raymond Colman, distribuïda per METRO GOLDWIN, i TOTS SOM GERMANS. Gran Luxor Verdaguer.

Teatre Poliorama

Direcció artística: Empresa del Teatre Lara de Madrid

Divendres dia 7 d'octubre de 1927

INAUGURACIO DE LA TEMPORADA

Companyia de l'eminent actor

Ricard Calvo

amb la famosa obra de LOPE DE VEGA,

El castigo sin venganza

Teatre Català Novetats

JOVENTUT JORDIANA

Inauguració de les Il·ludes Veïlades d'aquesta Associació el dimecres vinent, 5 d'octubre, nit. Als senyors possedors de localitats de la temporada anterior, se'ls reservaran les mateixes fins al dia 2 d'octubre al vespre. Per encàrrecs, Gran Camisera Filó, Jaume I, 11, i Casa Vinyoles, Portaferrissa, 18.

TEATRE NOU

34 representació de la grandiosa ro-

Aquesta nit, a tres quarts de deu, vista en 35 quadros

CHARIVARI

Original de GERMAINE DE VA-

LOIS, JOSEPH M. DE SAGARRA i JO-

SEP VÍAS.

Primera vedette espanyola

CONSOL HIDALGO

Música dels mestres: »

PADILLA, DEMON, QUIROS

i MARTINEZ VALLS

Principals Intèrprets:

CONSOL HIDALGO, CLAREL, LES

KERVA, LES SOEURS LUNGLA, ENID

HUDSON, ROSER FERRER, CONXI-

TA GARZON, PEP VÍAS, POLISSI-

NET, RAFAEL DIAZ i MANUEL MUR-

CIA.

150 artistes de conjunt

espanyols i estrangers

16 Girls, 16 8 Boys, 3

Mestres directores i concertadors:

JULIA VIVAS i JOSEF ESPINIA

Demà dissabte, tarda, a dos quarts

de cinc, Nit, a tres quarts

de deu. Totes les nits i dissabte i

diumenge, a la tarda.

CHARIVARI

Dilluns, 3 d'octubre a la nit, re-

presentació extraordinària a honor

del mestre PADILLA.

Es despatxen localitats amb deu

dies d'anticipació.

Teatre Barcelona

Companyia de comèdia

LADRON DE GUEVARA RIVELLES

Avui, divendres, tarda, a un quart

de sis, La preciosa comèdia moderna

en tres actes d'Alfred Savoir, adap-

tada per Salvador Vilaregut, LA

GRAN DUQUESA Y EL CAMARERO,

èxit contundent. Nit, a un quart d'on-

ze, la celebrada comèdia en tres ac-

tes de Pere Muñoz Secà, LAS HI-

JAS DEL REY LEAR.

Els intermedis seran amenitzats

amb l'execució elèctricament d'obres

seleccionats en un plano «Steck Duo-Art»

i interpretats per grans concertistes

(Agència Werner, S. A. Ronda Uni-

versitat, 31). Demà dissabte, tarda,

LAS HIJAS DEL REY LEAR. Nit, EL

GRAN GALEOTO.

Aviat... Estrena de EL FANTASMA

DE COUTURVILLE.

Teatre Català Novetats

TERTULIA CATALANISTA

Inauguració de les Veïlades d'a-

questa entitat, el dijous dia 6 d'oc-

tubre, nit. El senyors possedors de

localitats de la temporada anterior

se'ls reservaran fins al dia 29 de

l'actual, a la nit. Per encàrrecs, Re-

ligieria Mullor, Davallada de la

Presó, 8. Telèfon 3629 A. i Sombro-

reria Gil, Hospital, 16.

Teatre Còmic

Direcció artística:

MANUEL SUGRANES

Aquesta nit, a tres quarts de deu.

Esdeveniment musical

Primer, 50 representació de la ce-

lebrada revista en dos actes,

NOT-YET

Segon:

ESTRENA

del conte musical en un acte, divi-

dit en set quadros i un pròleg, llibre

de Torres del Alamo i Asenjo, mui-

ca de l'il·lustrat mestre.

PAU LUNA

ROXANA

La cortesana

Títols dels quadros: Pròleg. El

jurament del infant. En busca del

amor. En casa de Roxana. La gruta

de la hecicera. El jardí del amor.

La aventura del meson. El encantó

de Venècia.

DEBUT

de la bellíssima primera tiple

EMPAR MIGUEL ANGEL

i el galan còmic

JOAQUIM F. ROA

Repartiment: Empar Miguel Angel,

Maria Severini, Empar Albiach, Amà-

lia Palau, Matilde Tornamira, Jo-

sepa Fontdevila, Anselm Fernández,

Joanquim Rosa, Samsó, Baldo-

merito, Serra. 150 artistes espanyols i es-

trangers, 850.

Esplèndida presentació. Set deco-

racions de Joan Morales, i una de-

coració de Rafael Garcia. Vestuari de

Max Weldy, Manuela Campistros i

Madame Jeannette. Assistent a l'es-

trena els actors. Dirigirà l'orque-

stra el

MESTRE LUNA

Demà, dissabte, tarda i nit, la

gran revista NOT-YET, i segona i

tercera representació de l'obra de

Luna,

ROXANA

Es despatxa a comptaduria amb 11

dies d'anticipació.

A CIRC OLYMPIA

ATRACCIONS EXTRAORDINARIES

PER ARTISTES DE GRAN FAMA

Aquesta nit

a les deu en punt

i totes les nits i els dijous, dissabtes,

diumenges i festius, a les tardes

ELS 40 CAVALLS, són dels ARGEVOL

LES BICICLETES DOMTADES, són

de ROBBINS.

ELS DOS CLOWNS, són els GER-

MANS DIAZ.

EL MALABARISTA COMIC és LOYAL.

5 BONS GIMNASTES, són SEUNA RE-

VELTONS.

EL NOTABLE CONTORSIONISTA, és

CH. LLOID.

ELS ANILLISTES, que són ELS TOM-

MYS.

ELS AGUSTOS DE SOIREE, que

són ELS MARTINETTES i MA-

CHUCA.

ELS GOSSOS PALETES, de Mr. GAU-

TIER.

Artistes i atraccions que triomfen en

totes les funcions

DEMA DISSABTE, A LA TARDA

MATINEE EXTRAORDINARIA

Es despatxa a Comptaduria.

Aristocràtics Salons

KURSAAL i CATALUNYA

la predilectes de famílies distingides

Orquestra Jover i Torrents

Avui, divendres, moda selecta,

insuperable programa. NOTICIA-

RI FOX, volum 3 núm. 31. Gran

èxit, LA REINA DE NOVA YORK,

comèdia dramàtica, l'incert camí

que recorre una noia entre les

llums i ombres de Nova York, fins

arribar a la felicitat, per la gentil

Madge Bellamy. «UNA ABUELA

DE CUIDADO», còmica, i la mag-

nífica joia Universal LA TORNADA

TRIOMFAL, comèdia americana

de gran broma, creació del simp-

líc artista Reginald Denny.

Avui, de sis a vuit, es despat-

xaran butaques numerades per a

la sessió especial de diumenge.

Teatre Talia

Marqués del Duero

Avui, divendres, a tres quarts de

deu, Onzena representació de la

tragicomèdia en cinc actes, original

de Ricard Estrada, música del me-

stre Quirós,

Las mujeres de la vida

EXIT formidable dels autors. COM-

PANIA AUREA CRUZ i GRANITO

DE ORO. Orquestra del Sindicat i

Rondalles. Butaca platea, 3 pessetes.

General, 70 cèntims. Totes les nits i

les tardes dels dijous, dissabtes i

diumenge, LAS MUJERES DE LA

VIDA.

DIJOURS: Primera matinée popu-

lar. LOS NIÑOS DEL HOSPICIO (6

actes), butaques platea, 1 pesseta; ge-

neral, 40 cèntims.

COLISEVM

Avui, tarda i nit, canvi complet

de programa.

Adolphe Menjou, l'artista pre-

dictat de tots els públics, en

AFORTUNAT EN AMORS, EL TIN-

TAR MABIC, dibuix. LA REVIS-

TA PARAMOUNT, ELS PETITS

POLICIES, per «La Pandilla», i

EVE i JEAN FAZI, l'eminent pa-

rella de París.

Preus: 1'50, 1'00, 0'50 pessetes.

Capitol Cinema

PREFERIT PER LES FAMILIES

DE BON GUST. ORQUESTINA

SUNE

Avui, DIVENDRES, moda selec-

ta. Exit brillant de la sentimental

comèdia de la famosa mar-

ca Metro-Goldwyn, CONSUMA-

TUM-EST, per Marceline Day,

Low Cody i Roy d'Arroy. LA

PRINCESA DE NOVA YORK, per

Pauline Garon i Ethel Clayton;

POLITICA DE RAVAL, còmica;

LES ESTRELLES DE LA METRO

GOLDWYN.

Nota. — Avui, es despatxaran

butaques numerades per a la ses-

sí especial de diumenge tarda,

de sis a vuit.

DIUMENGE vinent, nit, estre-

nes, i la bonica producció SOL-

TERS DISTIU, per Madge Bel-

lamy. Essent d'exclusivitat les

pel·lícules que es projecten en

aquest Saló, no seran exhibides en

cap altre local del Centre.

TELEFON A 38

PATHE-CINEMA

SUPLEMENT CINEMATOGRAFIC

L'evolució del cinema

Dedicuem avui un suplement especial al cinema, i encara que la cosa no és nova, hem procurat que fos un contingut que s'apartés de les banalitats i fos instructiu per aquell qui vulgui tenir una idea de com es desenvolupa aquesta activitat espectacular.

El cinema és indubitable que té una base fonamentalment comercial, és a dir, que ha de respondre a una utilitat. Però si examinem les arts més corrents, quina hi ha que, exercida d'una manera regular, no respon al mateix caràcter? Podrà dir-se que aquest és el mite i la finalitat. Però també en cinema la finalitat pot ésser una creació artística, encara que sigui un mite de fer un negoci.

Dins del seu ràpid desenvolupament, el cinema camina amb passos fermes vers la finalitat artística, perquè els elements que han de donar-li valor el prenen com a tal. Així pensen avui els bons directors i els bons intèrprets, i amb llur afany de triomfar artísticament, empenyen les empreses a convertir-se en unes fomentadores d'un espectacle que té bellesses innegables en els seus diferents camps d'interpretació, de decoració, de fotografia i de plasmar de les meravelles de la naturalesa.

Les més nobles empreses d'espectacles han de tenir una base econòmica, car d'altra manera són esporàdiques, no compleixen la finalitat que les ha mogudes, de donar una sensació artística al públic i de proporcionar una base de cultura. Igualment han d'ésser les grans empreses editores de films i, en termes generals, no pot pas negar-se que són així.

Avui en dia la vida pública és una cosa amb raó d'excessiu mercantilisme, però no avui que predomina en elles la preocupació de fer obres que siguin dignes d'admirar en algun o altre camp artístic. No han desaparegut encara les produccions banals i tal vegada no desapareguin mai. Però, si hem d'ésser sincers, el món està ple de banalitats en tota mena de manifestacions artístiques.

El que cal, però, és que si no és possible que cada film sigui una obra de valor artístic, cada film tingui, si més no, un fons moral i sigui una visió que no presenti amb massa massa les passions humanes. En tots els països hi ha una censura pròpia per als films, però no funciona d'acord amb unes normes que arribin a l'essència del problema de la moralitat.

Altres manifestacions espectaculars no estan subjectes a una censura pròpia i amb prou feines a posteriori. És que no la requereixen. Moltes vegades és evident que, davant d'alguna cosa no s'ha de culpar tan sols el cinema d'èsser massa atrevit. El que cal fer és procurar que millori moralment i artísticament, igual com es desitja per a tota mena d'espectacles, per als escrits i per a la paraula. D'altra manera és prendre el cinema com l'única manifestació pública de caràcter perillós, mentre que si hom hi fixa tota la seva atenció no és més que un reflex d'un conjunt de manifestacions de la vida d'un país o d'una bona part del món, indicadors d'una desviació dels camins de la sana moralitat.

La importància que ha adquirit el cinema no hem de ponderar-la. El cas de la nostra ciutat és el cas de totes les grans ciutats. Als països que la producció de films no s'ha organitzat encara, el cinema és la causa principal de crisi no és altra cosa que manca d'espectacles a una nova modalitat dels espectacles igual que succeeix a una indústria que és trasbalsada per un nou procediment de fabricació o per un nou gust del públic. El cinema pot oferir una activitat superior a la que demana la vida del teatre perquè amb ell l'assistència del públic a les sales d'espectacle s'ha fet més constant. No hi ha dubte que la majoria de famílies fan avui despeses superiors anant als teatres.

Mentre no vingui l'organització de la producció de films a casa nostra, els artistes sentiran els efectes de la competència del cinema. Però quan la producció estigui encarrilada, tots tindran treball i d'ells sorgiran unes noves figures que podran col·locar-se dignament al costat dels grans actors que hem tingut. L'evolució del cinema ha d'èsser com la de totes les altres indústries. Cap país no en pot ésser el monopoli i, per tant, anirà nacionalitzant-se. I la presentació dels grans films estrangers serà com una mena de «dormants» de les millors companyies que fan la volta al món, donant a conèixer modalitats distintes d'una mateixa manifestació artística. Igual que ha ocorregut amb el teatre subcultural amb el cinema: aquell qui en sabrà més serà el més selecte. Però a part d'aquesta selecció, quin dubte hi ha que deixaran de venir dotzenes de films corrents, evocadors de costums exòtics, que avui circulen per totes les sales de cinema.

El que opinen els grans directors

Tan aviat resolguérem l'organització d'un suplement extraordinari dedicat al cinema, pensàrem en la conveniència que els directors presentessin els seus punts de vista sobre el cinema, exposant llurs mètodes de treball. Ens hem trobat, però, que l'absorció del film americà ha allunyat d'Europa les figures més sobresortint de la direcció. A manca de temps, només ens ha estat possible recollir algunes de les opinions que tenim projectades.

Jacques Feyder, el director de «Crainqueville», «Visages d'Enfants» i últimament de «Carmen»: Abel Gance, el gran director, del qual veurem «Napoleó» dins d'aquest suplement; Benet Perjo, una nova figura dels cinemes europeus, la figura més interessant i notable de la cinematografia peninsular, ocupen lloc dins aquestes pàgines que LA VEU ha posat a llur disposició per tal

d'establir un contacte directe amb els nostres llegidors i puguin dir-nos els problemes i les inquietuds que mouen actualment l'art cinematogràfic.

Ens plau molt fer constar que Fritz Lang, el gran realitzador dels films «Eis Nibelungen» i «Metropolis», ens ha tramès un cablegrama, de Berlín estant, lamentant de no poder córrer de moment a la nostra enquesta, degut a la seva sortida cap a Londres, on actualment es troba. Hem esperat fins al darrer moment la lletra de Fritz Lang i li s'ha reben la publicarem en les nostres acostumades notes setmanals del cinema.

Em demanau les meves idees sobre l'art cinematogràfic. Es per a mi un gran honor poder-les expressar davant dels vostres llegidors.

Aquestes idees resumides molt breument. Per mi, la tria de l'argument és encara molt important, però no ho és tot, car en el cinema el gran principi és suggerir. Així jo podria, si tingués temps i mitjans, transposar el film «L'esprit des Lois», de Montesquieu. I amb això no dic cap paradoxa. El dia que serà possible concebre el ritme cinemàtic en funció d'una harmonia que li és pròpia ens sorprendrem de constatar-hi moltes coses que ara no descobrim.

El millor mite per assolir, en tot cas, aquest estat de suprema intel·ligència és l'estudi de la pintura moderna, car aquesta no és feta tan sols de taques vibrants, la relació admirable de les quals ens suggereix formes noves de pensar. Al fons no és possible trobar-hi el tema, que abans dominava, sense al·lucinar, en les pintures.

Però el film té un gran problema fonamental per resoldre encara. Aquest problema és l'escenari. Per la meua part, prefereixo l'argument escrit per al cinema. Pel que fa a les adaptacions que el «metteur en scène», no ha de fer més que restituir, en tota la seva integritat, el pensament de l'autor. En realitat, tot es conclou a transposar l'escenari en imatges. Una figura no va sinó en funció de la que la precedeix.

El director ha de fer-se, al meu entendre, el mateix l'escenari. Millor dit, ordenar-lo, deixar-lo totalment enllat per a ésser filmat. Aquest treball — el «decoupage» — és el primer grau de la inspiració. Els altres són la «mise en scène», i el muntatge.

Un bon film ha de plaire a tots els públics. L'ideal fora tractar d'una manera nova, un tema popular. Si seguís així, lamentant el públic és familiaritzaria amb moltes d'obres, si fins ara no emprat, i arribaria gairebé insensiblement a la seva educació. És per això que he començat dient que la tria del tema essencial, de l'argument, té una gran importància. El públic dona massa bel·ligerància, massa valor al joc dels artistes. Aquest no fan altra cosa que participar en l'acció, com els decorats, com els mobles. Un bell efecte de llum expressa un estat, un sentiment, una idea, declara per a l'acció, com un esguard o un gest de l'artista. Car, la cara d'aquest, com la llum, no és més que un element que concorre al ritme inicial.

Em demanau què penso dels americans. Contesto: Els films americans són massa anecdòtics. D'ells, quin prefereixo Griffith.

Jacques FEYDER

Els elements de realització el «metteur en scène», sempre ha de cercar-los en la multitud, car la veritat es troba per tot arreu, i potser no arriba a existir. Els fets que concorren en l'acció són vers en ells mateixos; les conseqüències poden ésser falses. És per això que els meus films ofereixen un llarg marge sense conseqüències, sense expressió i són susceptibles a produir un treball d'imaginació en l'espectador que veïnt-los ha de poder-los imaginar segons la seva voluntat.

Les relacions del cinema en la literatura i el teatre? — La literatura és pensament. El teatre paraula. Però quan un home no té ja res per dir, obra. El cinema comença on les paraules acaben. Crec que aquestes són més importants per explicar una psicologia que tota una sèrie de confessions. Així us diré la meua concepció dels films. Res d'escenes, només resultats d'escenes.

El cinema té una essència que no ve ni del decorat ni de l'actor. El decorat no ha d'ésser sinó per al realitzador, un element per ajudar amb altres a expressar una idea.

ABEL GANCE

No podria dir-vos res, fos el que fos tractant de la cinematografia, sense abans parlar-vos de l'aspecte de la producció espanyola.

Sobre aquesta em limitaré a repetir el que en 1916 vaig dir a un periodista. És indubitable que la producció integrant espanyola no pot existir. Per arribar a un estat comunal i artístic que ens permeti tenir una indústria de pel·lícules absolutament pròpia ens calen potser uns deu o quinze anys.

En aquest terme de temps seria possible, seguint una evolució natural i progressiva dels nostres films, emancipar-nos de l'estranger. Però el que és fa més difícil de veure, és que nosaltres arribem a administrar i comandar la producció. Avui seguim al mateix nivell que en 1916. El meu cas personal, pel que es refereix a la meua incorporació dins el cinema, és molt breu de dir. Vaig començar per ésser actor, fent l'aprenentatge a Itàlia. Després em vaig donar compte de la insuficiència de les meves condicions per sobresortir com artista interpretador. Aleshores vaig llançar-me de ple a la direcció, pensant-me que en aquest aspecte podria desenvolupar-me més fàcilment les meves idees, fent-me un camí, segur per exposar lliurement les teories cinematogràfiques, fruit de la meua experiència com a actor.

La meua trajectòria com a director de pel·lícules és ben pública. Tots els meus films, han estat brillantment projectats a Espanya. He hagut de lluitar, i sobretot esforçar-me constantment per seguir pas a pas el mo-

viment artístic estranger. Europa sobretot em suggereixia. Crec fermament que l'ideal cinematogràfic del nostre continent fora, una cooperació entre Amèrica, Rússia i Alemanya.

Amèrica, però, té una vida comercial independent. En la part artística, avui es nodreix en gran part de la veia Europea. Els grans directors germànics, sobretot, treballen per compte dels forts consorciats americans.

Actualment treballa en la preparació del film «La comtessa Maria», primera producció del consorci cinematogràfic franco-espanyol, Albert de Juli César. En aquesta pel·lícula interverran grans masses i part de la seva acció es desenvolupa al Marroc. La primera actriu, serà Sandra Milovanoff. Els primers actors, Josep Nieto i Valentí Pàrrera.

No podria acabar aquestes paraules sense contestar al vostre proc. Quins són els millors directors del cinema actual? — em pregunten. Resposta difícil i sobretot enutjosa, que constataré en gràcia de l'objectiu pel qual som pregats. De França, Marcel L'Herbier; dels alemanys, Dupont (Vierthe) i Murnau. — El darrer dels homes. — Dels que treballen als estudis americans, Sjostrom, Lubitsch i Fitzmaurice.

Benet PERJO

L'opinió dels de casa

En un número com aquest no podia mancar l'opinió d'elements de casa, i encara que l'estuèndi ens ha fet mancar el concurs d'algunes persones, podem oferir les contestes que ens han donat un novel·lista eminent com és En Prudenci Bertrana, un escriptor tan ponderat com En Carles Soldevila, un metge tan qualificat com el doctor Mira, director de l'Institut d'Orientació Professional; un actor excel·lent com En Plis Davi i dos homes profundament conecutors del negoci cinematogràfic, En Josep Vidal Gomis i d'Eduard Gurt, als quals es deu en bona part l'organització actual del mercat cinematogràfic.

EDUARD GURT

A la primera de les nostres preguntes contesta el senyor Gurt: — Ramonem com tothom, fora del treball, m'agrada parlar del que sigui mentre no tingui relació amb aquest. Tot el dia em passo entre pel·lícules, entre cartells i propaganda de films, signant i rebent lletres de directors de pel·lícules. Vaig, doncs, al cinema quan s'estrena una de les meves produccions extraordinàries. Aleshores espero pacientment l'entreacte i la sortida per a escoltar el comentari del públic.

— Deixo les influències que pot haver-hi entre el teatre i el cinema amb qualsevol art per als intel·lectuals i els crítics que intervinguin en la vostra enquesta. Unicament faré constar que aquest, especialment els que no procedeixen de la crítica, absolutament i concretament cinematogràfica, solen tractar del cinema amb desconecement del que en realitat és i significa. És que els manca els coneixements especialitzats, el saber «metier», la documentació de com es fa una pel·lícula i, sobretot, com vol el públic que sigui aquesta pel·lícula. Car no cal oblidar que, per mi, l'acceptació d'un film és un fet bàsic, essencial. El primer que cal fer, en valoritzar un film, és situar-se i no voler que aquest sigui, en el

gaudi revisada a les nostres sales de projecció. És evident que per a fer amb continuïtat i amb possibilitat d'èxit aquest treball, és precisa un mínim d'entusiasme i simpatia. Estem, doncs, fermament convençuts que l'afició al cinema és la característica general de tots els que hi actuen.

— El teatre, té una tradició brillant, una història magnífica. El cinema, en canvi, es troba en els seus començaments. El públic això no ho pot encara oblidar. Es recorda massa dels seus inicis en aquelles barbaques d'any enrera, en les quals un film no era res més que una curiositat primària elemental.

— El cinema, però, ha assolit una perfecció, una tècnica impressionant. La festositat com a film ha estat el vestit, la sensació de brillantor i de color perfectes que en totes les seves parts integrants dona una pel·lícula, no pot oferir-la una obra teatral, per immobilitat que sigui posada en escena. Aquestes, però, segueixen un camí totalment al revés. El triomf del cinema ha estat un estímul per al teatre. Especialment per al factor aquest de la presentació, de la «mise en scène».

— En cinema intensifica d'una manera sistemàtica, diriem millor automàtica, la seva influència damunt dels pobles. La seva importància és innegable. Ho serà més encara. Aquestes paraules, de fet, enclouen una part del seu desenvolupament.

— Per damunt de tots els films, prefereixo els americans. Tenen vivacitat, naturalisme. Tenen, a més, un optimisme, una joia comunicativa. Reconec que els directors als quals han produït excel·lents pel·lícules de contingut extraordinari. Però el seu estil no escapa precisament del tot amb el nostre temperament.

CARLES SOLDEVILA

— Les meves ocupacions no em permeten anar gaire sovint al cinema. Hi vaig, doncs, quan puc i quan tingués oportunitat d'espectacles de lectures, per cert, i sigui dit de passada, en tinc una per aquesta temporada del mateix estil i amb els mateixos artistes que interpreten aquest film, el qual, amb tot i el temps que fa que fou estrenada, necessita que em trameïu cada temporada dues còpies noves de la dita pel·lícula.

— Pel·lícules que prefereixo? Les meves. Així ni parlar-ne. L'èxit cinematogràfic més gran que he tingut en aquests darrers anys? «El signat».

— La temporada darrera, al costat d'un fracàs registrat un gran èxit teatral. Al Paral·lel, especialment, hi ha hagut teatre que ha fet ple gairebé cada dia.

— Pel·lícules que prefereixo? Les meves. Així ni parlar-ne. L'èxit cinematogràfic més gran que he tingut en aquests darrers anys? «El signat».

— La temporada darrera, al costat d'un fracàs registrat un gran èxit teatral. Al Paral·lel, especialment, hi ha hagut teatre que ha fet ple gairebé cada dia.

— Pel·lícules que prefereixo? Les meves. Així ni parlar-ne. L'èxit cinematogràfic més gran que he tingut en aquests darrers anys? «El signat».

— La temporada darrera, al costat d'un fracàs registrat un gran èxit teatral. Al Paral·lel, especialment, hi ha hagut teatre que ha fet ple gairebé cada dia.

— Pel·lícules que prefereixo? Les meves. Així ni parlar-ne. L'èxit cinematogràfic més gran que he tingut en aquests darrers anys? «El signat».

— La temporada darrera, al costat d'un fracàs registrat un gran èxit teatral. Al Paral·lel, especialment, hi ha hagut teatre que ha fet ple gairebé cada dia.

— Pel·lícules que prefereixo? Les meves. Així ni parlar-ne. L'èxit cinematogràfic més gran que he tingut en aquests darrers anys? «El signat».

— La temporada darrera, al costat d'un fracàs registrat un gran èxit teatral. Al Paral·lel, especialment, hi ha hagut teatre que ha fet ple gairebé cada dia.

— Pel·lícules que prefereixo? Les meves. Així ni parlar-ne. L'èxit cinematogràfic més gran que he tingut en aquests darrers anys? «El signat».

— La temporada darrera, al costat d'un fracàs registrat un gran èxit teatral. Al Paral·lel, especialment, hi ha hagut teatre que ha fet ple gairebé cada dia.

— Pel·lícules que prefereixo? Les meves. Així ni parlar-ne. L'èxit cinematogràfic més gran que he tingut en aquests darrers anys? «El signat».

— La temporada darrera, al costat d'un fracàs registrat un gran èxit teatral. Al Paral·lel, especialment, hi ha hagut teatre que ha fet ple gairebé cada dia.

— Pel·lícules que prefereixo? Les meves. Així ni parlar-ne. L'èxit cinematogràfic més gran que he tingut en aquests darrers anys? «El signat».

— La temporada darrera, al costat d'un fracàs registrat un gran èxit teatral. Al Paral·lel, especialment, hi ha hagut teatre que ha fet ple gairebé cada dia.

— Pel·lícules que prefereixo? Les meves. Així ni parlar-ne. L'èxit cinematogràfic més gran que he tingut en aquests darrers anys? «El signat».

— La temporada darrera, al costat d'un fracàs registrat un gran èxit teatral. Al Paral·lel, especialment, hi ha hagut teatre que ha fet ple gairebé cada dia.

— Pel·lícules que prefereixo? Les meves. Així ni parlar-ne. L'èxit cinematogràfic més gran que he tingut en aquests darrers anys? «El signat».

— La temporada darrera, al costat d'un fracàs registrat un gran èxit teatral. Al Paral·lel, especialment, hi ha hagut teatre que ha fet ple gairebé cada dia.

— Pel·lícules que prefereixo? Les meves. Així ni parlar-ne. L'èxit cinematogràfic més gran que he tingut en aquests darrers anys? «El signat».

— La temporada darrera, al costat d'un fracàs registrat un gran èxit teatral. Al Paral·lel, especialment, hi ha hagut teatre que ha fet ple gairebé cada dia.

— Pel·lícules que prefereixo? Les meves. Així ni parlar-ne. L'èxit cinematogràfic més gran que he tingut en aquests darrers anys? «El signat».

— La temporada darrera, al costat d'un fracàs registrat un gran èxit teatral. Al Paral·lel, especialment, hi ha hagut teatre que ha fet ple gairebé cada dia.

— Pel·lícules que prefereixo? Les meves. Així ni parlar-ne. L'èxit cinematogràfic més gran que he tingut en aquests darrers anys? «El signat».

— La temporada darrera, al costat d'un fracàs registrat un gran èxit teatral. Al Paral·lel, especialment, hi ha hagut teatre que ha fet ple gairebé cada dia.

— Pel·lícules que prefereixo? Les meves. Així ni parlar-ne. L'èxit cinematogràfic més gran que he tingut en aquests darrers anys? «El signat».

— La temporada darrera, al costat d'un fracàs registrat un gran èxit teatral. Al Paral·lel, especialment, hi ha hagut teatre que ha fet ple gairebé cada dia.

— La pel·lícula, de les meves, que aquest any obtindrà més èxit? És difícil dir-ho. Cal esperar que el públic digui la seva. De totes maneres, aquest any, per dir-ho en el nostre «argot», ténim un Charlot, «El circ», la darrera obra d'aquest gran artista que de fa temps representa davant el públic català.

PRUDENCI BERTRANA

— Aneu sovint al cinema?

— Sovint, no; hi vaig quan la meua filla em convenceix que la tinc d'acompanyar. Crec que els pares tenen l'obligació de sacrificar-se pels fills.

— Influències del cinema sobre el teatre?

— Crec positivament que el cinema ha tret del teatre totes aquelles gents que hi feien nosa. Si el teatre no pot viure en absència dels que no hi anaven pas per escoltar, jo decidiria suprimir-lo. Encara crec que la pel·lícula no ha fet tot el bé que pot fer als comedians i dramaturgs honrats que escriuen amb el cor i el seny. Caldria que acabés d'arrossegar-se'n els que no saben riure una subtilitat còmica, ni plorar un sentimentalisme sincer, i no obstant assisteixen a les estrones.

— Pel·lícules que prefereixo?

— Les dures, sense argument: el pas d'un rinoceront dintre un riu, per exemple.

— L'esdevenidor del cinema?

— Suposo que arribarà a servir per a quelcom científic, si és que ja no hi serveix. La homeopatia l'aprofita per a guarir ulls espallats, atès allò del «similia similibus»; les filmarriures de puça per a estudiar les seves fases, com també es filmaran espàrrecs per estudiar llur creixença en relació amb els adobs.

— Una vostra que considereu susceptible d'ésser filmada?

— Jossafat, té situacions plàstiques molt apropiades. Si al final poguéssim casar-lo amb la víctima i la censura no ens tallés el film abans d'arribar-hi podria assolir un bon èxit. Jo hi confiarà molt, per tal com, literàriament, dignu el que vulguem, no és res de l'altre món.

JOSEP VIDAL GOMIS

— Les meves ocupacions no em permeten d'anar tan volent gaire sovint al cinema. Puc jo, com la majoria dels que actuen en l'expansió d'aquest espectacle, en sóc un entusiasta. Bé és veritat, però, que d'altra manera fóra impossible atendre la marxa normal dels assumptes de cinema. El llogador o el concessionari de films és mou en mig d'una activitat realment intensa. El públic no pot arribar a comprendre la feina que porta una presentació cinematogràfica de certa importància. Cal adaptar-se al nostre públic. Cal fer o revisar les títols. I finalment, posar-la en marxa, és a dir, presentar-la al públic, una ve-

— Assisteix gaire al cinema?

— Molt; almenys una vegada per setmana. Procuo orientar-me per tal de poder veure les millors; les millors entre eleg que correntment es projecten.

— Crec en els efectes del cinema sobre el públic?

— El cinema té una gran força de suggestió. Jo he pogut constatar fins on arriben les influències del film en els nostres adolescents. En el qüestionari que posem a l'Institut d'Orientació Professional, són molts els nois que a la pregunta de «a qui voldria semblar-se», contesten amb un nom d'artista de cinema. En aquest sentit, solament el futbol dóna una quantitat més gran de suggestió a la pel·lícula. Al costat d'un Valentino, per exemple, hi ha un prometi reser, pectable de Samiters i Zamoras i altres astres per l'estil, de la pilota.

— Això no vol dir que el meu concepte el cinema sigui dolent en la seva essència. La força i les possibilitats del film són extraordinàries. Som nosaltres els que fem anar de vegades per viaranyes diferents aquest gran magistral. Sota el punt de vista de l'afició, el mal del cinema és molt sensuati, car aquest va directe sobre els adults i, aquests, pel fet d'ésser-ho, tenen instintivament prou força per a reaccionar. El que en tot cas significa un perill, és aquest aspecte de fals, convencional, en l'exposició i solució dels conflictes que el cinema presenta. El noi ven en la pel·lícula, per convencions de l'arquitectura, recobra la seva llibertat. Aquest sentit d'irrealitat, de facilitat a fugir de les conseqüències, és el que obra més decisivament damunt la psicologia dels xicots.

— Davant de l'Institut he tingut ocasió de conèixer casos interessants. Recordo el d'un noi, cap d'una banda de xicots que realitzaven malifetes semblants a les que es veuen en els films anomenats d'«intriga detectivesca». Naturalment, la força suggestiva del cinema no és prou per capgirar totalment un caràcter ferm, i ho és necessària una certa predisposició que troba una sortida pel cinema, com podria trobar-la fatalment per un altre lloc.

— El remei està en un millorament essencial de fons i d'argument del cinema. Els films per als grans, haurien d'ésser més humans, amb una tendència més realista i, sobretot, més documental. Per als petits, caldria crear un cinema especial, uns pel·lícules per a infants. L'esdevenidor del cinema està en el film documental pedagògic. A França i a Itàlia existeixen veritables laboratoris de films instructius. Aci, en aquest sentit, tot està per fer.

— Caldria igualment dictar una prohibició terminant per tal que els petits no anessin al cinema, classificant com a cinema per adults. El mínim d'edat em sembla que hauria d'ésser els 16 anys.

— Crec vós en la valor científica del cinema?

— El cinema té una gran valor per al psicòleg. L'actor en el qual converteixen totes les característiques del poble, expressa el seu papir segons aquestes. Un gest de ràbia expressat per un actor americà, és molt diferent del que un alemany, en el mateix conflicte dramàtic, expressa. Així, per a l'estudi, té innegablement un valor documental.

PIUS DAVI

— Hi vaig tan sovint com puc. Les meves ocupacions i el meu treball no coincideix amb les hores de projecció cinematogràfica i no em permeten anar al cinema d'aquesta manera constant que jo voldria. Sóc, doncs, un enamorat de l'art cinematogràfic.

— El tema aquest de les relacions entre el teatre i el cine és d'una importància innegable i que es presta a consideracions múltiples. Per mi, i em penso que per tothom, aquestes dues activitats segueixen uns camins diferents. Ningú com un actor pot establir les diferències essencials que els separen. Moure's davant una màquina projectora, no és el mateix que declamar des de l'escenari. El cinema, en l'actor, exigeix lentitud, emoció concentrada; un joc sobri d'expressió. Així, l'ésser un bon ac-

— Crec vós en la valor científica del cinema?

— El cinema té una gran valor per al psicòleg. L'actor en el qual converteixen totes les característiques del poble, expressa el seu papir segons aquestes. Un gest de ràbia expressat per un actor americà, és molt diferent del que un alemany, en el mateix conflicte dramàtic, expressa. Així, per a l'estudi, té innegablement un valor documental.

PIUS DAVI

— Hi vaig tan sovint com puc. Les meves ocupacions i el meu treball no coincideix amb les hores de projecció cinematogràfica i no em permeten anar al cinema d'aquesta manera constant que jo voldria. Sóc, doncs, un enamorat de l'art cinematogràfic.

— El tema aquest de les relacions entre el teatre i el cine és d'una importància innegable i que es presta a consideracions múltiples. Per mi, i em penso que per tothom, aquestes dues activitats segueixen uns camins diferents. Ningú com un actor pot establir les diferències essencials que els separen. Moure's davant una màquina projectora, no és el mateix que declamar des de l'escenari. El cinema, en l'actor, exigeix lentitud, emoció concentrada; un joc sobri d'expressió. Així, l'ésser un bon ac-

— Crec vós en la valor científica del cinema?

— El cinema té una gran valor per al psicòleg. L'actor en el qual converteixen totes les característiques del poble, expressa el seu papir segons aquestes. Un gest de ràbia expressat per un actor americà, és molt diferent del que un alemany, en el mateix conflicte dramàtic, expressa. Així, per a l'estudi, té innegablement un valor documental.

PIUS DAVI

— Hi vaig tan sovint com puc. Les meves ocupacions i el meu treball no coincideix amb les hores de projecció cinematogràfica i no em permeten anar al cinema d'aquesta manera constant que jo voldria. Sóc, doncs, un enamorat de l'art cinematogràfic.

— El tema aquest de les relacions entre el teatre i el cine és d'una importància inneg

Com es fa un film

La generalitat del públic desconexa les diferents fases que cal passar per arribar a l'elaboració d'una pel·lícula. Aquest aspecte tècnic no l'interessa gaire, car el que cerca no és pas el coneixement tècnic del cinema, sinó els seus resultats.

Amb tot, i encara que només sigui per una vegada, intentarem oferir als nostres llegidors un petit curs de tècnica cinematogràfica en termes fàcilment comprensibles i que ajudaran a una més gran comprensió d'aquesta perspectiva del cinema que en aquestes pàgines oferim. Començarem, punt per punt, per l'escenari —matèria primària— per acabar dins l'eslança de projectió, passant per les llums brillants i artificials dels estudis.

Es aquesta la qüestió més rica de totes les que actualment preocupen els realitzadors cinematogràfics. Qualsevol film necessita l'escenari, car aquest significa les escenes a fer. Avui el cinema es troba en un període agut de crisi d'escenaris i d'escenaristes. Aquest problema, com tots els problemes vius que afecten els homes i les arts, es va resolent d'una manera instintiva i automàtica. A manca d'un fons constant d'arguments que encarrilés la cinematografia, els directores s'han de contentar a excavar en la misèria en escena, és a dir, en l'anècdota i en la realització pròpiament dita, deixant el fons argumental en un marge secundari. Les pel·lícules de més èxit d'aquests darrers temps demostren a bastament les nostres afirmacions. Els films que més èxit han assolit han estat, llevat de comptades excepcions, uns films d'argumentació més aviat vulgar i dolenta, però d'una realització perfecta en matissos psicològics donats pel cinema mateix, i d'una tècnica de llum i col·locació magnífica. L'escenari, doncs, és imprescindible en tota pel·lícula, car és la principal base. En canvi, al punt que som, en matèria cinematogràfica no cal un gran argument per a fer una gran pel·lícula. El gran argument és secundari i sovint perjudica el mateix film.

En realitat, l'escenari, l'equivalent, en el cinema, al dramaturg o comediògraf, encara està per fer. Hi ha grans actors i directors extraordinàriament capacitats que treballen, uns i altres, amb totes les garanties i possibilitats d'èxit. El que no hi ha, perquè el cinema encara no arriba a aquesta evolució, és l'escenari de cinema. L'home que doni amb mínim de perfecció la matèria prima del gran escenari. En aquest sentit, unes de les paraules que més justament s'han dit parlant de la qüestió han estat les del director de la Paramount, Adolf Zukor. El cinema —digué— necessita un Shakespeare. Em sembla, però, una mica fort. Al meu entendre, amb la meitat d'un Shakespeare en tindriem més que suficient per a donar una argumentació pròpia.

L'ideal, doncs, consisteix que l'escenari arribi al mateix nivell que la tècnica de realització. En dir aquestes paraules cal tenir en compte que la producció cinematogràfica és molt més nombrosa que la producció teatral. D'això se'n deriva que el cinema necessita una quantitat extraordinària d'arguments, que li cal cercar de pressa, sigui al teatre, al llibre, i a la cançó. És evident que una de les causes que influeixen més en aquest retrocés de l'escenari és

vant la tècnica de la filmació, és aquest excés en el produir, excés irremediable. Els programes dels cinemes tenen massa poca estabilitat per a permetre una producció «eta dia però», és a dir, una tendència encaminada a mantenir per a un gran nombre de projeccions una sola pel·lícula. Si fos fàcil que en tota la temporada únicament es projectessin una dotzena de pel·lícules, aleshores s'imposaria una producció reduïda.

En planear un film, el director, doncs, ja comença a trobar-se amb aquestes dificultats. Cal tenir una idea del que es va a fer, i cal tenir una acció d'acord amb la base econòmica, o bé els compromisos de caràcter artístic.

Triada l'obra, aquesta passa a mans d'un escenarista. L'escenarista és el tècnic, l'home essencialment cinematogràfic, el que podríem anomenar el llibretista del film. Aquest les emprem amb l'obra i li dona una forma cinematogràfica, sempre d'acord amb el director. En aquest període de planejament, el director no fa sinó preparar-ho tot per als començaments de la filmació. Resultat de l'actuació de l'escenarista és el guió.

Aquesta paraula significa el llibret amb totes les escenes i indicacions. El director, amb el guió a la mà, té la base de la pel·lícula que cal fer. És molt difícil triar un tipus únic de guió, car és aquesta una cosa tant personal, que tots els realitzadors tenen la seva peculiar manera de fer-lo. Així, els guions dels realitzadors francesos ofereixen grans diferències amb els americans. Per aquests, el guió no és sinó un arxí d'escenes, d'indicacions sense cap anotació de caràcter artístic. El tipus de guió que predomina és l'americà. És un conjunt fixer amb les separacions impreses, d'entrada d'artistes, indicador de decoració, i escena a fer. El director, en el terreny no fa sinó seguir la indicació primària que li dona el guió per a fer jugar l'escena de la manera que creu convenient i sobre la qual el guió no li dona cap advertiment.

A mesura que filma les escenes, el director creua amb l'aparell les fitxes.

El gran treball, però, de la composició del guió consisteix a seguir lògicament l'argument. Abans de posar-se a filmar, cal una preparació intensa, tenir una perspectiva de la pel·lícula a fer. En el curs de la presa de vistes, el guió podrà ésser modificat. Un actor, o bé un operador, pot suggerir al director uns escenes o variants d'escenes, que cal aprofitar. Aleshores, sobre el terreny, el guió es modifica. En realitat és així, mentre es fan, canvien constantment de forma, fins a trobar el seu estat que el lligat de les escenes finalment li dona.

El director, abans que tot, ha de tenir de l'obra que cal adaptar el sentit visual. Ha de copsar les millors situacions fàcils al film, el fons total que té de filmable. A base de les escenes de les quals es pot treure més profit, l'escenarista ha de fer el guió. Cal igualment que, en fer-se aquest, el director tingui una idea dels interiors que pot fer, i el caràcter dels exteriors que el pressupost li permeti. Generalment, dels treballs preparatoris de la filmació, l'escenari no és pas el primer que es cerca. En els mètodes de treball americans, aquest és el darrer esglai de tots els planejaments per a filmar les escenes a que altre, i retorna així que e dre-

ments que precedeixen la realització d'una pel·lícula.

Així que el director està orientat del que cal fer, segons l'escenari, cal que cregui els elements necessaris per a començar la filmació. Aleshores es forma l'element tècnic: operadors, fotògrafs, decoradors, electricistes, dibuixants, els quals, immediatament i seguint indicacions del realitzador, construeixen les màquines i comencen els assaigs d'il·luminació. Primerament es realitzen els exteriors, mentre es construeixen i es decoren els interiors. La companyia integrada, va als llocs assaigats i es enllestir i els interiors ofereixen les necessàries garanties per a impressionar.

La impressió dels interiors és particularment difícil. Cal fer un treball intensiu, car les despeses de llum i de tramoia són costoses. Hi ha escenes que es filma amb diverses màquines col·locades en un punt de mira diferent. Hi ha màquines especials per a escenes de conjunt, i per a primers plans.

La llum dels interiors, acaba per fer malbé els ulls dels actors, que esdevenen «mortuïts» per la intensitat dels arcs.

La filmació dels exteriors ja és més descausada. Les grans companyies tenen els seus camions de transport i els seus camions de força elèctrica. Generalment es filma a les primeres hores del dia, de les cinc del matí a les onze, per a tornar-hi a les quatre de la tarda fins a

les sis. Això es fa per a evitar que el sol excessiu i que la suor desfici el maquillatge dels artistes. Les escenes s'impressionen segons les indicacions del guió.

Naturalment, pel que hem dit, es comprèn fàcilment que els exteriors i els interiors es realitzen separatament i tot d'una tirada. La filmació material d'una pel·lícula corrent, sol durar uns tres mesos. Per a les extraordinàries ja és diferent.

La que actualment acaba de fer Cecil De Mille, ha durat un any. «La quimera de l'ors», de Charlie Chaplin, passà encara d'aquest temps. «Napoleó», d'Abel Gance, ha estat dins dels estudis més de dos anys.

Una vegada enllestida la filmació i acabades, per tant, les escenes d'estudi, els artistes són llicenciats. Es deixen de veure les escenes tan pintoresques dels comparses. Aleshores ve el treball del director, la seva actuació personal. Cada escena filmada ha estat precedida de la impressió d'un número que correspon

RODOLFO VALENTINO

Aquestes
són

LES PUBLICACIONS PREFERIDES

DEL PUBLIC CINEMATOGRAFIC

EDICIONS BISTAGNE

Via Layetana, 12-Tel. 4423.-Barcelona

D'ESPANYA I AMERICA

BIBLIOTECA
Las Grandes Famos
La Novela Semanal Cinematográfica

Por fin
se casa
Zamora

Por
RICARDO
ZAMORA
50 cts.

LA NOVELA SEMANAL
CINEMATOGRAFICA

Nº 295

25 Cts.

COLORES
INTERIORES

por Agnes Ayres,
Richard Dix,
Theodore Roberts,
etc.

Noticiari

Ha tornat de Portugal l'operador i bon amic nostre Joaquim Soler.

Per dintre de poc s'annuncia l'estrena de la pel·lícula «La nit nupcial», interpretada per Lily Damita.

S'assegura que existeix un acord per unes projeccions de cinema al nostre primer teatre.

Es possible que dintre d'aquest mateix any es presenti el darrer film de Charlie Chaplin, «El Giro».

Sembla que els estudis americans els directores joves predominin. King Vidor, que fou «La Gran Desfilada», té uns 32 anys. Ara ha aparegut un altre gran director, molt jove, Clarence Brown.

«Una dona moderna» és una deliciosa comèdia dramàtica en la qual Mae Murray apareix representant una noia americana modernista, filla d'un jutge molt ric. Conway Tearle fa el paper d'home seriós i formal, que, sense donar-se'n compte, s'enamora perdudament d'una «flapper».

Quan obre els ulls a la realitat, es troba com qui diu entre l'espasa i la paret, perquè ha d'eleger entre el que sent el seu cor i el que pensa el seu ben equilibrat cervell.

Per a fer-se una idea de la cura que la First National ha posat en l'adaptació de «Kiki», la deliciosa comèdia d'André Picard, on l'espi-

a l'obra d'«l'escena del guió. Amb el negatiu a la mà i a l'altra l'escafi, el director passa la pel·lícula en la còpia en brut ajuntant les escenes i formant ja la pel·lícula.

Aquesta feina és essencial. El bon director és qui sap dominar amb lògica i amb més sentit cinematogràfic les estores. Hi ha realitzadors que essent deficient com a «metteur en scène», es salva per la seva traga en escollir i jugar les escenes fetes. Una pel·lícula corrent de 2.000 metres, acostuma a tenir-ne originalment més del doble i de vegades el triple. Xarid W. Griffith, el gran

DAVID W. GRIFFITH

director americà, amb les estores a les mans, ha realitzat els seus grans prodigis cinematogràfics. Igualment Douglas Fairbanks ha fet la seva popularitat a cops, més que res, d'estores.

DOUGLAS FAIRBANKS

La pel·lícula, un cop unificada i revisada, només es troba a mig camí. Cal posar-hi títols. Les còpies han d'ésser posades amb una claredat màxima. Finalment, cal distribuir-les.

Una vegada el film ha sortit de les mans del director, passa a les del departament d'exhibició. Aleshores els encarregats tornen a revisar-la. Després se li dona una propaganda encaix, preparatòria per a l'èxit. Es comença a ensenyar-la als grans directors, als empresaris, els quals novament la motlloquen, i després es passa a la premsa. Finalment va al públic d'estrena. Més endavant es col·loca a tots els països del món.

Aquest és el procés general d'un film, vulgaritzat per a posar-lo al coneixement del públic en tècnica del cinema. Es constatarà que el treball és intens. Si l'èxit correspon, el realitzador queda sobradament compensat dels seus despeses.

CARLES GALLART

(Dibuixos de Joe Hamann)

CARL PONEDEL

ritualisme francès i l'humorisme americà, agermanats, realitzen les més admirables de totes les creacions de l'escena munda. N'hi haurà prou amb saber que tots els elements tècnics que intervenen en l'obra procedeixen de França. Una veritable caravana de pintors decoradors i dibuixants es trasllada de París a Hollywood per a realitzar les decoracions. Aquests artistes eren acompanyats pels millors sastres i modistes de la Rue de la Paix, que anaven expressament per a confeccionar els vestits de les artistes i en particular les enlluernadores «toilettes» de Mary Astor i Norma Talmadge.

Els quadros i fotografies que decoraven les dependències del teatre, construït expressament per a impressionar a la ciutat, són autèntics de Sarah Bernhardt.

Actualment s'està celebrant a Varsòvia l'Exposició Internacional de l'Art Cinematogràfic, organitzada per la Societat polonesa d'aficionats de l'art fotogràfic i per la Unió polonesa de les indústries cinematogràfiques. L'exposició foto-cinematogràfica es divideix en dues parts. Exposició de cinematografia i el Saló Internacional de la fotografia artística, que ha estat inaugurat sota el patronat del vicepresident del Consell de Ministres, senyor Bartel.

Per a no ésser superat per la «catedral» de la Motion Picture, coneguda per «Roxby Theater», es diu que la Paramount projecta construir el major teatre del món, en el que es repleix a capacitat, prop al Roxby.

"FILMS"

La revista cinematogràfica més difosa per tot el món. L'única revista de cinema espanyol que es publica a Nova York

Llegiu "FILMS"

si us interessa conèixer les informacions autèntiques del MON CINEMATOGRAFIC AMERICA

Distribució: «La Novela Semanal Cinematográfica»

Via Layetana, núm. 12. - Barcelona

TÍVOLI

DILLUNS, DIA 3
ESTRENA

DE

KIKI

per

Norma Talmadge

Ronald Colman

FIRTS NATIONAL CORPORATION

distribuida per

Metro Goldwyn

En films, com en totes les coses, és la qualitat la que s'imposa, i per això

PARAMOUNT

és avui la marca que representa el millor en tot el món i acredita els cines que projecten les seves pel·lícules

PARAMOUNT FILMS

Passeig de Gràcia, 91

BARCELONA

SUBCENTRALS: Barcelona, Madrid, Sevilla, València, Bilbao, Lisboa

La vida de Charlie Chaplin

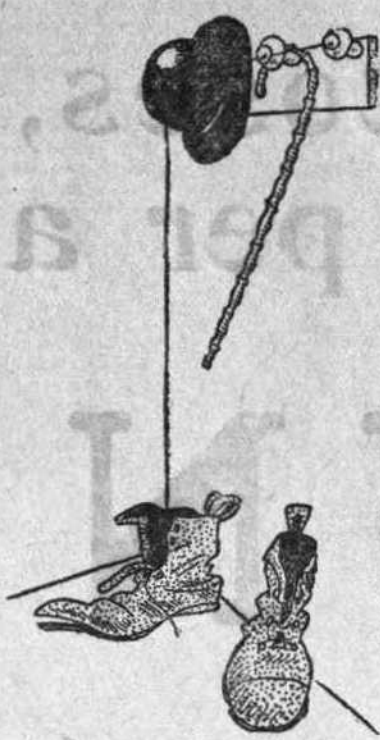
Una llegenda que s'esvaeix. - Els seus primers temps. La plenitud de la glòria. - Dissots conjugals. - Anècdotes

Durant molt de temps una llegenda ha volgut que Charlie Chaplin fos nat a Fontainebleau, al cor de l'illa de França. Molts s'han dedicat a demostrar que l'humorisme del més gran actor de cinema era d'essència francesa. Imaginacions que s'han esvaït. Avui no sols està comprovat que Charlie és nascut a Anglaterra sinó que s'ha provat que aquest actor rebé tota la seva comicitat del que li ensenya la seva mare, espanyola i ballarina, i dels mímics de la companyia de vagabunds anglesos, i la seva humanitat de la sang jueva que corre per les seves venes i li ensenya el secret dels gestos més elementals o més complicats.

De totes maneres Charlie Chaplin ha conservat sempre el seu reconeixement per la França. Ha declarat que fou Max Linder qui li suggerí, amb les seves pel·lícules, tot el que podia fer davant la pantalla. Però més que de Max Linder es recorda de l'acollida triomfal que li tribuà París quan, ara fa set anys, tingué la pensada de travessar l'Oceà, en ocasió de la presentació d'«El noi a les grans ciutats europees». Li fou estrany que el públic francès l'anomenés «Charlie», i, segons diuen els cronistes, fou una expressió de descontent. Eren els temps en els quals calia encara donar a l'actor comicitat de cinema un motiu rialler, igual que als histrions que no han estat promoguts actors encara. Però des d'aleshores ha pogut molt i s'acabaria per donar títols cavallerescos als «divos» de la pel·lícula, per tal de recompensar-los de ço que saben o no saben fer.

L'any 1900 els francesos donaren a Charlie Chaplin les «palmas» acadèmiques, igual que als nostres provincials o a les cigarretes virtuoses. Però la distinció el va complaure. Avui li consagren números especials de revista, els literats es dediquen a analitzar els seus sofriments i els novel·listes li dediquen novel·les.

A Hollywood hom no reconeixia un petit senyor bru que se us presenta davant amb un aire de persona que no té gaires coses a fer. Té una figura elegant d'home habituat a l'ambient de luxe, vestit amb senyorialitat sobrietat i en els seus ulls negres i penetrants hom veu una figura tranquil·la i curiosa, apta per a escrutar els homes i les coses. Davant la presència de tal personatge pensareu si és un diplomàtic, un esceptic mundà freqüentador de sales cosmopolites o bé un estudiós galant enamorat de la vida moderna i que tot volent-la conèixer es manté al llindar sense entrar a dins. Té els seus minúsculs, les mans blanques, petites i curules, les quals ensenya amb plaer, igual que les dents, que hom veu ben alineades a través del seu ràpid somriure. Observu-lo bé i veureu

reü que és Charlie Chaplin. Sembla mentida. Sense el bigotet retallat, tan ben pentinat, tan senyor sense bastonet i amb els pantalons planxats?

Doncs és ell: el Charlie de quan no treballa. Tots els altres artistes, encara que es creïn un tipus, són iguals en la vida que en el film. En canvi Charlie es transforma. Es dona una altra figura. Ha inventat una caricatura indesmentible perquè és tret de la màscara de la vida amb profunda intuïció. Ha dibuixat un tipus de la pobresa humana ingènua i desarmada, l'home joguina del món i del destí que reflecteix comilitat de la seva ridícula misèria dolorosa, i el presenta amb aparència de lliuresa. Però sota la comicitat obtinguda amb senyals incisis s'estén una delicada ombra d'amargor desconsolada que no sempre el públic, encara que en senti la fascinació, reconeix i valoritza i que dona potència i dignitat d'art a aquesta figura vestida amb tanta subtilitat.

Recordem «La febre de l'or», el quadre en el qual Charlie dins la pobra barraca, entre la neu, espera les noies trobades a la taverna que li han promès que aniran a sopar amb ell la nit de Nadal. És una escena de gràcia commovedora mentre ell prepara la mesquina rebuda amb la nostàlgia de l'home perdut i per enganyar el temps que manca per a la visita fa ballar les forquilles damunt d'un panet per donar-se una joia que no té. L'espera s'allarga i la son el venç, mentre en el somni se li apareixen les belles i joves noies que el distreuen una estona. Illusió que s'esvaeix en

despertar-se i veure's sol, amb la certesa que aquelles noies s'han volgut mofar de la seva malenconia.

Quan de jove tenia els pares l'acompanyaven a la funció del dissabte a la sinagoga del seu poble escocès, el petit Charles Spencer Chaplin no podia pensar que faria les delícies dels seus. Sense que sigui el que guanya més (se li calculen setze milions de dòlars), Chaplin és l'actor cinematogràfic més popular del món i és també el més lliure de tots. No depèn de cap casa, té una companyia pròpia, un teatre seu i treballa quan vol. L'any 1922 va fer tres films a la vegada; l'any següent en feu un i després dedicà dos anys a produir «La febre de l'or». El inventa els assumptes o bé se les fa escriure per canviar-los després completament, perquè els homes ple d'idees i de troballes. Feia més d'un any que treballava per enllestir «El Circ», quan li sobrevingué la famosa palera conjugal, última de la sèrie. Evidentment, Chaplin és més sortit en els films que en els matrimonis. Tres experiments fets li han resultat tres fracassos. La segona muller, després del divorci, va publicar un llibre de memòries matrimonials sota el títol de «La meua vida amb un geni», i sembla com un acte de reconeixement per la força «alimony» (indemnització) que va haver-li de donar per mandat de la cancelleria llei nord-americana. Però el tercer experiment ha estat un èxit: i ha posat Chaplin en el perill de fallida completa. Charlie té el costum de triar per a primeres actrius dels seus films noies molt joves i desconegudes. De vegades les descobreix de tal manera que s'hi casa. Amb la seva tercera muller, una actriu que tenia aleshores setze anys, sense cap valor, passà així mateix. Passats tres anys s'ha desbosc amb una furia pròpia de la dona que cerca l'alimony.

L'aventura, és instructiva, perquè dona lloc a molts usos i costums de la ciutat d'Hollywood. Un dia de l'hivern passat la senyora va fugir de la casa Chaplin, situada a Beverly Hills, amb els dos fills. Tot seguit inicià nauja per divorci contra el marit i més natural encara: no deixà de demanar l'alimony. Gairebé sempre els divorcis demanats per les senyores tenen per motiu la indemnització, que en aquest cas era d'alguns milions de dòlars.

La causa de la fugida eren els tractats del marit, el qual fins va aconseguir treure de casa alguns amics d'ella. Vingueren després les explicacions de Chaplin, segons les quals, mentre dormien ell, els seus fills i els criats, a les dues de la matinada fou despertat per un «ort escàndol». La seva senyora havia tornat a casa amb una grossa comitiva d'amics i d'amigues i es posaren a fer xifrinols: bevien, cantaven, cridaven i tocaven. Tocaven amb un sentit de graciós primer el fonògraf, després el piano i finalment l'orquestra ballaven i regiraven els mobles per a renovar l'ambient. A Chaplin aquest espectacle no li venia de nou, encara que no li agradava, i aquell dia bal-

la de la seva habitació i va protestar. Els convidats es posaren a riure a les seves barbes. La seva esposa el va renyar i li va dir si era o no a casa. Chaplin, per provar-li que reaparejava, feu treure els convidats pel servei, amb el consegüent escàndol.

Després fugida de l'esposa indignada la qual va anar a casa la seva mare a banyar-li el pit de llàgrimes. No mancaren les sensacionals declaracions als periodistes que acudiren a recollir les queixes de la pobra víctima. Durant un mes els diaris no deixaren d'ocupar-se aquest escàndol, intervingueren les indesmentibles associacions per a la protecció de la moral, dels drets de la dona, de la necessitat de donar milions a les pobres divorciades, i enmig d'aquest rebombori fou posada en perill tota l'obra, passada i futura, de Charlie. Aquest emmalaltit, després, havent-se resistit per la qüestió dels diners Chaplin no té fama d'ésser molt esplèndid; la facècia s'atenua amb un modest passament provisional a l'esposa, la qual es feu fotografiar després mentre rentava els plats a la cuina per començar el públic sobre la seva misèria. Però al públic nord-americà no li agrada insistir per molt de temps sobre un mateix argument i l'assumpte quedà clos. I Charlie, de moment quedà lliure i pogué tornar a treballar en el seu film «El Circ».

Es aquest un film que li recorda els seus penosos inicis: De jove (i és jove) encara amb els seus «jurons» encapçalava i feia jocs d'acrobàcia en petits circuits de província a Escòcia. Després anà a Londres on tingué una mica d'èxit. Però era poca cosa i pensà anar-se'n als Estats Units a provar fortuna. L'acompanyava el seu germà Sidney, que és també un bon còmic. A Nova York el desconegut Charlie aconseguí fer-se acceptar en un «musich-hall», i després tingué la idea de provar el cinema. Els primers temps foren difícils perquè les cases no volien actors trucats i mal vestits. La seva figura retallant i impassible semblava d'un còmic massa malenconic. Inventà alguna escena còmica per a presentar el seu personatge, que agradà una mica. Però ell insistí i perfeccionà el tipus, li donà característiques personalíssimes i el públic començà a interessar-se per ell. La fortuna li havia obert les seves portes.

En la vida privada, Charlie és agra-

SELECCIONES "GRAN LUXOR" VERDADERE Irene Rich, Conway Tearle.

dable i del tot diferent del seu tipus de teatre. Es diverteix imitant els costums i les companyies de l'època cinematogràfica amb senyals caricatúresques i és un conversador espiritual i mordaz. De petit no tingué temps de freqüentar moltes escoles, obligat des de primera hora a guanyar-se la vida. Però llegí i estudià molt i així quan parlava sap el que diu i quan es dona compte de no saber una cosa adopta un sistema que pocs saben seguir: calla. Charlie té també una virtut que als és coneguda en l'ambient cinematogràfic: és molt atable i molt gentil envers els seus companys. És un director excepcional. Moltes vegades era sol·licitat per dirigir un film i acceptava. Avui ho fa menys perquè estima la llibertat. Ell és qui ha valoritzat Edna Purviance, Adolf Menjou en «Una dona de París» Jackie Coogan en «El noi».

LES ANECDOTES DE CHARLIE CHAPLIN

Charlie Chaplin és un excentric de circ formidable. Els seus orígens són de music-hall. No obstant, fora del cinema fracassaria. En dir que constitueix un artista tipus de circ, ens referim a la seva bonhomia, a la seva agilitat, i, sobretot, als coneixements musicals que posseeix.

Charlie toca el piano i molt particularment el violí. Una de les seves facècies més celebrades pels seus amics és la d'imitar els grans compositors d'aquests instruments i la posar romàntica d'un tzigani tocant un vals vienès.

Darrerament rebé d'un admirador una caixa de grans dimensions. Charlie esperà a obrir-la fins a acabar de filmar. Una vegada fora de l'estudi, davant d'uns companys, amb una curiositat infantil, desembalà la caixa en la qual hi havia un saxofon dels més grans.

Charlie restà esmugit, car ell no sabia tocar aquests instruments. Mentre els amics reien de la seva sorpresa, començà a provar de tocar-lo i no assolí fer sortir més que uns sorolls desagradables.

Charlie Chaplin, però, no deixà el saxofon de les seves mans. Els dies següents d'aquest fet se'l va veure preocupat com si estigués subjecte a un greu problema.

El cas era, per tant, intrigant, puix quan acabava la seva feina, s'apressava a sortir de l'estudi i es dirigia sol cap a casa seva, en es veia llum fins a hores avançades de la nit.

Finalment es pogué descobrir que totes les trifugues de Charlie procedien del seu intent d'aprendre de tocar el saxofon, instrument que ara toca meravellósament.

El més característic de la casa de Charlie és l'entrada. Com tots els xalés americans, l'edificació resta de la vorera una quantia metres, els quals s'emplen de jardins sobris, trencats, només, pel passadís que condueix a la casa.

Charlie construí aquesta casa en 1918. La darrera cosa que es féu fou aquest passadís de grava i ciment. Molt encara, Charlie, davant dels invitats, es calça amb les seves ori-

ginals sabates que tanta popularitat li han donat i les seves epenjades hi quedaren fortament marcades. Charlie posseeix tres o quatre parells d'aquestes sabates tan extraordinàries i significatives. En té, però, unes que són per ell un gran atractiu. Són les primeres que portà i que han penjat els estudis de Keystone — en els quals féu el seu debut — mestre de Essanay. I encara les porta.

Els cabells de Charlie en el film apareixen un negre brillant intens. En realitat Charlie Chaplin comença a envellir, i el cap presenta aquest to gris, tan distingit i elegant en un home relativament jove.

En els descans de les escenes a fer l'artista deixa tranquils els cabells i els pots de tint. Per filmar, però, cal recórrer al líquid. Als primers dies d'actuació el color és perfecte. Als finals de la setmana esdevenen rojos, car els cabells comencen a perdre's; però, com que en el film el roig dona negre, l'home no s'inquieta. A les dues setmanes el roig es barreja amb una mena de violeta fosc, que, fotografiat, dona igualment negre. A les tres setmanes aquests tres colors es combinen amb el to d'argent, i forma tot plegat un gris, el qual esvera el seu «cameraman» que li assaïa perquè l'endemà se'l tornés de nou.

Tot Hollywood sap que és impossible veure el famós actor dos dies seguits amb el mateix to de color als cabells. Quan hom li fa present aquesta anomalia, Charlie, invariablement, contesta: — Tant se val. El cas és que en el film doni negre.

Aquest artista és el més desigual en el treball. Ha fet films amb poc temps, mentre en altres ha passat la filmació d'un any o de més durada. Un d'aquests fou la «Quinze de l'or», el metatge total del qual pujava a alguns milers de metres. En el període de la construcció material de la pel·lícula, «s'hi» er llarg unes escenes amb els altres metres queden reduïts a dos mil màxim tres mil. És que es suprimix tot el que hi ha d'accessori deixant la pel·lícula corregida amb una unitat d'acció.

El mètode de treball de Charlie, com tots els mètodes de treballs dels productors de pel·lícules, és dividit en dues parts. La part de planejament i assaig i la de filmar amb els artistes, les escenes. Charlie és un gran director. D'altra manera, els seus films, tot i tenir el seu treball personal no reeixirien. El més notable de les seves pel·lícules és la unitat de sentiment, el desenvolupament lògic de l'acció. Al revés de tots els altres artistes, en els seus films, es precisen unes idees bàsiques que motiven i porten l'argument. Charlie, acostuma primer impressionar, a manera d'assaig, unes escenes que filmades i vistes li suggereixen les seves pel·lícules.

Aquests petits films, fets de moments, sense cap mena de coordinació, no han passat mai del llindar de la porta de casa seva. No més els íntims, Syd Chaplin, Douglas Fairbanks, Knobloch, han pogut veure'ls. N'hi ha de veritablement curiosos, Fairbanks n'explica un basat en un passeig que fa veia de Nadal fa Charlie per un parc, seguint un home, una església de colòs que, com ell, està desesperat de la vida.

Charlie presentava aquell home cerca el suïcidi i intenta dissuadir-lo. Però l'altre no se l'escolta i es lliga una corda al coll, al capdavant de la qual hi ha lligada una enorme pedra. A Charlie se li entortoliga a corda, sense donar-se compte, mentre l'altre, sense igualment parlar-hi essent, en queda deslliurat. Quan, per un cert definitiu, l'aspirant al suïcidi vol llançar-se al mar, es troba que en lloc d'així, és Charlie el que hi cau, i desapareix per sempre.

I, per acabar, aquests judicis sobre Charlie Chaplin. De Douglas Fairbanks: «Es l'home de caràcter més afable, però també més variable i difícil, que he arribat a conèixer. Té les idees i les ambicions d'un jove de 18 anys. Un descobriment científic l'apassiona en gran manera. Estima totes les arts, especialment la música.

El seu esperit treballa constantment per a trobar quècom nou i originalment còmic. Ell mateix inventa els efectes còmics, els trucs dels films, extrets de la realitat, car el laboratori de Charlie és el curer.

Es mostra exuberant durant una hora i mortalment trist a la següent. És, veritablement, un geni.

Mary Pickford: «Un bon amic. Molt afable, molt atent. El més gran artista del món».

Maurice Tourneur: «Un erudit, un home incansable en el desig d'instruir-se. Els millors moments de la meua vida els he passat amb ell i amb Antoine. La seva reputació creix i seguirà creixent dia per dia».

Max Linder digné de Charlie: «Em penso que, com jo mateix, esdevé neurastènic. Té encara confiança en si mateix. Potser no, Potser sent que ha esdevingut menys còmic. Cada matí repetixo una centena de vegades: «Este satisfet... i, molt content». Charlie, fa el mateix? Les meves vetlades al seu costat em són inoblidables. He provat d'estudiar a fons el seu caràcter sense obtenir resultat».

AMANCER

"Els Artistes Associats"

presentaran en la Temporada de 1927-23 els més grans artistes de la cinematografia

ELS ARTISTES

Douglas Fairbanks . . . **"El gauchó"** dirigida per Elton Thomas.
Mary Pickford . . . **La petita venedora,** direcció de Sam Taylor.
Charlie Chaplin . . . **El Circ**
Gloria Swanson . . . **L'amor de Sonia,** dirigida per Albert Parker.
Norma Talmadge . . . **La Paloma**
John Barrymore . . . **Tempestat,** segons la novel·la de Vladimir Dantchenko, amb Greta Nissen. Direcció Frank Lloyd.
John Barrymore . . . **El vagabund poeta,** dirigida per Alan Crosland.
Buster Keaton . . . **El col·legial**

LES PRODUCCIONS

ELS ARTISTES

Dolors del Río . . . **Resurrecció,** segons la popular novel·la de Tolstoi amb Rod La Rocque. Direcció: Edwin Carewe.
Fred Niblo . . . **Riu, Pallasso, riu.**
Corine Griffit . . . **El jardí de l'Eden**
Gilda Gray . . . **El Dimoni de la Dança**
Mary Astor . . . **Dos cavallers en l'Aràbia**
Ronald Colman . . . **La nit d'amor,** dirigida per Fitzmaurice.
Vilma Banky . . . **Flor del desert**
Les Duncan Sisters . . . **La Flama Màgica.** Direcció d'Henry King.
Topsy i Eva

LES PRODUCCIONS

"Els Artistes Associats"

Rambla Catalunya, 60 i 62 - Barcelona

Metro Goldwyn Corporation

PRESENTARA A LA TEMPORADA DE 1927-1928 ELS MILLORS FILMS
Algunes de les produccions «Non Plus Ultra» que es presentaran als salons de l'empresa

CAPITOL TÍVOLI, KURSAAL
i CATALUNYA

Produccions Metro Goldwyn

6 films "Non Plus Ultra"

El dimoni i la carn	Greta Garbo, John Gilbert
La dona marcada	Lilian Gish, Lars Hanson
Els vencedors del toc	Charles Ray, May Mc. Avoy
El cavaller de l'amor	John Gilbert, E. Boardman
El sergent Malacara	Lon Chaney, E. Boardman
La terra de tots	Greta Garbo, Antoni Moreno

40 grans films interpretats per estrelles de la categoria de Norma Shearer, Mae Murray, Alice Terry, Pauline Starke, Marion Davies, Joan Crawford, Renee Adorée, John Gilbert, Lon Chaney, William Haines, Conrad Nagel, Jackie Coogan, Lars Hanson, Karl Dane, Lew Cody

Còmiques Metro Goldwyn, les més divertides.
Magazine Metro Goldwyn, les millors informacions animades.

Produccions Firts National

4 films "Non Plus Ultra"

Esparver dels mars	Milton Sillis
Homes d'acer	Milton Sillis
Joventut Heroica	Richard Barthelmess
Margarida Gautier	Norma Talmadge

FORA DE PROGRAMA

Kiki	Norma Talmadge
La duquessa de Búfalo	Constance Talmadge
La Venus de Venécia	C. Talmadge, A. Moreno

29 grans produccions per Colleen Moore, Harri Langdon, Richard Barthelmess, Billie Dove, Leon Errol, Doris Kenyon, Corine Griffith, Viola Dana, Betty Bronson, A. Q. Nilsson, John Haines, Dorothy Gish

Les estrelles de més renom, els directors de major prestigi, i les més fastuoses presentacions determinen l'èxit de les produccions METRO, que constitueixen la més refinada selecció de la indústria cinematogràfica mundial.

Els països productors

França

Deixant de banda els aspectes de progressió tècnica del cinema francès, o sigui l'aportació francesa a l'evolució cinematogràfica, ens concentrarem en aquestes notes a donar una idea del desenvolupament del film, artísticament considerat, en aquest país.

En l'article que donem en aquestes mateixes pàgines, tractant de «La història del Cinema», ja exposarem els resultats dels primers treballs dels germans Lumière i dels Pathé. Aquella història, però, és una obra de fabricació elemental, basada en uns episodis deslligats de tota unitat, comencen els fonaments de l'actual art cinematogràfic francès, uns dels més avantguardistes del món. Fins al 1907, solament existiren a França la pel·lícula dels Lumière, sortida de la fàbrica d'aquests a Lió — arribada d'un tren — i les de Pathé, Zecca, de Melles i altres «pioners» del cinema. La que portava Georges Méliès, titulada «Un viatge a la Lluna», dirava únicament quatre minuts. Després d'aquesta films es produïren «Els viatges de Gulliver», que ha estat una de les primeres obres adaptades al cinema.

En 1902 Zecca realitzà «La història d'un crim», una pel·lícula de 120 metres de llargada.

El cinema, però, començava a pendre el caràcter d'espectacle permanent. Aviat es feu sentir la necessitat d'una evolució per assolir unes formes més noves. L'art cinematogràfic, en el seu balbuceig estava mancava d'aquesta lleia a aquesta unitat de realització que tanta ponderança li ha fet prendre dins la nostra activitat artística. Els estudis científics amb una coberta vidrada, i uns parets llisos, amb tots els accessoris teatrals. Finalment la gent de teatre s'apoderà del cinema. L'home de cultura cinematogràfica, encara era per fer.

Producció d'aquest estat fou la Societat La Film d'Art, creada en 1907, integrada exclusivament per actors i algun literat d'anomenada. La incorporació d'aquesta al cinema, causà sensació. Aleshores s'utilitzaren les decoracions de teatre, amb tots els procediments i mecànica teatrals. Es realitzà, entre altres, «L'assassinat del duc de Guisa», «Edip rei», i altres equivocacions per l'estil. Al mateix temps, i sota la dominació de pantomima filmada, apareix una nova modalitat del cinema. D'aquesta mateixa època data la creació de la Societat Cinematogràfica d'Autors i Literats, una mena de cooperativa, que no feu altra cosa que adaptar al film els grans èxits teatrals, per actors de teatre.

L'evolució del cinema es fa amb gran lentitud. França tingue, per exemple, en el predomini al mercat europeu i de Sud-Amèrica, la Itàlia. Els films francesos tenien un naturalisme més finor, més inquiet i més humanitat que els italians. A poc a poc, es va formant les bases d'un art nou, característic, amb unes lleis pròpies i originals.

Tots els artistes de teatre francesos, han aparegut en film. Seria difícil, per exemple, de trobar un primer actor, o bé un «societari», que no hagi treballat al cinema.

Fins a 1914, el teatre, en formes i en homes, predominava damunt el film francès. Però en aquests anys apareix un home, essencialment cinematogràfic, un artista mediocre, que una vegada entrat dins les pel·lícules, agafa una empremta formidable, fent seguir darrera seu tota la indústria del film. Aquest artista és Max Linder. Max Linder, del seu col·laborador, inicia la ruta que farà l'esdevenidor. Les seves pel·lícules, llargues, exemptes de tota importància, tenen la gran originalitat, en aquells temps, d'ésser fetes concretament per al cinema. L'argument, desmuntat d'un origen literari o teatral, obria una vivacitat, un moviment i un canvi d'escenari, que consistien a promoure noves visions. A més, Max Linder era un actor viu, de gest essencialment cinematogràfic. La seva actuació fou decisiva per l'assoliment de les formes actuals. Els films, sense comptar-hi els més antics, són, abans que tot, films, es dir, sense contacte amb cap altre art, i per tant essencialment visuals.

En 1910, França exportava 6 milions contra 6 d'importació. En 1911, 8 contra 15; en 1912, 19 contra 22. En aquells temps sorgiren els primers «metteurs en scène» especialitzats en el cinema, Leoncé Perret, Louis Poirier, Henry Kraus, actor i director alhora. I ve la guerra.

Als darrers anys, sorgeix un nou valor, Abel Gance. El seu «Je accuse», fou senzillament formidable.

En aquests darrers anys, és l'«après-guerre», el film francès, com el de tot el món, — el menys influenciat ha estat l'alemany — ha estat impellit per la força vigorosa i nova de la pel·lícula americana. Els directores francesos, han acabat per basar, damunt les desferres d'un altre edifici de forma barroca, un art jove, nou, ple d'inquietud.

Han aprofitat la tècnica dels americans per fer unes pel·lícules essencialment continentals i racials franceses. Els editors, no han tingut, és veritat, aquesta continuïtat i intensitat de reball que tenen els americans i a l'altre els alemanys. Però aquesta mateixa intermitència fa que les produccions franceses, no s'assemblin en res a les americanes fetes com un producte, és a dir, en sèrie. Quan un primer director realitza una pel·lícula, és després de grans treballs per a obtenir primerament capital, després matèria viva, és a dir, màquines, decorats, actors, escenarista i estudi. Aquestes vicissituds no fan sinó donar més valor a la seva actuació i a la seva obra, car com més llarga és l'espera, per a fer-la, més humanitat hi traspua.

Actualment els estudis francesos compten amb un mètode modern, sense però arribar a la perfecció dels alemanys. Repetim, doncs, que no hi ha cap editorial que treballi amb continuïtat. Posar a tot tirar, en aquest sentit, és pot citar La Société des Grans Romans. Els estudis Gaumont es lloquen a qui vulgui llogar-los. Els Pathé, igualment, Abel Gance, ha fet «Napoleó» per un concurs internacional, en el qual Espanya és representada en mig milió de pessetes. Hi ha també, com a productors d'Albarrac, creada a base de l'antiga Ermoloff, avui associada amb una casa espanyola, la Flocca, que ha deixat de produir.

La Paramount, ha intentat l'edició de pel·lícules a França. Porta fets dos intents amb l'ajut de Leoncé Perret «Madame Sans Gêne», que feu Glòria Swanson, i ara darrerament «La dona nua». L'Aubert que edita moltes pel·lícules, entre altres «La Batalla», ha provat diverses vegades l'edició amb col·laboració dels alemanys, «Nana», que encara no em vist, n'és la concreció.

Es fa molt difícil l'enumeració dels artistes francesos que es poden concepció com a cinematògrafs. Des de Maurice Chevalier, fins a la inoblidable Sara Bernhardt, passant per Lucien Guitry, tots han actuat pel cinema. Al meu entendre, els qui ho han fet amb més profit i art, han estat, Henry Kraus — abans que tots els altres — Leon Mahot, André Mox, Roger Karl, Donatien, René Navarre, i de les actrius, Gina Palermo, Legrand, Gina Rely, Elzire Reuter, Arlette Marchal.

El primer escriptor francès que treballà sobre el cinema, fou Louis Dellium, que coneguérem a la nostra ciutat fa fa anys que Dellium és mort i el seu intent, ha pres estat en la intel·lectualitat moderna. Dellium, feu també pel·lícules amb Eva Francis, la seva muller: «La festa espanyola», «La dona de ningú», «Silenci», «La febre».

De directores moderns, cal esmentar Abel Gance, Manuel L'Herrier, Louis Valtès, Louis Mercanton, René Baudry, Jean Epstein, René Clair, R. Bernard, Germaine Dulac, i Jacques Feyder.

El mèrit de tots aquests és gran, i llurs característiques de poder ésser, són creadores d'unes notes especials que no fem per manca d'espai i temps.

Són els punts del film francès que té avui, més que mai, un esdevenidor magnífic.

Suècia

El triomf del film suec es feu en aparèixer les primeres produccions editades per la Svenska. Victor Sjöström i Maurice Stiller es formaren en els petits estudis que aquesta casa posseïa als afores de la capital. Malgrat el poc volum del seu negoci, la Svenska produïa amb aquesta parsimònia i tenacitat pròpia de la gent del Nord. «Wolo» i «L'estranja aventura del senyor Lebel», foren les primeres pel·lícules que de la Svenska veïem abans de la guerra.

Després, en 1920, es llançaren «Els Proscrits», «El monestir Sandmör», «El Tresor d'Arne», títols traduïts tots de l'original suec. Finalment fou «La carreta Fantasma» i «La Prova de foc», aquesta darrera una de les més cinematogràfiques que més influïren en l'evolució que ha fet el cinema.

Després d'aquestes produccions es feu una gran pausa en les activitats productores de la Svenska, que s'explicava, fou la que representava en quantitat i qualitat la indústria del film a Suècia. Victor Sjöström, però, seguí treballant. Recordem, entre altres, «La casa silada», que ell mateix interpretava, Maurice Stiller, per la seva banda, feu «La llegenda de Gosta Berlin», que, per raons que no sabem, no ha estat projectada entre nosaltres.

Els films suecs, triomfaven esplendorosament arreu del món. Els americans veïen en els directores de la Svenska, la innovació, l'art, els homes perfectament capacitats i preparats per fer obres definitives i que només la manca d'ambient i de mitjans feia mediocres. Sjöström, Stiller i Swan Gade, un altre realitzador, foren contractats pels grans consorcis filmadors nord-americans i feborbits dins el moviment del cinema americà.

Però allà on Sjöström, Stiller i Swan Gade treballin, hi haurà les característiques fonamentals de les pel·lícules racials sueques.

La delicadesa originalment expressada dels sentiments més grans de la vida, la intensitat dramàtica sobriament resolta, la collocació de l'actor, sempre justa i sobresortint, i, sobretot, l'acció directa, trepidant, portada de dret vers la sensibilitat de l'espectador, són qualitats que aquests directores dominen a la perfecció. Victor Sjöström cerca sempre les accions plenes de problemes psicològics, car per ell el film és l'expressió visual d'uns caràcters. Generalment té tendència per les obres intensament dramàtiques. El film «El que rep les bufetades», que l'any passat ens oferí la Metro-Goldwyn, ens donà un Sjöström en la seva totalitat d'efectes. Aquest director domina com poc l'actor. Si bé, com és natural, no es veu, en el film, en cada gest d'un actor, en totes les evolucions de les masses es precisa la presència d'un director amb un sentit de la vida i coneixedor perfecte del seu «metier».

Les pel·lícules, en les quals la Svenska excel·lí, foren les de caràcter lleugerament còmic. Els suecs tenen tot l'esperit agut del meritori, amb la fredor i serenitat pròpia de l'home del Nord. D'aquí que llur ironia, pràcticament portada a les arts, sigui una ironia única, de matisos exquisits i insospitats. De més, dominant, com poc, la plàstica, el sentit decoratiu. Els films suecs, i «La prova de foc» n'és un exemple, foren superhamb decorats.

Moltes de les pel·lícules produïdes a Suècia, han estat basades en les llegendes populars nacionals. Llegendes de valor suggestiu, perquè Suècia és un dels països del món més ric en tradicions i contalles populars. Arxius fidelment transcrits al cinema, han conservat tot l'esperit i tota la ingenuïtat de les coses, verament del poble. Però, en els films, aquestes prenen un to elevat i aristocràtic. Veritablement artístic.

Avui la Svenska, com abans, roman quieta, dins un silenci imposit per l'absència dels seus primers directores. Els artistes igualment han desertat dels petits estudis, que amb tot i llurs reduïdes dimensions, produïren unes obres que foren exemples a seguir per les grans galeries de Hollywood i Culver City. Greta Nissen, Lars Larson, Kare Dane, Grete Garbo, Gösta Ekman, treballen fora de llur país. És que l'art, quan realment posseïx les condicions essencials, és pot produir a tot arreu sense perdre el seu segell d'origen, segell inconfusible, que només dona la possessió de totes unes virtutis i tradicions. Les interpretacions d'aquests artistes, seran sempre les

HISPANO FOXFILM

Societat Anònima Espanyola

PRESENTA

LES TRES

millors pel·lícules de la nova temporada

EL PREU DE LA GLORIA

per Victor McLaglen, Dolores del Río, Edmund Lowe

La pel·lícula que ha batut el record del món, obtenint amb una setmana, al teatre Roxy, de Nova York, la fantàstica suma de 144.267,30 dòlars

El setè cel

per la parella ideal Charles Farrell, Janet Gaynor

La més gran història d'amor contada en la pantalla

A trenc d'alba

(Fora de programa)

per George O'Brien i Janet Gaynor

Film Tità dirigit pel gran director alemany MURNAU. Novíssima producció que representa la revolucionària aurora d'una nova època en l'art de fer pel·lícules

Quatre pel·lícules gegants

Una vegada era un príncep...

per George O'Brien i Virginia Valli

Mare meva!

per Belle Bennet, Victor McLaglen, Neil Hamilton

Gent de guants

per George O'Brien i Edmund Lowe

La catàstrofe del "Titanic"

per George O'Brien, Virginia Valli, J. Farrell McDonald

6 superproduccions de l'Oest, per TOM MIX

Artista el sol nom del qual és símbol d'emoció, intrepidesa i valor

6 superproduccions de l'Oest per CHARLES JONES

El simpàtic cow boy defensor de les causes nobles

40 de COMIQUES: 20 Imperial. 8 Aventures de Tupé Sobrado (Van Ribber). 4 de còmiques d'animals ensinistrats. 4 capítols de «La vida de casats d'Elena i Fidel», i 4 guspirejants «Contes de O'Henry».

15 ESPLÈNDIDES VARIETATS (El món en què vivim).

52 NOTICIARI FOX (un cada setmana)

I la millor selecció de variats assumptes interpretats per una veritable constel·lació de joves estrelles de fama mundial, com Olive Borden, Madge Bellamy, Louis Moran, Sally Phypps, Nancy Nash, Margaret Livingston, Neil Hamilton, Don Alvarado, i estrelles de categoria, com Alma Rubens, Virginia Valli, Earle Foxe, Blanche Sweet, J. Farrell McDonald i Bel e Bennett

Temporada Fox 1927-1928

plasmacions vives de l'art cinematogràfic suec. Sjöström com Stiller i Gade, seguiran produint pels americans i amb artistes americans, pel·lícules el fons de les quals revelarà sempre el treball i l'esforç creador d'un artista fet en el moviment de la Svenska.

Avui, però, aquesta preparació, segons les darreres noves, un nou període d'actuació.

Alemanya

El triomf del film alemany data dels finals de la guerra. Aleshores les produccions germàniques traspassaren les fronteres i revelant de sobte els principis d'aquesta tècnica, que una vegada desenvolupada de procediment, ha revolucionat els procediments americans. En la mostra ciutat, es projectaren «La Princesa de les ostres», i «Madame Dubarry», mostres primeres del que era el film alemany. Aquestes pel·lícules obtingueren, artísticament i comercialment, un triomf extraordinari. Després en vingueren d'altres, que si bé es presentaven com a pel·lícules d'edició moderna i de caràcter extraordinari, eren, en realitat, produïdes en plena guerra.

La pel·lícula, però, que trapà més fortament, fou «El gabinet del doctor Caligari». S'estrenà al teatre Novetats, per compte d'una casa alemanya.

Del cinema alemany n'ha estat aprofitat tot el que hi ha de bo. La tècnica en la construcció de l'escenari pròpiament dit, la il·luminació dels interiors en relació a la fotografia, el plantejament i desenvolupament dels conflictes resolts d'una manera més senzilla i per tant més real i més humana.

Davant d'un film americà, l'alemany serà sempre — comptant que sigui una producció de les bones — més humà, de més contingut ideològic, de més lògica i més unitat en l'acció filmada. Els artistes germànics, dominen més l'interior i més humanament i dibuixen més justament i més humanament la psicologia dels personatges. De la mateixa manera que les dues primeres produccions que ens arribaren d'alemanya triomfaren esplèndidament entre nosaltres, triomfaran igualment a totes les grans capitals del món. Hi hagué un moment que a Europa, un mercat de domini americà, les pel·lícules d'aquest país semblaven experimentar un retrocés. Pígor encara. A Nord-Amèrica mateix, en el cor del Broadway, la producció germànica triomfava. Emil Jannings, Pola Negri, sobretot Ernest Lubitsch, es feien populars a Nova York. Aleshores les direccions d'aquestes tentacles formidables americanes, compregueren el perill de que, ultra perdre el mercat europeu, sofriessin la concurrència, dins del seu mateix país, del film alemany.

Ràpid, amb la seguretat que donava el dòlar, davant una nació en plena crisi com Alemanya, contracten els grans valors del cinema germànic. Avui, entre la dotzena de figures sobresortints dels estudis nord-americans, l'element estranger predomina. És, en certa manera, un benefici, car aquests artistes emmolats en els procediments americans, han perdut tota l'exageració que posseïen, conservant, però, el que hi ha de millor i general de l'esperit europeu.

El més gran consorci productor alemany ha estat la U. F. A., inicials que corresponen a la dominància general d'Universum Film Aktiengesellschaft, que es creà a base de diverses cases productores. Al costat d'aquestes, hi ha hagut pel·lícules extraordinàries que un cop sortida del país, han passat un veritable calvari.

Terra film i Phoebeus, que darrerament fou fallida i promogué un gran escàndol polític, car s'hi descobrí un ajut financer per part del Govern alemany.

Gairebé tots els films de més èxit han estat exhibits a Barcelona, però definitivament; car al costat dels seus èxits i bona organització artística en la producció, la U. F. A. ha patit d'un expandiment comercial molt dolent. Hi ha hagut pel·lícules extraordinàries que un cop sortida del país, han passat un veritable calvari.

En pel·lícules, el més interessant és l'amortització. Això sembla una perogrullada, però cal veure fins on arriba la importància del factor lloguer i empresari. Una pel·lícula, per bona que sigui, si no té una distribució intel·ligent no triomfa. Si en lloc de parlar ara del film alemany parlessim de l'aspecte de producció, en general ens permetriem donar una llista d'una cinquantena de pel·lícules bones a tot ser-ho, que no han obtingut l'èxit que mereixien, algunes de les quals ni ara pogut estrenar-se.

Aquesta desorganització comercial ha estat el gran defecte de la producció alemanya. Al costat d'aquest n'hi ha un altre igualment essencial: el film alemany no té terme mitjà, o és molt bo, o és senzillament dolent.

Es diu que el film alemany és, en conjunt, deficient, trist. Ajaudat molt a fer-se aquesta idea l'abundància d'interiors que tenen les pel·lícules germàniques. Hi ha producció que ha estat tota realitzada dins l'estudi i més ombreges excessivesment les figures abusant de la combinació gris-fosc, en lloc d'aquest to lluminosament daurat dels films americans «Metro». La claror natural sempre és una joia per als ulls i totes les combinacions de laboratoris no arribaran a produir la nitida claredat d'un bell exterior filmat a gaire aire.

La producció alemanya, però, ha evolucionat més. En aquests dos darrers anys ha esdevingut de més finor i més orientada comercialment. La llàstima és que els seus grans directores i artistes treballin per compte dels consorcis americans.

Resta encara Frit Lang, un prestigi cabdal dins el cinema mundial. Winge, que si bé és txecoslovac, pot classificar-se dins el moviment cinematogràfic germànic. Robinson, Melander i Arnold Fanck. Dels actors, Werner Kraus, l'actor, per menys guet, més extraordinari que els alemanys tenen.

En conjunt, el film alemany ha jugat un primer paper en l'evolució del cinema en aquests darrers anys. La seva existència va estretament lligada a l'esdevenidor del cinema.

El futur d'aquest és difícil de dir, car si bé pertany en part a nosaltres, pertany també a les contingències de la vida. El que és pot dir és que el cinema actual deu molt i molt als alemanys. Aquest ens sembla que és el millor elogi que pot dir-se de la pel·lícula germànica.

Rússia

El fet d'escriure unes notes sobre l'estat actual del cinema a Rússia posa la qüestió del cinema local o internacional. Hi ha un temps que els grans productors cinematogràfics es decantaren vers una nova forma de cinema, gràfica objectiva, sense tipismes i localismes de cap mena, amb una tècnica acceptada. Aquests intents fracassaren. S'ha demostrat que el film avança per les innovacions que les nacions individualment realitzen. L'internacionalisme en matèria de producció cinematogràfica no és viable. El gran triomf de la pel·lícula americana és deu a l'optimisme que inclou i el reflex que dona la vida americana. El públic cerca la vida, els problemes i conflictes sentimentals d'altres pobles i races. Forçament, essent la psicologia dels personatges diferents d'uns dels altres, els films ofereixen una diversitat de procediments constructius i de matisos. La tècnica cinematogràfica no consisteix en altra cosa que saber resoldre, el més humanament possible, i amb màxima planesa cinematogràfica, les escenes que unes situacions característicament nacionals promouen.

Per això els artistes russos amb la col·laboració d'elements estrangers no han pogut fer uns films que arribessin a donar la sensació d'un art original i veritablement rus. Els clàssics, i la inquietud renovadora que dona el treball amb unes teories extrínseces d'un realisme nacional. Per altra banda, a França, com a Alemanya, no han produït altres films que els basats en unes argumentacions mediocres sense que s'ordin el poble rus. L'element nació, és totalment inexistent en les pel·lícules aquestes. Només s'han salvat per la presentació decorativament ben resolta i pel treball dels artistes.

Aquest moviment cinematogràfic rus a l'estranger, no es pot considerar com típicament nacional. En parlar del cinema a Rússia, cal concretar-se al desenvolupament i estat actual que aquest ha assolit en aquell país. En dos grans períodes es pot dividir l'existència del film rus: abans de la revolució, dita d'octubre, i després d'aquesta.

La producció cinematogràfica es trobava concentrada en un 90 per 100 a Moscou; només dos estudis treballaven prop de Petrograd. En 1917 es registren per tot Rússia uns 70 cases dedicades al comerç cinematogràfic amb un total aproximat de dos mil cinemes. La revolució porta una desorientació formidable.

En el nostre estudi, citat anteriorment, ja diguérem les primeres decisions preses pel govern, per una centralització total del comerç de cinema. En 1918, per una ordre del Consell de Comissaris del Poble, el comitè Skobelev, transformat per Kerensky en Comitè d'Educació, realitza dos films, titulats «Nicolaï II», i «El que fou ja no tornarà a ésser». Més tard, Lunacharsky, feu el seu primer film, «Resurrecció», tècnica-ment molt deficient.

En transferir-se la capital a Moscou, Petrograd es convertí en el centre productor de Rússia. Diverses organitzacions col·lectives, prengueren massa activitat, especialment la «Rouss», que realitzà, entre altres, el film «Polikouska», l'única pel·lícula veritablement russa que ha estat projectada en la nostra ciutat.

En març de 1918, es decreta la socialització del comerç cinematogràfic. Els cinemes, els estudis, les cases de lloguer, amb tot llur material, passen sota el control directe de l'Estat. Es creen comitès, escoles d'obers, «cooperatives d'artistes», amb l'objectiu ben definit de fer films. Els organismes d'Estat, Consell d'Economia Nacional i Comissariat d'Educació pública, es parteixen la direcció de la indústria cinematogràfica en tots els seus aspectes. L'organització oficial de l'Estat pel cinema és la Serapí-kio.

Per tot l'any 1919 es segueix produint, especialment pel·lícules propagandístiques. Es donen a conèixer l'esmentada «Polikouska» i «El tsarévich Alexis», «Sara» i «L'ober (heret)».

Paral·lelament a la producció de films els organismes de l'Estat cuiden de la creació de cinemes, inaugurant un servei de camions de projecció.

En 1921 uns operadors del Comitè de Moscou llançaren un film emplenat de 1.500 metres de llargada. «La fama»; un repertori cinematogràfic, de la vida i de la fama a les vores del Volga. Aleshores es comencen a fer «nurs les noves orientacions de la N. E. P.». Per compte del Govern, s'adquireix un lot de films estrangers, els millors d'aquella època, per tal de projectar-los per tot Rússia. Mentrestant, la producció nacional oïria un gran film, el primer positivament acceptat, «Pietat infinita» i després un altre, «El miracle», que foren acollits amb una emoció i un interès extraordinari, i que traspassen les fronteres. S'exhibiren a Berlín.

L'entrada de pel·lícules estrangeres feu renèixer l'activitat del negoci del film. En l'aspecte de producció es realitzava «El pare Serapí» i «Les aventures d'Octobrina».

En 1923, l'organització econòmica pren una estabilització i es produeixen les pel·lícules «El secret diplomàtic», «Comedianas», «L'ermita de Sant Joan», «Pel poder dels Soviets», «El xambelà de Sa Majestat» i el gran film «Els Partidaris Rojos» i «Stefan Hailourine».

Actualment, ultra la «Serskapkino», hi ha com a productores, «La Fostino», la «Kino-Nort», la «Probetkino» i la «Mejrabprom».

Els films russos realitzats fins ara i que poden classificar-se com a grans produccions, són: «La vagua», «El cuirassat Potemkin», «El crit», «Aclita» i «El Postillier».

D'aquests ja hem dit que només «Polikouska» es feu a Barcelona. Darrerament a París, s'ha projectat «El cuirassat Potemkin», que fou un gran èxit de públic i de crítica i que un director austríac portà a la península sense que fos factible de vendre-la. A més a més, de tots els films citats, les diferents organitzacions cinematogràfiques n'han produït d'altres, la llista dels quals es faria interminable. Les característiques essencials del film rus són: la recerca d'originalitat en la decoració i on el joc dels actors, el naturalisme amb què són interpretats i la senzillesa de procediments de que es valen per resoldre les situacions, sempre típicament nacionals.

El cinema a Amèrica

La història del cinema a Amèrica és gran part de la història mateixa d'aquest art. El primer espectacle d'imatges animades tingué lloc en 1828 a Califòrnia, i fou presentat per un tal Edward Muggeridge, el qual feu en 1877, una segona prova, amb un aparell més perfeccionat. Mentrestant, un altre inventor, E. Francis Jenkins, estructurà un altre aparell de projecció, que presentà en 1891 a una població d'Indiana.

El 5 de març de 1896 Thomas E. Edison acceptà l'aparell de Jenkins sota el nom d'Edison Vitascope. Mentrestant, Jenkins seguia treballant per arribar a un perfeccionament que permetés una més gran amplitud a la projecció cinematogràfica. I en 1897, acompanyat pel governador de Land Stanford, de Sacramento, es dirigí vers els afores prenent el primer film cinematogràfic dels Estats Units.

Aquest consistia a filmar un cavall blanc. La cursa era presa per 24 aparats fotogràfics convenientment instal·lats, car cal tenir en compte que encara no existia l'actual màquina de presa de vistes. Aquestes 24 fotografies foren reunides en roll, del qual es feu positiu, que passat per l'aparell de Muybridge i Jenkins, projecta els moviments de cavall.

Interessat per aquest espectacle, Land Stanford obrí el primer estudi cinematogràfic, edificat a Palo Alto, en el qual cal tenir en compte les seves experiències.

Aquest inventà l'aparell anomenat «coprascope», que no era altra cosa que un disc de vidre pla, sobre el qual es posaven les fotografies. Aquest disc, col·locat entre dues obertures i la llum, voltava amb la rapidesa necessària per a donar una continuïtat a les imatges de moviment.

També un anomenat Lellers, de Filadèlfia, donà a conèixer un altre aparell amb projecció que titllava «Peep hole machine», sense, però, que donés resultat.

Muybridge seguí millorant el seu aparell. En 1881 estigué a França per donar-lo a conèixer. De tornada a Amèrica, i en l'estudi de la Universitat de Pensilvània, treballà fins a 1906.

Aquesta són les fets inicials de la descoberta del moviment cinematogràfic a Nord-Amèrica. Paralelment a aquests americans, a França es treballava amb profit. Després vingué el període de gran perfeccionament, de treball intens i profitós. Es començà a produir, inventant ja els aparells filmadors, pel·lícules d'espectacle. Per aquest període, fins ara, més avall donem l'història de les grans manufactures editores.

A Nord-Amèrica, el qual històricament, per el sol a entendre totes les vicissituds dels desenvolupaments pre-cinematogràfics i tota la brillantíssima i força del triomf actual.

HOLLYWOOD

La història i el desenvolupament del cinema a Amèrica és la història de Hollywood aquests darrers anys. Tothom sap molt bé el que és Hollywood: una ciutat productora de films, en la qual viuen els artistes famosos, i en els carrers de la qual ciutat és normal veure companyies filmant escenes. De bon matí, les sines dels estudis despertien la ciutat. Comencen, a les portes de les companyies, d'afuir artistes i més artistes, els uns per treballar-hi, altres cercant una ocupació. L'espectacle general de la població és dels més rars i suggestius que puguin veure's. Car cal tenir en compte que a Hollywood hi ha gent de totes les races i de tots els estaments. Els milionaris, a la recerca de les sensacions noves i l'indigent atret per una falsa il·lusió.

Per donar una idea de Los Angeles i Hollywood, les dues poblacions cinematogràfiques, comencem per oferir unes dades històriques.

La fundació de Los Angeles data de 1781, i ho fou per Gaspar de Portola a les ordres de Carles III, qui organitzà una expedició vers Califòrnia. En 1790, la ciutat comptava 111 habitants, dels quals 72 eren espanyols. La primera església fou fundada en 1814. En 1833, Los Angeles comptà amb una població de 1.000 ànimes, i esdevé un punt comercial de força tràfec. En 1842, el comodori Cateby Jones, pren Los Angeles als mexicans i l'incorpora a Califòrnia en 1850, al territori oficialment reconegut dels Estats Units d'Amèrica.

Aquestes són les dades històriques que tenen cert interès per a la història general de la ciutat.

Cinematogràficament, el cinema a Los Angeles-Hollywood comença amb la vinguda en aquesta ciutat del coronel William N. Selig, de Chicago, que hi anà amb una companyia per filmar les escenes de mar de la seva pel·lícula «El comte de Montecristo».

Les interiors d'aquesta pel·lícula es feren a Chicago. El coronel Selig, però, restà a Los Angeles, i hi produí un altre film, «In the Sultan's Power», interpretat per Robert Bosworth, Stella Adams, Tom Santschi i Frank Montgomery, noms que tots s'han fet famosos.

Aquesta pel·lícula, segons les dades que tenim davant nostre, encara existeix.

Poc després arribava una altra companyia, la «New York Motion Picture Company», o «la Bison», que, sota la direcció de Charles K. Frens, començà a filmar. Aquesta companyia havia estat creada en 1899 per Adam Kessel i Charles O. Hermann.

Heu's ací alguns dels artistes que s'integraren, esdevinguts després celebritats.

Frank Montgomery, Art Abard, Jack Conway. La Bison feu el seu estudi, que després esdevingué de la Keystone, i produí nombrosos «Westerns», o s'ha pel·lícules de cow-boys. Els artistes en aquella temps rebien un sou que variava de 25 a 35 dòlars per setmana. Una pel·lícula de les grans, venia a tenir un cost de 100 dòlars.

Del primer de novembre de 1909, 17 de juliol de 1910, la companyia Bison feu, sota la direcció de French, 185 films.

En 1910 es crea la Biograph, amb uns artistes que ningú no conèixia i que ara conèix tot el món: David Mark Griffith, Mack Sennet, Mary Pickford, Owen Moore, Arthur Johnson. Griffith n'era el director.

El mateix any s'instal·la l'«Es-sange». Immediatament, seguí el moviment de les companyies cinematogràfiques a favor de Los Angeles-Hollywood, arriba la Kalem, que de temps actua a la Florida.

La companyia «Nestor» edifica un estudi al centre d'Hollywood, que existeix encara, rodejat naturalment d'edificacions modernes. En aquesta actuaren la Thomas Ricketts i la Milton Farney i l'AL E. Christie Company.

En maig de 1912 la Nestor es fusionà amb la Universal. Un any abans ja hi havia arribat la Vitagraph.

La Universal, després d'adquirir en 1912 uns terrenys en els quals feu el seu estudi, es traslladà en 1914 a la seva actual propietat, la Universal City.

En 1912, Mack Sennet organitzà una petita companyia amb Mabel Normand i Ford Sterling, i adquirí l'estudi de la Bison. Després d'ells apareix la Keystone, i els excentrics que la integraven han esdevingut tots celebritats.

La Famous Players comença la se-

va actuació a Los Angeles en 1912, amb la pel·lícula «Tess of the storm Pickford», la qual deu anys més tard (Country), e la interpretada per Mary torna a filmar per complet d'ella mateixa. En 1914 La Famous s'associa amb Jesse Lasky.

David W. Griffith, per la seva banda, crea la «Baltana» Majestic Company, amb la qual treballa molts anys. Pathé igualment s'estableix a Hollywood en 1912.

Els primers grans cinemes públics d'Hollywood daten de 1914.

Avui Los Angeles és una ciutat d'una intensa vida cinematogràfica. El seu aspecte és vell, clarejat per aquest sol que ha permès fer tantes i tantes pel·lícules.

La població és essencialment cosmopolita. Compta amb un barri xinès i un altre mexicà. Posseeix il·l·les marítimes directes per l'Oreint, il·les Filipines i els ports principals d'Amèrica.

Els diumenges, una corrua de cotxes es veu per la ruta que mena a la frontera, dirigint-se vers la població «Tia Juana», que tanta de cops hem vist en pel·lícula, on és possible, degut a la llei seca, beure amb tota tranquil·litat.

A Hollywood hi ha les centrals de les companyies filmadores i oficines dedicades a la contracta de compar-sers i pròctes d'agencs dels estudis.

La població compta amb els grans estudis. Culver City és edificada als afores, en la qual hi ha els de la Metro Goldwin-Mayer, els millors de Califòrnia.

Hollywood compta amb teatres i cinemes esplèndids. La seva vida espectacular és molt intensa.

La Paramount Famous Corporation

La història, dintre de la indústria cinematogràfica, d'aquesta productora de fama mundial, va intrinsecament unita al nom d'Adolph Zukor. Per això, en donar als nostres lectors la història de la Paramount, tracem paral·lelament la biografia de Zukor.

Va naixre el dia 7 de gener de 1874, al poble de Rikse (Hongria). Als seixze anys embarcà sol i sense cap recomanació, cap a Nord-Amèrica, on no conèixia ningú, i no podia esperar cap ajut. El seu primer empleu fou de dependient en una pel·leteria, on a penes guanyava el necessari per a poder viure.

Sempre seguí el negoci de pel·lícules. Mr Zukor l'any 1894 cap a Chicago, on conegué la que avui és la seva esposa, i amb qui es casà en 1897. Tornà ja casat a Nova York, i l'any 1903, donà nou camí a la seva vida. Pot dir-se que la història de la Paramount té el seu pròleg aleshores, que és quan Adolph Zukor decidí dedicar-se a la cinematografia, i en unió de Marcus Loew instal·la un cinema, el «Penny Arcade», qui fou un dels predilectes d'aquella època.

En la mateixa companyia, no triga a instal·lar un altre cinema. No obstant, ni aduoc a l'Amèrica era el cinema en aquella època el gran ne-

ADOLF ZUKOR

goci que ha estat després. Les pel·lícules eren de qualitat pessima, de molt curt metratge, i el públic que concorria a veure-les, no era el distingit, sinó, pel contrari, el d'una ordre. Zukor començava a tenir grans aspiracions respecte a l'art, i així, però trobava escàs ressò en els cinematògrafs. Creia fermament Adolph Zukor, que la qualitat de les pel·lícules podia i havia d'eleva-se, i tenia fe en què el seu art arribaria a ésser espectacle digne de les classes més refinades, sempre que les pel·lícules es fessin a majors i es busqués el concurs dels grans artistes del teatre i del cinema després de la primera que es veia obligat a passar en el seu propi local, llança el seu avui famós, el stu-

ELS ESTUDIS PARAMOUNT

encara feia un últim pas; o es millorava la qualitat de la producció, o ell es convertiria en productor cinematogràfic.

Els productors aleshores existents feren el sord. Adolph Zukor, complint la paraula, construí l'any 1912, la casa Famous Players Corporation, al davant de la qual, en qualitat de director tècnic, posa a l'obra Zukor, per les seves actituds demostrades en el teatre, capaç de fer pel·lícules artístiques i de comprendre perfectament el seu pla.

La primera pel·lícula que sortí al mercat per la casa ja il·lustre l'història de la qual fem, fou la «Reina Isabel», que tingué per protagonista la famosa tragèdia francesa d'Alfred Bernhardt. La segona fou «El resoner de Zenda», amb James K. Hackett. Les dues, però, que ara, sens dubte, ens farien conèixer de veritat, tingueren aleshores un magnífic èxit a Nord-Amèrica.

En això esclatà la guerra. Els primers centres productors de pel·lícules eren aleshores França i Itàlia. Els següents Alemanya i els països escandinaus. La majoria d'aquestes nacions compromeses en la guerra, i, a més, velen les impossibilitats de seguir fabricant pel·lícules. Amèrica, en canvi, continuà activament la producció, i la Famous Players insistí en el seu ideal de crear pel·lícules cada vegada millors.

L'any 1916, Adolph Zukor, sempre endavant en el seu entestament, aconseguí la cooperació d'una altra de les millors cases productores de pel·lícules, anomenada «La Jesse L. Lasky Feature Play Corporation», que dirigia Jesse L. Lasky. Des d'aquella data, en què quedà constituïda l'ac-

tual Paramount Famous Players Lasky Corporation, fins aquest moment, no ha cessat, l'entitat productora de la qual ens ocupem, en la creació de pel·lícules cada dia més artísticament belles, més tècnicament perfectes, més dotades de totes les qualitats d'interpretació i realització que pot oferir l'art mut.

Citar l'ascensió gradual de la producció Paramount, donant al lector tots els títols de les pel·lícules produïdes als estudis de Nova York i de Los Angeles, seria cosa que faria, no obstant, que el nostre intel·ligent públic cinematogràfic no pot haver-les oblidades, citarem «La reynora Washington», per largar-la Clark; la primitiva «Marca de Foc», per Jessue Hayakawa; «L'admirable

Crichton», «El Miracle», «L'oblitada dels déus», «Joana d'Arc», «La cosa més gran de la vida», «El gran amor», «Els Deu Manaments», «La Caravana d'El Oregon», «Monsieur Beaucaire», «Madame Sans Gêne», i les recents «El fill prodigi», «Els genets del correu», «La fi d'una raça» i les que encara ens queden per veure «Beau Geste», «Hotel Imperial», «Fills del divorci», «Les eternes passions», «Tripele», «Ballet Rus», i, en fi, totes les que se'ns han de presentar per la Casa Paramount en el present any.

Dates d'or en la història de la Paramount Famous Lasky Corporation són, doncs, el moment en què Zukor es dedica de ple a la cinematografia (1905). Aquell altre en què es constituí productora de pel·lícules i funda la Famous Players Corporation (1912). L'hora en què aconseguí la cooperació de Lasky i crea la Paramount Famous Players Lasky Corporation (1916), i, per últim, la realització de «Els Deu Manaments» (1923), i la construcció de l'edifici Paramount començada el dia primer d'octubre de 1925 i terminada pel novembre de 1928.

S'alcça aquest edifici a la Times Square de Nova York, entre els carrers 43 i 44, i en el lloc, que ocupava l'edifici Putnam. Pot considerar-se aquest edifici com el monument aixecat per Zukor a la indústria de la cinematografia americana, de la qual fou ell el principal promotor. Quinze anys són pocs anys, sens dubte, aduoc en l'acelerada Amèrica, per a passar dels cinemes de cent a mig del carrer a la construcció d'aquest monument, des de les primitives pel·lícules d'un roll a les magnífiques produccions que avui ens ofereix la Paramount.

El circuit de teatres més importants dels Estats Units, o sia l'anomenat Loew Incorporated, amb més de 400 sales arreu del món.

En 1912, i per tal d'assegurar-se el material necessari per l'exploatació de les sales d'espectacles, adquirí la productora Metro Pictures, i inicià el sistema de negoci que ara és habitual a totes les cases americanes.

En abril de 1924, tingué lloc la fusió d'aquesta companyia amb la Goldwin Cosmopolitan, creada pel vell productor Samuel Goldwin, i quedà constituïda la Metro Goldwin que poc temps més tard i amb l'ortació de Louis B. Mayer, com a

productor, passava a ésser la Metro-Goldwin Mayer.

Actualment, sense cap mena de dubte, la Metro Goldwin Mayer figura davant de les més fortes organitzacions cinematogràfiques que hi ha al món. I això en els dos aspectes més interessants de la qüestió: producció i distribució. Ha arribat a atreure's les valors més depurades i més interessants de tots els elements que són necessaris per a la realització d'una pel·lícula.

Pel que fa a la distribució, compta amb una organització senzillament formidable, sense comptar els 400 cinemes escampats arreu, que li donen una força insospitada.

A casa nostra, cada any és més palesa aquesta afirmació. Cal reconèixer, però, que la selecció qualitat dels films Metro Goldwin, films que no són produïts en sèrie han facilitat la tasca, car no pateixen del localisme habitual americà; al contrari, queden internacionalissims, al mateix temps que posseeixen totes les qualitats de les «recherches» europees sense caure en llur cerebrisme a vegades una mica infantil. Hi han sis sucursals de Metro Goldwin Mayer a la península: a Barcelona, on resideix la Central; a Madrid, a Bilbao, a València, a Sevilla, i a Lisboa, i agències en totes les ciutats importants.

La Metro Goldwin, produïda a Hollywood, on té edificada una veritable ciutat productora.

Igualment, fa uns dos anys inaugurà uns estudis als afores de Nova York. Demés, té permanentment una companyia a Europa, sota el comandament del director Rex Ingram, i qual ha edificat a Nica unes galeries cinematogràfiques a l'estil antic.

En aquesta nota queda ben clar que l'actual organització d'aquesta important manufactura és resultat d'un poderós trust. Amb tot, la creació d'aquest és deu a Marcus Loew.

El retrat que com a darrer tribut reprodum en aquesta article, del que fou l'ànima de la Metro, acusa totes les característiques de l'home treballador que assolí triomfar creant una de les organitzacions de cinema importants del món en tots els aspectes.

Fox-Film

La Fox Film té edificats els seus estudis a Beverly Hills. Ocupen una gran extensió, que es divideix entre els estudis pròpiament dits i les extensions de terreny especials per impressions, curses i altres escenes exteriors.

«Estem amb permís especial, en la part interior» de l'entrada, amb grans portes de bronze, dels Estudis William Fox a Hollywood. Les grans portes, construïdes impecablement a l'estil «renacimiento italià», estan tancaades, però hi ha una porta, gairebé invisible, o sigui una porta dintre d'una altra, porta per la qual, malgrat ésser «cara d'hora» — no són les vuit del matí encara — van entrant les persones que actuen com a «extres» i també algunes estrelles.

N'hi ha a centenars, de totes les edats, de diverses nacionalitats i de diferents condicions de vida. Mentre estem prop d'aquesta porta l'autòmobil de l'artista Rubens perà davant de l'entrada de l'estudi. Se sent una remor d'admiració — tal vegada d'enveja — que surt d'un grup de curiosos dels que es troben en gran nombre a totes hores a les portes d'un estudi cinematogràfic. Alguns d'ells són nois que gairebé comencen a caminar, però que ja demostren les característiques d'actors. Alguns, també, tenen formes aspecte amb els cabells rissats, ulls blaus i petites i rosades cames. També acompanyen homes i dones majors d'edat alguns dels quals passaren anys en els escenaris dels teatres on les escenes són parlades i morales; la vegada i que estan terminant llur

modesta carrera artística en els estudis cinematogràfics d'Hollywood contents amb llur sort que els manté davant dels ulls del públic. També s'hi veuen noies que encara no han obtingut fama, però que esperen sempre una ocasió propícia.

Estem a l'interior i ens sorprenen l'estany grup d'èssers humans. El nostre interès augmenta en veure que molts d'ells porten la posada la indumentària necessària per al treball del dia. El dia anterior se la havia donat instruccions sobre els vestits que s'havien de posar i, per tant, s'havien preparat en llurs respectives cases. Així, doncs, es presenten els nostres ulls entre aquesta multitud selectes imitacions de ciutadans d'un irlandès presum davant de nosaltres caragolant les puntes afilades del seu petit bigoti postís, i clarament admirant les glòries del seu uniforme d'habiller. En el pitjor, en el seu gorro, d'astracan negre, apareix la divisa d'un regiment rus. Darrere i darrera d'ell, un gran turc, cow-boys, esquimals, indis americans vestits amb plomes de diferents colors amb les quals ornaments llur cap, marins i soldats, llenyataires, senyores i senyors de la bona societat elegantment vestits, malfactors en el rostre dels quals està perfectament caracteritzada la maldat i l'ell.

Encara entrem més extres a mesurar que s'apropen les nos, hora en què els cançons cinematogràfiques comencen a funcionar i en què comença el treball del dia per a produir drames, comèdies i còmiques. George O'Brien, tal vegada el més distingit entre els artistes de l'estudi, lle al del gran actor Tom Mix, penetra a l'estudi amb el seu caminar mogut i rep les salutacions amistoses que es dirigeixen sempre a l'artista afectuós i de grans aptituds. Encara que vestit amb vestit de carrer, ens donem compte de seguida de la meravelliosa força atlètica d'aquest home, la fama del qual en el món cinematogràfic ha estat un dels episodis més notables d'aquests últims anys. Ara tenim el gust d'observar l'entrada del gran Tom Mix. Aquest actor sense parís arriba en el seu automòbil i penetra a l'estudi. Tom Mix ha figurat en les produccions Fox durant prop de nou anys, i en aquest temps ha exercit el paper principal en setanta grans produccions d'aventures a l'Oest. En tot Hollywood no hi ha records comparables a la indústria cinematogràfica als que ell reporta amb els seus continuos èxits en els quals desplega el seu peculiar geni.

Mentre Mr. Mix desapareix entre els jardins de flors on està el seu departament particular, l'oficina del seu secretari, el seu saló de vestit i cambra de bany, veiem altres estrelles de primera magnitud de la Fox. Entre elles Charles Jones, poc menys cèlebre, amb son cavall blanc «Agulla Blanca», que Tom Mix; J. Farrell MacDonald, «el caporal Sábalo» de «El cavall de Ferro», i que és un dels personatges més importants d'una producció encara major titulada «El preu de la glòria»; Edmund Lowe, figura de gran relleu i de gran roman-ticisme; la petita Janet Gaynor, amb la seva bella figura i els seus ulls tan meravelliosament plens de vida, que és la més recent de les estrelles dels Estudis Fox; Florence Gilbert, Kathryn Perry, Gladys Mc Monnell, Earle Fox, notable artista la gràcia de la qual es revela en les comèdies Fox; Arthur Houseman, Leslie Fen-ton, excellent en assumptes emocionants; Charles Farrell, un nou actor. Són les nou i en mitja dotzena dels enormes escenaris ha començat el treball en una dotzena de produccions diferents. Han sonat nous xifres. No hi ha confusió. I, no obstant, el vast i complicat mecanisme del major Estudi d'Hollywood ha començat a funcionar. Una altra fase de la vida a Hollywood acaba de començar.

NAPOLÉON

L'obra cabdal del selecte programa

VILASECA I LEDESMA, S. A.

per a la TEMPORADA DE 1927-23. La seva representació al GRAN TEATRE DE L'OPERA de París ha constituït l'èxit més ressonant de l'any. Completarà el programa una selecció de pel·lícules franceses, angleses, americanes i espanyoles, entre les quals figuren

“La Bejarana” i “El Bandler de la Serra”

Aviat seran publicats els títols de totes les produccions, alguna de les quals està en curs de filmació

LA PROXIMA TEMPORADA

Mai com aquest any el cinema, en l'aspecte d'exhibició espectacular, no ha ofert unes perspectives tan brillants. Cada any hem vist una inllor d'ordre material en les nostres primeres sales d'espectacles cinematogràfics. Aquest any registra la incorporació d'un dels més prestigiosos teatres barcelonins al cinema: el Teatre Tivoli. Aquest hivern el Tivoli es convertirà en un cinema de gran classe, en el qual es presentaran bona part de les més grans pel·lícules que ens vénen de l'estranger.

Les sucursals dels grans consorci editors europeus i americans, en el curs d'aquesta temporada presentaran al nostre públic les darreres produccions cinematogràfiques. El nostre progrés en el cinema ha portat l'avantatge de què els grans films s'estrenaran a la nostra ciutat gairebé simultàniament a les grans capitals del món. Algunes de les pel·lícules que a continuació donem es presentaran, la majoria, amb una mínima diferència de temps al de l'estrena a la nostra ciutat. És que aquesta, davant l'estranger, ha fet un gran pas, com a capital d'espectacle cinematogràfic. Per això els llogadors, representants i enviats especials de les cases estrangeres, en franca i decidida competència, donen les llistes dels seus films a presentar. Les empreses han contractat gairebé la totalitat dels títols que a donarem, la qual cosa significa l'existència d'uns contractes per unes quantitats realment fabuloses. Nomenem direm que n'hi ha per valor de mig milió de pessetes, la qual cosa demostra la importància que entre nosaltres ha pres el cinema.

Amb l'objecte de donar una idea del que, segons projectes, serà aquesta temporada de cinema, donem a continuació els films que les principals cases de pel·lícules tenen per presentar. Respectem les divisions i l'origen de les pel·lícules, per donar, a la nostra informació la màxima imparcialitat.

METRO GOLDWYN

La Metro Goldwyn estrenarà les següents produccions:
Pel·lícules Non Plus Ultra:
«El dimoni i la carn», per Greta Garbo i John Gilbert; «La Dona Marcada», per Lillian Gish i Lars Hansen; «Els vencedors del foc», per Charles Ray i May McAvoy; «El Cavaller de l'Amor», per John Gilbert i E. Boardman; «El sergent Malacara», per Lon Chaney i E. Boardman; «La terra de tots», per Greta Garbo i Antoni Moreno.
Entre bastidors: «El caçador caçat» i «El sexe debilitat», films interpretats per Norma Shearer.
«Tillie, la treballadora» i «El moli dels follets», per Marjorie Davies.
«Altars del desig» i «Constantina», per Mae Murray.
«Consummation est», per Lew Cody; «L'amor fa miracles», per Karl Dane; «El boxar d'altres temps», per

René Adorée; «El Palau de les Maravelles», per John Gilbert; «La sang mana», per Lon Chaney; «La Dona adora els Diamants», per Paulina Starke; «El calor de la Llars», per Sally O'Neill; «Els còmics passen», per Jack Pickford; i «El domini màgic», de Rex Ingram, interpretat per Alice Terry, Paul Wengler i Svan Petrowick. A més a més, presentaran les còmiques, els dibuixos del Gai Felix i les informacions setmanals.

«El bosc en flames» i «Error matrimonial», per Antoni Moreno.
De Joan Crawford: «Còrs comprensius» i «Dances amb taxímetre».
De Conrad Nagel: «Una noia a la moderna» i «El cel en la terra».
De Claire Windsor: «Amor a gran velocitat» i «En su lugar descansan».
De Francis Mc. Donald: «La llum del desert» i «La vall de l'infèr».

Del coronel C. Tiu Mc. Coy: «Per la raó i el dret», «La noblesa d'un pell-roja» i «Califòrnia».
«El capità Salvació», per Law Lauson.

FIRTS NATIONAL
La Firts National en presentarà quatre d'extraordinàries:
«Espanver dels mars» i «Homes de cer», per Milton Sills; «Joventut hercúlica», per Richard Barthelmess; i «Margarida Gautier», per Norma Talmadge.

Tres, classificades com a fora de programa:
«Kiki», per Norma Talmadge; «La duquessa de Buffalo», per Constantine Talmadge; i «La Venus de Venècia», per C. Talmadge i A. Moreno.

Vuit superproduccions:
«La noia del carrer» i «Malalta d'amor», per Colleen Moore; «Els seus primers pantalons» i «L'home canó», per Harry Langdon; «La terra del Moro», per Richard Barthelmess; «Han de casar-se les dansarines», per Billie Dove; «El boig escapat», per Leon Errol; i «El cadet més valent», per Richard Barthelmess.

Un nou, classificades com a produccions extres:
«Si em tornés a casar», per Doris Kenyon; «Le Llégió Estrangera», per M. Sills i V. Dana; «L'illa encisadora», per M. Sills i B. Bronson; «Ni not de drap», per Milton Sills; i «El preu de la guerra», per A. Q. Nilsen.

PARAMOUNT

Aquesta casa productora presentarà els seus films en els cinemes Kursaal, Catalunya, Teatre Tivoli i al Coliseum. Aquesta temporada és per als films Paramount una temporada d'extremadament brillant, car mai com aquest any aquesta casa editora ha tingut un lot de pel·lícules per presentar com el que a continuació donem. Aquest és campeon en primer terme de les superproduccions: «Trans», per Merian Cooper; «Beau geste», per Ronald Colman i Noah Beery; «Hotel Imperial», per Pola Negri; «Tropel», dirigida per James Cruze; «Al, la mare», interpretada

per arold Lloyd; «Sangre y Arena», per Rodolfe Valentino; «Fills del divorci», per Esther Ralston i Clara Bow; «L'estudiant novell», per Harold Lloyd; «La frivolitat d'una nana», per Pola Negri; «Vinga agraïda», per Harold Lloyd; «Les eternes passions», per Pola Negri.

Les especials:
«Aloma del mar», Gilda Gray; «Diplomàcia», Blanche Sweet; «Alicia», Clara Bow; «Leons a mi», Douglas M. Lane; «La sastre bourea», Fildy Calvert; «La col·lecció alivia», Fildy Daniels; «Ballet rus», Florence Vidor; «El campió de l'amor», Richy Dix; «Quina criança», Glòria Swanson; «Afortunat en amor», Adolph Menjou; «Cabaret», Gilda Gray; «Reclutes sobre les ones», Wallace Beery; «Quina de les dues», Adolph Menjou; «L'agulla del mar», Florence Vidor; «La dama de l'harem», Greta Nissen; «Vinga agraïda», Douglas M. Lane; «Errors del divorci», Florence Vidor; «Nova York», Ricard Cortez; «Un petó en un taxi», Bebé Daniels; «Apa Cassia», Wallace Beery; «Vestit d'etiqueta», Adolph Menjou; «La reina de la moda», Esther Ralston; «Esclava del passat», Glòria Swanson; «Lliri a la terra», Pola Negri; «Mans en l'aire», Raymond Griffith; «Perduda i guanyada», Greta Nissen i Adolph Menjou.

Documentals:
«Baktyari» (l'epopeia de les tribus perses), per Marian Cooper (exporador).

Les classificades com a corrents:
«La feilitat dels altres», per Warner Baxter; «Perduda a París», per Bebé Daniels; «Merton a Cinelandia», per Glen Hunter i Violana Dana; «El geniet misteriós», per Jack Holt; «El knock-out», per Richard Dix; «La manicura», per Bebé Daniels; «Canvi d'esposos», per Leatrice Joy; «Dons vanals», per Thomas Meighan; «Joguina de les dones», per Richard Dix; «El seu primer amor», per Glòria Swanson; «El soll de l'or», per Wallace Beery; «Flor de repri», per Clara Bow; «El riu de l'oblit», per Jack Holt; «La comèdia social», per Betty Bronson; «Estime'm i Déixes't», Louise Brooks; «La senyoreta Barba Azul», per Bebé Daniels.

Documentals:
«Seleccions Gran Luxor» Verdaguer, per George Jessel, Patsy Ruth Miller, Vera Gordon.

TODOS SOMOS HERMANOS

«El que ha de saber una jove», per Patsy Ruth Miller, Ian Keith, Carol Nye, Hazel Howell i Lillian Langdon, edició Warner.
«Nit de nocces», interpretació d'Huntley Gordon, Lowell Sherman, Jane Novak, Nathalie Kingston Joan Standing i Billy Kent Schaeffer.
«La model de París», per Bert Lytell, Marceline Day, Eileen Percy, Ward Crane, Crawford Kent, Miss du Pont i Arthur Hoyt.
«Compte, solteres!», creació de les primeres figures de la pantalla Dorothy Revier, William Welsh, Eugene Besserer, Mildred Harris, Robert Agnew.

LA CINEMATOGRAFICA VERDAGUER

Aquesta casa presentarà les produccions editades per la Warner Bros. Tiffany Columbia d'Amèrica. La llista total dels films és la següent:
«Don Joan», interpretació de John Barrymore, Esteve Taylor, Warner Claud, «Els amors de Mallon», per Dolores Costello, John Barrymore, Sam de Grasse, Warner, Claud.
«De la a la Reina», per Charles Dullin, Pierre Blanchard.
«Odette», per Francesca Bertini; «Tots som germans», per George Tessel Patsy Ruth Miller; «Els cadets del tsar», per Irene Rich, Conwal Tearle.

«La dona comprada», comèdia dramàtica interpretada per Dolores Costello, Warner Oland, Malcolm, Mc Gregor, Betty Bythe, William Demarest, Douglas Gerrard, Grace Gordon.

«El circ de la mort», drama d'emocions intenses, reflex de la vida de circ, interpretat per Dolores Costello, Luisa Dresser, Jason Roberts, Tom Santschi, David Torrence.
«La mona de la meua promesa», interpretada per Syney Chablin.
«El fress de les trinxeres», divertida comèdia per Sydney Chaplin.
«El cor de Maryland», drama de David Belasco, segons la seva celebrada obra teatral. Interpretació de Dolores Costello, Jason Roberts, Helen Costello, Myrna Loy, Warner Richmond.

«Escola de vídues», comèdia de costums moderns dirigida per Michael Curtis, creació de Dolores Costello.

«Una aventura en el metro», comèdia d'amor i aventura en un mitjà presentat per primera vegada a la pantalla amb efectes fotogràfics. Interpretació de Monte Blue, Patsy Ruth Miller, John Miljan, Douglas Gerrard, Lewis Harvey, Lee Moran.

«La reina de les revistes», l'espectacle de moda a tot arreu.
«El marit de la meua dona», comèdia d'ambigüitat modern per Irene Rich i Huntley Gordon.

«Noces sense amor», drama, interpretació de Monte Blue, Myrna Loy, Paul Ellis, Chas Hill, Sidney de Grey.

«L'òrtena milionària», per Shirley Mason, Cullen Landis, Duane Thompson, Helen Dumbard.

«El que ha de saber una jove», per Patsy Ruth Miller, Ian Keith, Carol Nye, Hazel Howell i Lillian Langdon, edició Warner.
«Nit de nocces», interpretació d'Huntley Gordon, Lowell Sherman, Jane Novak, Nathalie Kingston Joan Standing i Billy Kent Schaeffer.
«La model de París», per Bert Lytell, Marceline Day, Eileen Percy, Ward Crane, Crawford Kent, Miss du Pont i Arthur Hoyt.

«Compte, solteres!», creació de les primeres figures de la pantalla Dorothy Revier, William Welsh, Eugene Besserer, Mildred Harris, Robert Agnew.

«Amor meu», interpretació d'Irene Rich, William Collier, Edna Murphy, Anders Randolph, Douglas Gerrard, Richard Tucker, Arthur Rankin i William Demarest.

«Que li pasa, al pare», interpretació de Warner Oland, John Miljan, Flobeila Fairbanks, Vera Lewis, Galibee Calhoun.

«El vestit manllevat», interpretació de Luisa Lorraine, Lou Tellegen, Ward Crane, Hedy Hopper, Barbara Tennant.

«Presoners de la neu», per Betty Blythe, Robert Agnew, Lillian Rich, George Fawcett, Martha Mattox, Harold Goodwin.

«Cansat pels negocis», per Raymond Hitchcock, Blanche McHaffey, Margaret Gumbay, Mack Swain, Charles Delaney, Lincoln Palmer.

«Animes salvatges», edició Tiffany Special.

«La germana petita», creació de Margarida de la Motta, Malcolm McGregor, Ann Christie.

«Les notes del taxi», comèdia per William Collier Jr. Albert Vaughn, Barbara Bedford, Eileen Percy, Jocelyn Lee, James Harrison, Gayne Whitman.

«Flor de Cabaret», per Mae Mc. Avoy, Malcolm Mc. Gregon, Hedda Hopper, Cissy Fitzgerald, Richard Tucker, Margaret Seddon.

«En busca de la fama», creació de Mae Mc. Avoy.

«No disgustis la teua dona», per Luisa Fazenda, Jane Winton, secundada per Ed. Kennedy, John Murray, Wm. Demarest i Frances Raymond.

«Pisiers robats», creació d'Helene Chadwick, Dorothy Revier, Gayne Whitman, Harlan Tucker i Raymond Ripley.

«En el cor de la serra», interpretació de Tom Santschi, Jason Roberts, Dorothy Dwan, Billy Kent.

«El pantà de la mort», interpretació de Jason Roberts, Virginia Brown.

PRECIO GLORIA

Faire, Tom Santschi, Rin-Tin-Tin i Nanette.

«L'assalt a l'express», interpretació de Monte Blue, secundat per Edna Murphy, Claire Mc. Dowell, Myrtle Steadman i William Demarest.

«El padre de frac», interpretació de Bert Lytell, Billie Dove, Gwen Lee Gustav Von Seyfertitz.

«El dret a la felicitat», interpretació de Shirley Mason, Malcolm Mc. Gregon, Francesc Raymond, Barbara Tennant.

«Amor d'estudiants», interpretació de Marceline Day, Charles Delaney, Duane Thompson, James Harrison, Edna Murphy, Gibson Gawland.

«Diverteix-te i treballa», interpretació de Pat O'Malley i Virginia Brown Faire, Max Davidson, Rosa Rosanova, Lester Bernard.

«L'heroi del ballad», interpretació de Monte Blue, Jane Winton, Myrna Loy i Charles Stevens, So-Jin.

«Quan l'esposa és absent», creació Dorothy Revier i el famós vell Tom Ricketts.

FOX FILM
La Fox Film té en preparació per a presentar a la crítica cinematogràfica, el film de caràcter extraordinari «A tren d'alba», dirigit pel gran director F. M. Mornan.

Ha presentat de prova privada i per tant han estat ressenyats en aquestes pàgines de LA VEU els films especials «El setè cel», «Mare nova», «Gent de guants» i «Una vegada era un príncep».

Les superproduccions en número 39, totes de gran valua. D'Alma Rubens, l'excepcional actriu de les passions i dels estats de l'ànima, hi ha dues: «El fill» i «El cor de Salomè».

«Magde Bellamy quatre: «Torbellinos pletóricos», «La Reina de Nova York», «Solters d'estiu» i «Colleen».

«L'esclava d'Olive Borden, cinc: «Parla el simi», «La filla de València», «L'estudi secret», «La nota agraïda» i «Pijames» del popular Tom Mix, sis sorprenents pel·lícules de cavalls, de les que tant entusiasmen el públic: «Retent la jornada», «L'as salt al tren exprés», «Res de trets», «Or sense amor», «L'heroi desconegut» i «Las del circ» de Charles Jones, el cicle de les praderes, la popularitat del qual creix de dia en dia com la de cap altre vaquer americà, sis trepidants produccions: «A 30 graus sota zero», «La vall deserta», «El cavall de guerra», «La bala marcada», «El cavall huracà» i «Cims de perill».

No és el nostre propòsit citar una per una les pel·lícules que constitueixen el nou material Hispano Fox Film S. A. E. N'hi ha prou fent constar que amb el que portem esmentat i el molt que ens deixem al hinter de superproduccions, còmiques, variats i el famós Noticiari Fox, la dita casa posseeix elements més que suficients per a seguir triomfant i proporcionar als amants de l'art i l'art exquisit dels artistes que li

agraden i d'apreciar el treball dels operadors i directors.

No podriem acabar aquesta nota de la Fox Film sense fer constar que en el curs d'aquesta propera temporada presentarà igualment el gran film «El preu de la gloria».

HISPANO AMERICAN FILM
La Hispano American Film, que representa entre nosaltres la casa productora americana Universal, prepara una llista de produccions veritablement excepcionals per la seva qualitat i quantitat. Al davant d'aquestes figuren cinc superproduccions: «La cabana de Tom», «Estima'm i el món és meu», «El quart manament», «El rescat dels mars» i «Justícia».

Ultra aquestes, en presentaran unes altres, en les quals figuren protagonistes com Reginald Denny, Laura La Plante, Hoot Gibson, Marion Nixon, Mary Philbin, Norman Kerry, Ivan Mossioulkins, Pat O'Malley i altres.

Entre les obres a estrenar figuren «El rei de Xauxa», amb Reginald Denny; «El gat i el canari», amb Laura La Plante; «Còrs i contractes», «Lentjelas», «El padre de cors», «Taxi taxi», i moltes d'altres.

També presentarà una sèrie de pel·lícules de caràcter esportiu titulades «Els estudiants».

ARTISTES ASSOCIATS
La llista de produccions dels Artistes Associats, per a la propiament temporada, és integrada pels films de gran classe:

«La petita venedora», direcció de Sam Taylor, interpretació de Mary Pickford; «La papallona», segons una obra de David Belasco, dirigida per Roland West i interpretada per Norma Talmadge, amb Gilbert Roland i Joah Beery; «L'amor de Sonia», per Glòria Swanson, direcció d'Alcibiades Parker; «El vagabund poeta», per Aland Crossland, creació del gran actor John Barrymore; «La tempesta», segons l'obra de Wladimir Dauchenko, dirigida per Frank Lloyd, primers papers a càrrec de John Barrymore i Greta Nissen; «Riu, pallars, riu», segons una obra de David Belasco, traslladada al cinema per Fred Hibbo; «El col·legial», per Buster Keaton; «El dimoni de la dansa», per Gilda Gray; «La nit de l'amor», adaptació d'un poema de Calderon de la Barca, per Georges Fitzmaurice, Ronald Colman i Vilme Bauky, que es presenten igualment en els films «Flor del desert», dirigit per Henry King; i «La flama màgica», del mateix director; «Resurrecció», dirigit per Rod La Rocque; «Topy i Era», per les Sistes Duncan; «Dos cavallers de l'Àrabia», per Mary Astor i William Boyd; «El jardí de l'Edem», per Corinne Griffith.

De Douglas Fairbanks es presentarà «El gauchó», direcció de F. Richard Jones; i de Charles Chaplin l'extraordinària pel·lícula «El circ».

Cinematogràfica Verdaguer, S. A.

MADRID
Plaza Progreso, 5
Teléf. 4916 M.

BARCELONA
Consell de Cent, 290
Teléf. 969 A.

VALENCIA
Colón, número 2
Teléf. 1179

A L'EMPRESARI I AL PUBLIC

PROGRAMA VERDAGUER assegura als seus clients i al públic un conjunt de produccions detallades a continuació, segons l'ordre de llurs classificacions, i que pels seus famosos artistes, adequada i rica presentació, i pels seus interessants arguments acuradament seleccionats, estan destinats a obtenir la més favorable acollida per part de tots els públics, per exigents que siguin. No en va el Programa Verdaguer posseeix l'experiència acumulada en 18 anys d'actuació, en els quals, d'una manera constant, ha fet honor al seu lema: Varietat i selecció.

Temporada 1927-28. - Seleccions GRAN LUXOR Verdaguer (fora de programa)

Don Joan.....

Segons l'immortal poema de Lord Byron. Admirable interpretació de JOHN BARRYMORE, E. TELLE TAYLOR, WARNER OLAND, MARY ASTOR, JUNE MARLOWE, MYRA LOY, PHILLIS HAVER, MONTAGU LOVE, WILLARD LOUIS, HELEN COSTELLO. Edicions Warner Bros.

Els amors de Manon.

Versió cinematogràfica inspirada en la mundialment coneguda novel·la de l'abat Prévost, per DOLORS COSTELLO, JOHN BARRYMORE, WARNER OLAND, SAM DE GRASSE, STUART HOLMES, TOM SANTSCHI, BERTRAND GRASSBY. Edicions Warner Bros.

Jaque a la reina....

Pel·lícula de gran espectacle, segons la novel·la de Dumas Mazue. Direcció artística Raymond Bernard, per CHARLES DULLIN, PIERRE BLAN HAV, EDITH JOHN E. CAMILLE BERT, JACKY MONNIER, JAMES DEVEA, ARMAND BERNARD. Producció Films Històriques. Exclusivitat Merly.

Odette.....

Per la famosa FRANCESCA BERTINI, segons l'obra teatral de Victorien Sardou. Obra d'alta societat, amb un tema dramàtic sentimental que emociona el públic. L'acció es desenrotlla a París, Berlín i a l'aristocràtica platja de Beauville. Versió última definitiva filmada en 18.7. Exclusivitat de Merly.

10 Seleccions Gran Luxor
16 Seleccions Luxor
34 produccions - Grup Programa Empire Verdaguer

26 films - Programa especial Verdaguer
72 pel·lícules còmiques, interpretades pels millors actors
52 reportatges gràfics Verdaguer

Empresaris: Demaneu la nostra llista de material